

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ, ΛΑΡΙΣΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ»**

«Μελέτη της αλληλεπίδρασης των πολιτών με την αστυνομία: Η περίπτωση της Κομοτηνής»

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΗΛΙΑΣ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΩΤΑΣ

**ΛΑΡΙΣΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: 2019 – 2020**

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια μια νέα φιλοσοφία αστυνόμευσης έχει αναπτυχθεί στην Ελλάδα και όλο τον κόσμο, η οποία δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην εξυπηρέτηση του πολίτη και την βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ της αστυνομίας και των πολιτών. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει την υφιστάμενη αλληλεπίδραση της κοινωνίας και αστυνομίας. Η έρευνα έγινε στην ευρύτερη περιοχή της Κομοτηνής σε ένα δείγμα 120 πολιτών και 78 αστυνομικών με την χρήση δύο ημι-δομημένων ερωτηματολογίων. Οι πολίτες αξιολόγησαν την συμπεριφορά των αστυνομικών, την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου και το αντιλαμβανόμενο επίπεδο ασφάλειας, ενώ αντίστοιχα οι αστυνομικοί αξιολόγησαν την συμπεριφορά τους, το επίπεδο ασφάλειας που παρέχουν και την συμπεριφορά των πολιτών προς αυτούς. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν την ύπαρξη άλλοτε σύγκλισης και άλλοτε απόκλισης μεταξύ των απόψεων των δύο μερών. Σύγκλιση καταγράφηκε ως προς την επίδειξη ενδιαφέροντος από τους αστυνομικούς προς τους πολίτες για την καταγραφή των προβλημάτων του, την επίδειξη επαγγελματικής συμπεριφοράς και το επίπεδο της ικανοποίησης των πολιτών από το αστυνομικό έργο, το οποίο κυμάνθηκε σε υψηλά επίπεδα. Ωστόσο η πλειοψηφία των πολιτών φάνηκε να αισθάνονται ασφαλείς, σε σύγκριση με αυτό που πίστευαν οι αστυνομικοί ότι προσφέρουν. Οι πολίτες επιζητούσαν μεγαλύτερη επικοινωνία ως προς την ακρόαση των προβλημάτων τους από τους αστυνομικούς, ενώ από την άλλη οι αστυνομικοί έκριναν ικανοποιητική την επικοινωνία με τους πολίτες. Οι πολίτες πίστευαν λιγότερο από τους αστυνομικούς ότι οι τελευταίοι ενεργούν δίκαια και με αντικειμενικότητα, ενώ οι αστυνομικοί αντιλαμβάνονταν ότι αντιμετωπίζονται με λιγότερη ευγένεια και σεβασμό από τους πολίτες, σε σύγκριση με την ευγένεια με την οποία αντιλαμβάνονται οι ίδιοι οι πολίτες ότι αντιμετωπίζονται από τους αστυνομικούς. Τέλος οι πολίτες πίστευαν στην πλειοψηφία τους ότι το έργο της αστυνομίας είναι αποτελεσματικό, ενώ οι αστυνομικοί δεν θεωρούσαν ότι οι πολίτες αναγνωρίζουν το έργο τους, αλλά πίστευαν ότι οι ίδιοι το ασκούν εξίσου αποτελεσματικά. Οι παραπάνω αποκλίσεις υποδεικνύουν την ύπαρξη ενός χάσματος επικοινωνίας στην αλληλεπίδραση μεταξύ αστυνομίας – πολιτών, τονίζοντας την ανάγκη βελτίωσης των αλληλεπιδράσεων και σχέσεων μεταξύ αστυνομίας – πολιτών.

Abstract

During last years, a new policing philosophy has been developed in Greece and around the world, that places greater emphasis on serving the citizen and improving communication between the police and the citizens. The purpose of the present paper is to investigate the existing interaction between society and police. The survey was carried out in Komotini region with a sample of 120 citizens and 78 police officers using two semi-structured questionnaires. Citizens assessed police behavior, police effectiveness and perceived security, while police assessed their behavior, the level of security they provided, and citizens' behavior. Results indicate that there is convergence and divergence as well, between two parties' views. Convergence has been recorded in the interest of police towards citizens in recording their problems, demonstrating professional behavior and the level of citizen satisfaction with police work, which has been high. However, the majority of citizens appeared to feel safe, compared to what police officers believed they offer. Citizens demanded more communication about their problems from the police, while on the other hand the police found communication with the citizens satisfactory. Citizens thought less of police officers that the latter acted fairly and objectively, while police officers perceived them to be treated with less courtesy and respect than citizens, compared to the kindness that citizens themselves perceive to be treated by police. Finally, the majority of the population believed that the work of the police was effective, while the police did not consider the citizens recognize their work, but believed that they were doing it equally effectively. The above discrepancies indicate the existence of a communication gap in police-citizen interactions, emphasizing the need to improve police-citizen interactions and relationships.

Περιεχόμενα

Περίληψη	2
Abstract	3
Κατάλογος Πινάκων	6
Κατάλογος Εικόνων	8
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή στην έρευνα	12
1.1. Υπόβαθρο έρευνας	12
1.2. Προσδιορισμός προβλήματος	13
1.3. Σκοπός έρευνας	15
1.4. Ερευνητικά ερωτήματα	15
1.5. Σημασία της έρευνας	16
Κεφάλαιο 2: Θεωρητικό Πλαίσιο	17
2.1. Ερευνητικές Μέθοδοι	17
2.2. Κώδικας Δεοντολογίας Αστυνομικών / Οδηγός Συμπεριφοράς	18
2.3. Σύγχρονες Μορφές Αστυνόμευσης και Κοινωνική Αστυνόμευση	24
2.4. Η Κοινωνική Αστυνόμευση στην Ελλάδα	27
2.5. Αλληλεπιδράσεις Αστυνομίας – Πολιτών	30
Κεφάλαιο 3: Ερευνητική Μέθοδος	48
3.1. Σχεδιασμός Έρευνας	48
3.2. Ομάδες Στόχοι	48
3.3. Μέγεθος Δείγματος	50
3.4. Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	50
3.5. Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων	51
Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα	52
4.1. Ανάλυση αξιοπιστίας	52
4.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων	53
4.3. Ανάλυση ερωτηματολογίου αστυνομίας	65
4.4. Συγκριτική μελέτη	74
4.5. Σύνοψη αποτελεσμάτων	87
5. Συζήτηση - Συμπεράσματα	93
5.1. Σχέση θεωρίας & Ευρημάτων	93
5.2. Συμπεράσματα	97

Βιβλιογραφία	101
Παράρτημα Ι: Ερωτηματολόγιο πολιτών.....	107
Παράρτημα ΙΙ: Ερωτηματολόγιο αστυνομικών	109

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας.1 Δείκτης Αξιοπιστίας εσωτερικής ομοιογένειας Cronbach's Alpha για την έρευνα των πολιτών.	52
Πίνακας.2 Δείκτης Αξιοπιστίας εσωτερικής ομοιογένειας Cronbach's Alpha για την έρευνα των αστυνομικών.	52
Πίνακας.3 Πίνακας συχνοτήτων για το Φύλο των πολιτών.	53
Πίνακας.4 Πίνακας συχνοτήτων για την ηλικιακή κλάση των πολιτών.	53
Πίνακας.5 Πίνακας συχνοτήτων για την μόρφωση των πολιτών.	54
Πίνακας.6 Πίνακας συχνοτήτων για την εργασιακή κατάσταση των πολιτών.	54
Πίνακας.7 Πίνακας συχνοτήτων για το αν αισθάνονται άνετα οι πολίτες να επικοινωνήσουν με την αστυνομία.	55
Πίνακας.8 Πίνακας αιτιολογήσεων για την απάντηση «ΟΧΙ» στο αίσθημα άνεσης επικοινωνίας με την αστυνομία.	55
Πίνακας.9 Πίνακας συχνοτήτων για το ποιο είναι το φαινόμενο που απασχολεί περισσότερο τους πολίτες.	56
Πίνακας.10 Πίνακας συχνοτήτων για το εάν έχει υπάρξει επαφή με κάποιον αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες από την πλευρά του συμμετέχοντα είτε προσωπικά είτε μέσω κάποιο μέλος της οικογένειάς του.	57
Πίνακας.11 Πίνακας συχνοτήτων για το εάν ο πολίτης ή μέλος της οικογένειάς του έμεινε ικανοποιημένος από την εξυπηρέτηση του αστυνομικού.	58
Πίνακας.12 Πίνακας συχνοτήτων για το πώς ο πολίτης ερμηνεύει την εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης τους τελευταίους 12 μήνες.	58
Πίνακας.13 Πίνακας συχνοτήτων για το εάν ο πολίτης διαθέτει κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεται ασφαλείς.	59
Πίνακας.14 Πίνακας συχνοτήτων για το ποιον θεσμό θεωρεί ο πολίτης ποιο αποτελεσματικό.	60
Πίνακας.15 Πίνακας περιγραφικών στατιστικών μέτρων για τους ερευνητικούς παράγοντες της έρευνας στο δείγμα των πολιτών.	62
Πίνακας.16 Πίνακας συχνοτήτων για το φύλο των αστυνομικών.	65
Πίνακας.17 Πίνακας συχνοτήτων για την ηλικιακή κλάση των αστυνομικών.	66
Πίνακας.18 Πίνακας συχνοτήτων για τον Βαθμό των αστυνομικών.	66
Πίνακας.19 Πίνακας συχνοτήτων για τα έτη προϋπηρεσίας των αστυνομικών.	67

Πίνακας.20 Πίνακας συχνοτήτων για την κατοχή επιπλέον πτυχίου (Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.) των αστυνομικών.	67
Πίνακας.21 Πίνακας περιγραφικών στατιστικών μέτρων για τους ερευνητικούς παράγοντες της έρευνας στο δείγμα των αστυνομικών.	69

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα.1 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Φύλο και (β) Ηλικία για το δείγμα των πολιτών.	54
Εικόνα.2 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Μόρφωση και (β) Εργασία για το δείγμα των πολιτών.....	55
Εικόνα.3 Ραβδόγραμμα για τις κατηγορίες απαντήσεων στην ερώτηση ανοιχτού τύπου συνδεδεμένη με την αρνητική απάντηση στο αίσθημα άνεσης επικοινωνίας με την αστυνομία.	56
Εικόνα.4 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές αναφορικά με το (α) αν οι πολίτες αισθάνονται άνετα να επικοινωνήσουν με την αστυνομία καθώς και (β) ποιο είναι το φαινόμενο που τους επηρεάζει περισσότερο).....	57
Εικόνα.5 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές αναφορικά με το (α) αν οι πολίτες έχουν έρθει σε επαφή με αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες καθώς και (β) εάν έχουν μείνει ικανοποιημένοι από την εξυπηρέτησή τους.....	58
Εικόνα.6 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές αναφορικά με (α) την εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης τους τελευταίους 12 μήνες καθώς και (β) εάν ο πολίτης διαθέτει κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεται ασφαλής.....	59
Εικόνα.7 Ραβδόγραμμα αξιολόγησης των θεσμών με σειρά προτεραιότητας σύμφωνα με την αποτελεσματικότητά τους.....	60
Εικόνα.8 Ιστογράμματα παραγόντων για την ανάλυση του δείγματος των πολιτών..	63
Εικόνα.9 Γραφική παράσταση των 95% διαστημάτων εμπιστοσύνης για τους ερευνητικούς παράγοντες για το δείγμα των πολιτών.	64
Εικόνα.10 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Φύλο και (β) Ηλικία για το δείγμα των αστυνομικών.	65
Εικόνα.11 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Βαθμός, (β) Προϋπηρεσία και (γ) κατοχή επιπλέον πτυχίου (Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.) για το δείγμα των αστυνομικών.....	66
Εικόνα.12 Γραφική παράσταση των 95% διαστημάτων εμπιστοσύνης για τους ερευνητικούς παράγοντες για το δείγμα των αστυνομικών.....	67
Εικόνα.13 Ιστογράμματα παραγόντων για την ανάλυση του δείγματος των αστυνομικών.	70
Εικόνα.14 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Αισθάνεστε ασφαλής στην πόλη της Κομοτηνής;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;».....	73

Εικόνα.15 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί προτιμούν να παραμένουν στο όχημα και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί έχουν ικανοποιητική επικοινωνία με τους πολίτες;».....	74
Εικόνα.16 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί είναι ευγενικοί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι πολίτες είναι ευγενικοί όταν ελέγχονται;».....	75
Εικόνα.17 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο, χωρίς διακρίσεις σε όλους του πολίτες (ρατσισμός/στερεότυπα)» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Έχετε δυσκολία να είστε αντικειμενικοί λόγω θρησκείας, φυλής, φύλου κτλ;».....	75
Εικόνα.18 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Ο αστυνομικός δείχνει ενόχληση όταν τον απασχολώ» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη».	76
Εικόνα.19 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί διενεργούν υπερβολικούς ελέγχους (ατόμων, οχημάτων) χωρίς λόγο (κατάχρηση εξουσίας)» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά».	76
Εικόνα.20 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί είναι γενικά έντιμοι (διαφθορά)» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι πολίτες σέβονται τους αστυνομικούς;».....	77
Εικόνα.21 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί όταν κάνουν παραβάσεις δεν τιμωρούνται» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Θα βεβαιώνατε παράβαση σε αστυνομικό».	77
Εικόνα.22 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί κάνουν υπερβολική χρήση βίας» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί κάνουν σύννομη χρήση βίας;».....	78
Εικόνα.23 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους» ,(β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;», (γ) (Δείγμα αστυνομικών) «Προσωπικά θεωρείς ότι ασκείς αποτελεσματικά τα καθήκοντά σου ως αστυνομικός;» και (δ) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι πολίτες πιστεύουν ότι οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;». ...	78

Εικόνα.24 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα που απασχολούν την τοπική κοινωνία» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;».	79
Εικόνα.25 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Ο αστυνομικός δείχνει ενδιαφέρον/κατανόηση όταν εξηγώ το πρόβλημά μου» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη;».	79
Εικόνα.26 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί έχουν γενικά επαγγελματική συμπεριφορά» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά;».	80
Εικόνα.27 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Αισθάνεστε άνετα να επικοινωνήσετε με την αστυνομία;», (β) (Δείγμα πολιτών) Ιστόγραμμα, «Οι αστυνομικοί θα έπρεπε να έχουν πιο συχνή επαφή με τους πολίτες και να συζητούν μαζί τους;» και (γ) (Δείγμα αστυνομικών), Ιστόγραμμα, «Οι πολίτες είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν/συνδράμουν εφόσον τους ζητηθεί;».	80
Εικόνα.28 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Γενικά αισθάνεστε ασφαλής;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;».	81
Εικόνα.29 Ραβδόγραμμα ερώτησης (Δείγμα πολιτών) αναφορικά με τους παράγοντες που τους απασχολούν περισσότερο.	82
Εικόνα.30 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Έχετε εσείς ή μέλος της οικογενείας σας έρθει σε επαφή με κάποιον αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες;» ,(β) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Αν ΝΑΙ η εξυπηρέτηση ήταν ικανοποιητική;», (γ) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά;» και (δ) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;».	82
Εικόνα.31 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Τους τελευταίους 12 μήνες η εγκληματικότητα στον Νομό Ροδόπης» ,(β) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Αισθάνεστε ασφαλείς κατά της άσκηση των καθηκόντων σας;» και (γ) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Το επίπεδο παραβατικότητας στην τοπική κοινωνία είναι υψηλό;» .	83
Εικόνα.32 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Έχετε κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεστε ασφαλείς;» και (β) (Δείγμα	

αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;»..... 84

Εικόνα.31 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Τους τελευταίους 12 μήνες η εγκληματικότητα στον Νομό Ροδόπης» ,(β) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Αισθάνεστε ασφαλείς κατά της άσκηση των καθηκόντων σας;» και (γ) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Το επίπεδο παραβατικότητας στην τοπική κοινωνία είναι υψηλό;» 85

Εικόνα.32 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Έχετε κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεστε ασφαλείς;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;»..... 85

Εικόνα.33 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα αστυνομικών) «Η εργασία σας, σας ευχαριστεί ιδιαίτερα», (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Υπάρχει έλλειψη εξοπλισμού», (γ) (Δείγμα αστυνομικών) «Σας απασχολεί η υποστελέχωση;», (δ) (Δείγμα αστυνομικών) «Δυσκολεύεστε να βεβαιώνετε παραβάσεις λόγω του πολύ μεγάλου ύψους του χρηματικού προστίμου;» και (ε) «Σας απασχολεί η επιφόρτιση της αστυνομίας με νέες αρμοδιότητες, μη σχετικές με την αποστολή σας;» 86

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή στην έρευνα

1.1. Υπόβαθρο έρευνας

Η θεωρία της διαδικαστικής δικαιοσύνης προτάσσει ότι οι αντιλήψεις των πολιτών για την ποιότητα και τη δικαιοσύνη των αστυνομικών ενεργειών μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο αισθάνονται για την αστυνομία και αναδεικνύει την σημασία των κοινωνικών πτυχών της δικαιοσύνης στις καθημερινές αλληλεπιδράσεις αστυνομίας – πολιτών (Tyler, 2006). Οι πεποιθήσεις ότι η αστυνομία ενεργεί δίκαια, αμερόληπτα και με ανησυχία για τις ανάγκες και τα δικαιώματα των μεμονωμένων πολιτών, μπορεί να μεταφραστεί σε πιο θετικά συναισθήματα σχετικά με τη νομιμότητα της αστυνομίας ως φορέα επιβολής του νόμου, ενισχύοντας έτσι τη συμμόρφωση με τις εντολές της αστυνομίας και με τον ποινικό νόμο (Tyler & Wakslak, 2004; Tyler, 2006).

Σε εμπειρικό επίπεδο, η επιστημονική βιβλιογραφία, γύρω από την αστυνόμευση και την αλληλεπίδραση/επικοινωνία αστυνομίας-πολιτών έχει επικεντρωθεί εδώ και αρκετά χρόνια στην μελέτη των καθοριστικών παραγόντων της στάσης των πολιτών απέναντι στην αστυνομία και ένας παράγων που έχει σταθερά προταθεί στο πλαίσιο αυτό, είναι οι ατομικές εμπειρίες, οι οποίες διαμορφώνουν τις πεποιθήσεις των πολιτών για την αποτελεσματικότητα της αστυνομίας και του έργου της (Skogan, 2005; Clark et al., 2019). Οι θετικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ αστυνομίας – πολιτών συχνά οδηγούν σε υψηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης προς την αστυνομία και δημιουργούν θετικές στάσεις και αντιλήψεις για την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου (Lai & Zhao, 2010).

Αντίθετα οι αρνητικές αλληλεπιδράσεις μπορεί να μειώσουν το επίπεδο εμπιστοσύνης προς την ικανότητα της αστυνομίας να παρέχει ασφάλεια στους πολίτες και να συμβάλλουν σε διαμόρφωση αρνητικών αντιλήψεων για την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών αρχών. Η πλημμελής ή διακριτική επιβολή του νόμου και η αντιλαμβανόμενη άνιση μεταχείριση είναι παραδοσιακά παράγοντες διαμόρφωσης αρνητικών στάσεων προς την αστυνομία (Lai & Zhao, 2010).

Ωστόσο έχει επίσης προταθεί ότι η ίδια η επιχειρησιακή κουλτούρα της αστυνομίας, αγνοεί την επικοινωνιακή σχέση μεταξύ πολίτη-αστυνομίας. Δεδομένου ότι οι πρακτικές αστυνόμευσης διαφέρουν ανά τον κόσμο και έχουν μεταβληθεί με την πάροδο των ετών, υποστηρίζεται κυρίως, όχι η ύπαρξη μιας ενιαίας αστυνομικής κουλτούρας, αλλά πολλαπλών αστυνομικών υπο-κουλτουρών. Ο Reiner (2010) για παράδειγμα αναγνώρισε επτά βασικές πτυχές της αστυνομικής κουλτούρας, οι οποίες ήταν η υποψία, η απομόνωση και αλληλεγγύη, ο συντηρητισμός, η ανδροκρατία, οι φυλετικές προκαταλήψεις, ο πραγματισμός και η προσανατολισμένη στην δράση αίσθηση της αποστολής, σε συνδυασμό με έναν κυρίαρχο κυνισμό. Πρότεινε ότι η αίσθηση της αποστολής για τους αστυνομικούς και τους ανώτερους αξιωματούχους, είναι ίσως πιο σημαντική σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο οι αστυνομικοί αλληλοεπιδρούν με τα μέλη του κοινού και ότι αυτό είναι απόρροια του νομικίστικου και επικεντρωμένου στην «εφαρμογή του νόμου» μοντέλου αστυνόμευσης που δίνει έμφαση στην καταστολή της παραβατικότητας.

Αντίθετα, το μοντέλο αστυνόμευσης που είναι προσανατολισμένο στις υπηρεσίες και τις διαδικασίες, δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην αλληλεπίδραση μεταξύ πολίτη-αστυνομίας και στην ποιότητα των σχέσεων μεταξύ των δύο και θεωρεί σημαντική την ικανοποίηση του πολίτη από τις αστυνομικές αρχές (Dukes et al., 2009). Ωστόσο οι Myhill & Bradford (2013) τονίζουν ότι οι αστυνομικοί μπορεί να μην αισθάνονται ή να μην έχουν το χρόνο ή ακόμα και την κλίση, να επικεντρωθούν στα στοιχεία της «διαδικασίας» της αστυνόμευσης που δίνουν έμφαση στη δίκαιη και σεβαστή μεταχείριση των πολιτών. Συνεπώς, η υποκείμενη επιχειρησιακή κουλτούρα της αστυνομίας μπορεί να θεωρηθεί ως δυνητικά ασύμβατη με τα μοντέλα αστυνόμευσης που βασίζονται στις διεργασίες και τις υπηρεσίες και οι πτυχές της διοίκησης και της οργάνωσης των αστυνομικών αρχών διαιωνίζουν ακόμα περισσότερο αυτήν την αναντιστοιχία (Myhill & Bradford, 2013). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία και ενίσχυση ενός όλο και μεγαλύτερου χάσματος στην επικοινωνία/αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτών και της αστυνομίας.

1.2. Προσδιορισμός προβλήματος

Οι θετικές στάσεις και αντιλήψεις του κοινού για την αστυνομία είναι ένα από τα σημαντικότερα επιζητούμενα σε μια δημοκρατική κοινωνία. Οι αστυνομικές αρχές

χρειάζονται την υποστήριξη των πολιτών, προκειμένου να θεωρηθεί ότι λειτουργούν νόμιμα σε μια κοινότητα. Η έλλειψη νομιμότητας μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις, επειδή οι πολίτες δεν είναι πρόθυμοι να συμμορφωθούν με το νόμο και είναι πιο πιθανό να αμφισβητήσουν την αστυνομική αρχή και συνακόλουθα και την ικανότητα του κράτους να τους παρέχει προστασία (Lai & Zhao, 2010). Περαιτέρω, η ύπαρξη αμοιβαίων σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο μερών είναι σημαντική για τη διατήρηση της δημόσιας ασφάλειας και την αποτελεσματική αστυνόμευση και η προθυμία των πολιτών να εμπιστεύονται την αστυνομία εξαρτάται από τις απόψεις τους για τον βαθμό στον οποίο οι αστυνομικές ενέργειες αντανακλούν τις αξίες της κοινότητας και ενσωματώνουν τις αρχές της δικαιοσύνης και της νομιμότητας (Theobald & Haider-Markel, 2009).

Τα περιστατικά κατάχρησης εξουσίας, καταπάτησης των δικαιωμάτων των πολιτών και μεροληπτικής επιβολής του νόμου, έχουν συχνά οδηγήσει στην διαμόρφωση αρνητικών αντιλήψεων και στερεότυπων από την πλευρά του κοινού για τους αστυνομικούς (Δήμου, 2012; Rosenbaum et al., 2015). Περαιτέρω, παράγοντες που απορρέουν από την ελλιπή εσωτερική οργάνωση των αστυνομικών αρχών, όπως οι ελλείψεις σε εξοπλισμό και σε προσωπικό, οδηγούν σε ελλιπή αστυνόμευση στις κοινότητες και όχι σε άμεση ανταπόκριση στα αιτήματα των πολιτών, θέτοντας ζητήματα έλλειψης αποτελεσματικότητας στην διεξαγωγή του αστυνομικού έργου (Rosenbaum et al., 2015).

Οι ίδιες οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ αστυνομικών και πολιτών κατά την διάρκεια ελέγχων, οδηγούν στην διαμόρφωση κρίσεων αντιληπτής δικαιοσύνης από τους πολίτες, επηρεάζοντας τις απόψεις τους για την βαθμό αποτελεσματικότητας των αστυνομικών αρχών. Ο Gau (2010) βρήκε ότι η αντιληπτή διαδικαστική δικαιοσύνη των πολιτών κατά τις προσωπικές τους επαφές με τους αστυνομικούς στην διάρκεια ελέγχων, ήταν σημαντικός προβλεπτικός παράγοντας των αξιολογήσεων τους ως προς την ικανότητα της αστυνομίας να κρατά ασφαλείς τις κοινότητες από τα περιστατικά βίας. Έτσι η ποιότητα των προσωπικών επαφών αστυνομίας – πολιτών μπορεί να επηρεάσει τις κρίσεις τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αστυνομίας.

Ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαία η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ αστυνομίας-πολιτών, η συμφιλίωση των διαφορών τους και η ανάπτυξη μιας ειλικρινούς και αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ τους, για την διατήρηση της

νομιμότητας. Η μελέτη των αλληλεπιδράσεων αστυνομικών – πολιτών, τόσο από την πλευρά των πολιτών, όσο και από την πλευρά των αστυνομικών, στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να οδηγήσει στον εντοπισμό εκείνων των παραγόντων που λειτουργούν αποτρεπτικά στην διαμόρφωση παραγωγικών και θετικών σχέσεων μεταξύ τους.

1.3. Σκοπός έρευνας

Με βάση τα παραπάνω, σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αστυνομικών – πολιτών στην περιοχή της Κομοτηνής. Ο ερευνητικός στόχος της μελέτης είναι διττός: αφενός διερευνάται η στάση και οι απόψεις των πολιτών της Κομοτηνής απέναντι στους αστυνομικούς, στην επαγγελματική τους απόδοση και στην αποτελεσματικότητα του έργου τους και αφετέρου διερευνώνται οι στάσεις και οι απόψεις των αστυνομικών της Κομοτηνής για την δική τους αποτελεσματικότητα και για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται από τους πολίτες. Εν συνεχεία πραγματοποιείται συγκριτική μελέτη μεταξύ των προσλήψεων των δύο κατηγοριών για την διαπίστωση τυχόν ομοιοτήτων, διαφορών, αντιφάσεων και μοτίβων.

1.4. Ερευνητικά ερωτήματα

Με βασικό άξονα τον σκοπό της έρευνας, τα ερωτήματα της μελέτης διαμορφώνονται ως εξής:

1. Πως αξιολογούν οι πολίτες στην Κομοτηνή την συμπεριφορά των αστυνομικών;
2. Πως αξιολογούν οι πολίτες στην Κομοτηνή την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών αρχών;
3. Πόσο ασφαλείς αισθάνονται οι πολίτες στην Κομοτηνή, μέσα από την διεξαγωγή του έργου της αστυνομίας;
4. Πως αξιολογούν οι αστυνομικοί τον εαυτό τους και την συμπεριφορά τους απέναντι στους πολίτες της Κομοτηνής;
5. Πως αξιολογούν οι αστυνομικοί το επίπεδο ασφάλειας που παρέχουν στους πολίτες της Κομοτηνής;

6. Πως αξιολογούν οι αστυνομικοί την συμπεριφορά των πολιτών της Κομοτηνής προς αυτούς;

1.5. Σημασία της έρευνας

Η παρούσα εργασία παρέχει μια νέα, κρίσιμη σχεσιακή προοπτική μεταξύ πολίτη-αστυνομίας και αναδεικνύει πιθανούς παράγοντες που συμβάλλουν στην αναποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των δύο μερών. Τα αποτελέσματά της, σχετικά με το επίπεδο αλληλεπίδρασης/επικοινωνίας αστυνομικών – πολιτών, μπορούν να αξιοποιηθούν τόσο από την πλευρά της τοπικής αστυνομίας της Κομοτηνής, όσο και εν γένει, από τις αστυνομικές αρχές της χώρας, για την βελτίωση ή διαμόρφωση των πολιτικών ασφάλειας/αστυνόμευσης, προς ένα μοντέλο που θα δίνει περισσότερο έμφαση στην «εξυπηρέτηση του πολίτη» και την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, παρά στο επικρατές αυστηρά πατερναλιστικό πρότυπο αστυνόμευσης. Αυτό πιθανώς θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάπτυξη καλύτερων σχέσεων μεταξύ αστυνομίας – πολιτών εντός της κοινότητας και στην οικοδόμηση σταθερών διαύλων επικοινωνίας μεταξύ τους, προκειμένου να ενισχυθεί η αμοιβαία κατανόηση και εμπιστοσύνη, να μειωθεί η ένταση, η δυσπιστία και να μεγιστοποιηθεί η κοινωνική αρμονία σε θέματα δικαιοσύνης. Τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν επίσης να αξιοποιηθούν από την ηγεσία της Ελληνικής αστυνομίας μελλοντικά, προς τον σκοπό της διαμόρφωσης νέων πολιτικών ασφάλειας/αστυνόμευσης, από την αστυνομική ακαδημία στα πλαίσια της εκπαίδευσης νέων στελεχών, την πολιτική ηγεσία και την κοινωνία των πολιτών.

Κεφάλαιο 2: Θεωρητικό Πλαίσιο

2.1. Ερευνητικές Μέθοδοι

Η έρευνα συνίσταται στην επιστημονική και συστηματική αναζήτηση κατάλληλων πληροφοριών για ένα συγκεκριμένο θέμα. Η έρευνα που διεξάγεται στην παρούσα εργασία είναι πρωτογενής και ακολουθεί την ποσοτική προσέγγιση. Η πρωτογενής έρευνα συνεπάγεται την συλλογή δεδομένων που δεν έχουν προηγουμένως συλλεχθεί από άλλους ερευνητές. Η πρωτογενής έρευνα διεξάγεται αποκλειστικά για την μελέτη ενός συγκεκριμένου προβλήματος, το οποίο απαιτεί εις βάθος ανάλυση (Creswell & Creswell, 2019). Η πρωτογενής έρευνα είναι σημαντική επειδή συνεισφέρει στην κατανόηση και επεξήγηση καταστάσεων ή περιστάσεων άμεσα στο περιβάλλον στο οποίο εκδηλώνονται, δημιουργεί νέα γνώση σχετικά με την επιρροή των ατόμων σε μια κοινωνία, αναθεωρεί την τρέχουσα γνώση πάνω σε ένα θέμα και προτείνει εναλλακτικές λύσεις σε ήδη υπάρχοντα προβλήματα (Gaillet & Eble, 2015).

Οι πρωτογενείς πηγές, μέσα από τις οποίες μπορούν να συλλεχθούν δεδομένα περιλαμβάνουν αρχεία και άλλο φυσικό υλικό, αλλά και οργανισμούς και μεμονωμένα άτομα. Οι οργανισμοί αποτελούν ομάδες ανθρώπων, που λειτουργούν με έναν συγκεκριμένο σκοπό και προκειμένου να καλύψουν μια συγκεκριμένη ανάγκη. Τα πρωτογενή δεδομένα μπορούν να συλλεχθούν είτε από φυσικά ή ηλεκτρονικά αρχεία των οργανισμών, είτε μέσω της αλληλεπίδρασης με τους εκπροσώπους των οργανισμών αυτών, μέσω συνεντεύξεων, ερευνών με ερωτηματολόγια, ομάδων εστίασης, κλπ. (Gaillet & Eble, 2015). Στην προκειμένη περίπτωση, η έρευνα επικεντρώνεται στην ελληνική αστυνομία και τα δεδομένα συλλέγονται από αστυνομικούς στην πόλη της Κομοτηνής με την χρήση ερωτηματολογίων. Παράλληλα, τα πρωτογενή δεδομένα συλλέγονται επίσης από μεμονωμένα άτομα, και συγκεκριμένα από τους πολίτες της Κομοτηνής.

Η έρευνα στην παρούσα εργασία ακολουθεί την ποσοτική προσέγγιση. Οι ποσοτικές προσεγγίσεις στην έρευνα περιλαμβάνουν τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων που μπορούν να ποσοτικοποιηθούν και παρέχουν στους ερευνητές την δυνατότητα να παράγουν στατιστικά στοιχεία. Επομένως περιστρέφονται γύρω από

την συλλογή δεδομένων σε αριθμητική μορφή, την ποσοτικοποίηση τους, την ανάλυση μεταβλητών και την διερεύνηση των μεταξύ τους σχέσεων. Τα ποσοτικά δεδομένα συλλέγονται, μεταξύ άλλων, μέσω της χρήσης δομημένων εργαλείων, όπως τα ερωτηματολόγια. Η συλλογή δεδομένων με την χρήση ενός ερωτηματολογίου, έχει πολλά πλεονεκτήματα, όπως το μικρό κόστος, η δυνατότητα εξέτασης ενός μεγάλου δείγματος σε σύντομο χρονικό διάστημα, η ανωνυμία που παρέχει στο δείγμα, ειδικότερα κατά την μελέτη ευαίσθητων κοινωνικών φαινομένων και η μεγαλύτερη ομοιομορφία στις μετρήσεις των αξιολογούμενων μεταβλητών. Αυτή η ομοιομορφία, καθιστά εύκολη την κωδικοποίηση τους και την ανάλυση τους, καθώς επίσης καθιστά εγκυρότερη την κατηγοριοποίηση των απαντήσεων των συμμετεχόντων, υποδεικνύοντας τις διαφορετικές τάσεις στις απόψεις, τις στάσεις, τις αντιλήψεις, κ.α. (Creswell & Creswell, 2019).

2.2. Κώδικας Δεοντολογίας Αστυνομικών / Οδηγός Συμπεριφοράς

Στις δημοκρατικές κοινωνίες, τα κράτη οργανώνονται με τρόπο που εξασφαλίζει την ελευθερία των ατόμων όσον αφορά την υπακοή στη νομοθεσία. Ακόμη και τα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης έχουν αναπτυχθεί για να διασφαλίσουν τις ατομικές ελευθερίες και την ασφάλεια. Στις δημοκρατικές κοινωνίες που διέπονται από την αρχή της νομιμότητας, η αστυνομία εκτελεί τις παραδοσιακές λειτουργίες της ανίχνευσης, της καταπολέμησης και της πρόληψης του εγκλήματος, της διασφάλισης της δημόσιας και έννομης τάξης και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων. Οι αστυνομικές αρχές, μέσω της άσκησης του έργου τους, συμβάλλουν στην διατήρηση των αξιών της δημοκρατίας (Bocaniala, 2010).

Σύμφωνα με τους Cawthray et al., (2013), οι αστυνομικοί είναι εκτελεστικοί πράκτορες του νομικού συστήματος και αναμένεται να επιβάλουν και να υποστηρίξουν το νόμο. Οι αστυνομικοί εξυπηρετούν τους πολίτες και εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους σύμφωνα με το Σύνταγμα και το Νόμο. Πρέπει να σέβονται την ανθρώπινη αξία και να αναλαμβάνουν δράση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Πρέπει πάντοτε να αναλαμβάνουν δράση για την εξασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εξυπηρετώντας το δημόσιο συμφέρον και προστατεύοντας τα νόμιμα συμφέροντα των πολιτών.

Σε διάφορες εθνικές δικαιοδοσίες, έχουν αναπτυχθεί ειδικές νομοθεσίες, οι οποίες θέτουν τα όρια της αστυνομικής εξουσίας. Το ποινικό δίκαιο έχει επίσης διαμορφωθεί για να καλύψει ένα ευρύ φάσμα αδικημάτων σε ολόκληρη την κοινωνία. Στο ίδιο πλαίσιο έχουν επίσης δημιουργηθεί και οι κώδικες δεοντολογίας των αστυνομικών. Οι κώδικες δεοντολογίας καταγράφουν τους κανόνες, τους στόχους και τις αξίες της αστυνομίας, καθώς και τους ρόλους των αστυνομικών (Bocaniala, 2010). Οι κώδικες δεοντολογίας αποτελούν κάτι περισσότερο από ιδανικά και πρέπει να χρησιμεύουν ως πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές που θα καλύπτουν εκτενώς όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς δεοντολογικού ενδιαφέροντος. Γενικά, οι επαγγελματικοί κώδικες δεοντολογίας επιδιώκουν την ενίσχυση της εμπιστοσύνης μέσω μιας δέσμευσης υπέρ της αριστείας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την αστυνόμευση, καθώς το κοινό ζητά διαβεβαιώσεις από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, λόγω της ουσιαστικής εξουσίας που τους έχει ανατεθεί (Cawthray et al., 2013)

Στην Ελλάδα, το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο περιλαμβάνει το Π.Δ. 254/2004, Φ.Ε.Κ. 238/Α', το οποίο αποτελεί τον Κώδικα Δεοντολογίας του Αστυνομικού. Ο Κώδικας περιγράφει τις γενικές υποχρεώσεις των αστυνομικών, την συμπεριφορά του κατά την αστυνομική δράση και την προανάκριση, την εξυπηρέτηση των πολιτών και τον ρόλο του ως δημοσίου λειτουργού.

Σύμφωνα με το άρθρο 1, ο αστυνομικός βρίσκεται στην υπηρεσία του ελληνικού λαού και είναι υποχρεωμένος να σέβεται την ανθρώπινη αξία και να προστατεύει τα ατομικά δικαιώματα. Οι ενέργειες του αναλαμβάνονται πάντα με σκοπό την εξασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και τη διαφύλαξη των νομίμων συμφερόντων των πολιτών. Οι βασικές αρχές υπό τις οποίες ο αστυνομικός πρέπει να επιτελεί τα καθήκοντα του είναι η νομιμότητα, η αναλογικότητα, η επιείκεια, η χρηστή διοίκηση, η ίση μεταχείριση και ο σεβασμός στην διαφορετικότητα των ατόμων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 καθορίζεται η συμπεριφορά του αστυνομικού κατά την αστυνομική δράση. Ο αστυνομικός οφείλει να βρίσκεται σε διαρκή ετοιμότητα, να είναι αμερόληπτος και αντικειμενικός κατά την άσκηση των καθηκόντων του και να ενεργεί με διαφάνεια, σύνεση, αυτοκυριαρχία, σταθερότητα, αποφασιστικότητα και αξιοπρέπεια. Οφείλει επίσης να σέβεται το δικαίωμα στη ζωή και την ατομική προσωπική ασφάλεια και να μην εκδηλώνει απάνθρωπες συμπεριφορές ή συμπεριφορές που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, ξεπερνώντας έτσι τα όρια

της διακριτικής ευχέρειας που του έχουν παρασχεθεί. Η προσφυγή στην βία και η εφαρμογή μέσων που μπορεί να προκαλέσουν βλάβη είναι επιτρεπτή, εφόσον αυτό κριθεί απολύτως απαραίτητο και σε γενικές γραμμές οφείλει να εφαρμόζει όσο το δυνατό πιο ήπια μέτρα, ανάλογα με την περίπτωση. Κατά την βεβαίωση παραβάσεων του νόμου, το οποίο αποτελεί ένα από τα σημαντικά του καθήκοντα, ο αστυνομικός δεν θα πρέπει να εισάγει διακρίσεις στους παραβάτες και να ενεργεί με ευθυκρισία, ψυχραιμία και ευγένεια. Η παροχή εξηγήσεων στους παραβάτες είναι επίσης απαραίτητη, προκειμένου να μην καταλείπονται αμφιβολίες και να αποφεύγονται οι αντιδικίες. Είναι επίσης υποχρεωμένος να τηρεί πλήρη εχεμύθεια για τα απόρρητα γεγονότα ή πληροφορίες που αφορούν την εργασία του, όπως οι ατομικές υποθέσεις των πολιτών.

Το άρθρο 3 περιγράφει τις βασικές πτυχές της συμπεριφοράς του αστυνομικού κατά την σύλληψη και κράτηση των πολιτών. Η σύλληψη θα πρέπει να γίνεται όταν προβλέπεται από τον νόμο και κατά την διάρκεια αυτής ο αστυνομικός δεν θα πρέπει να συμπεριφέρεται με τρόπο που να βλάπτει την τιμή, την υπόληψη και την αξιοπρέπεια του συλληφθέντος. Κατά την σύλληψη, ο αστυνομικός πρέπει να ενημερώνει τον κρατούμενο για τους λόγους αυτής, καθώς και για τα δικαιώματα που έχει. Η άσκηση βίας είναι υποχρεωτικό να περιορίζεται σε καταστάσεις βίαιης αντίδρασης του συλληφθέντος ή όταν υπάρχει υποψία φυγής. Μετά την σύλληψη, ο αστυνομικός λαμβάνει μέριμνα για την επικοινωνία του κρατούμενου με πρόσωπο της επιλογής του και τον διευκολύνει ως προς την παροχή νομικής βοήθειας. Οι συνθήκες κράτησης δεν θα πρέπει να θέτουν κίνδυνο στην ασφάλεια και την υγεία του κρατούμενου. Ο αστυνομικός είναι επίσης υπεύθυνος για την προσαγωγή του κρατουμένου στις αρμόδιες δικαστικές αρχές και λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποτροπή της απόδρασης του. Τέλος έχει την υποχρέωση να αποτρέψει και να καταστείλει κάθε μορφής πράξης βίας ή απάνθρωπης μεταχείρισης του και να μην δημοσιοποιήσει τα ατομικά του στοιχεία.

Κατά την προανάκριση του κρατούμενου (άρθρο 4), ο αστυνομικός σέβεται απόλυτα το τεκμήριο της αθωότητας του κατηγορουμένου και υποχρεούται να διασφαλίζει όλα τα δικαιώματά του. Τον πληροφορεί έγκαιρα για τις κατηγορίες εναντίον του και του δίνει την δυνατότητα να προετοιμάσει την υπεράσπιση του. Επίσης, ως προς την μεταχείριση των κρατουμένων, αλλά και των μαρτύρων ή των παθόντων, ο αστυνομικός δεν θα πρέπει να ασκεί οποιαδήποτε μορφή βίας ή πίεσης

στην προσπάθεια άντλησης πληροφοριών. Έχει καθήκον να προστατεύει τους παθόντες και τους μάρτυρες, ιδιαίτερα όταν υπάρχει κίνδυνος για εκφοβισμό τους. Κατά την αυτοψία πρέπει να επιδεικνύει την δέουσα επιμέλεια, ευπρέπεια και κοσμιότητα, ενώ κατά την διάρκεια σωματικών ερευνών θα πρέπει να επιδεικνύει τον δέοντα σεβασμό στην προσωπικότητα και την ιδιωτική ζωή των εμπλεκόμενων.

Το άρθρο 5 εστιάζει στην εξυπηρέτηση των πολιτών, όπου δίνεται έμφαση στην βελτίωση των σχέσεων αστυνομίας – πολίτη ως πρωτεύοντος καθήκοντος του αστυνομικού. Ο αστυνομικός οφείλει να εξετάζει άμεσα τα αιτήματα των πολιτών, χωρίς χρονοτριβή και χωρίς να εισάγει αδικίες. Είναι επίσης καθημερινό μέλημα του αστυνομικού να προάγει την δημιουργία σχέσεων αμοιβαίας εμπιστοσύνης, συνεργασίας και κοινωνικής συναίνεσης με το κοινό, αποφεύγοντας προκαταλήψεις με βάση το φύλο, την εθνικότητα, κλπ. Ο αστυνομικός θα πρέπει επίσης να επιδεικνύει κοινωνική ευαισθησία και να επιδεικνύει ιδιαίτερη φροντίδα για την προστασία ιδίως των παιδιών, των γυναικών, των υπερηλίκων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των αναπήρων, των προσφύγων, των μειονοτικών ομάδων και γενικά των ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Ο ρόλος του αστυνομικού, ως δημοσίου λειτουργού παρουσιάζεται στο άρθρο 6 του κώδικα δεοντολογίας. Ο αστυνομικός ως άτομο, έχει τα ίδια δικαιώματα με τους άλλους πολίτες, με εξαίρεση περιορισμούς που αφορούν την άσκηση των καθηκόντων του. Είναι υποχρεωμένος να σέβεται, να τηρεί και να εφαρμόζει τους κανόνες που διέπουν τις σχέσεις προϊσταμένων και υφισταμένων και των συναδέλφων μεταξύ τους. Ο έλεγχος των παραπόνων από πολίτες εναντίον συναδέλφων αστυνομικών, θα πρέπει γίνεται αμερόληπτα. Ο αστυνομικός έχει επίσης υποχρέωση να εκτελεί τις διαταγές που του μεταβιβάζονται από τους ανωτέρους και φέρει ευθύνη σε περίπτωση παραλείψεων κατά την εκτέλεση τους. Στο πλαίσιο των καθηκόντων του οφείλει να συνεργάζεται αρμονικά με υπαλλήλους άλλων δημοσίων υπηρεσιών και να απορρίπτει κάθε προσπάθεια δωροδοκίας του. Η ιδιότητα του, ως αστυνομικού δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται από τον ίδιο και από τους οικείους του για τον σκοπό της αποκόμισης ατομικών οφελών.

Εκτός από τον κώδικα δεοντολογίας, το 2011 συντάχθηκε από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και ο οδηγός συμπεριφοράς των αστυνομικών, ο οποίος περιγράφει σε γενικές γραμμές τις αρχές που πρέπει να διέπουν την αλληλεπίδραση των αστυνομικών με άτομα από θρησκευτικές και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Αυτές οι ομάδες περιλαμβάνουν τους μετανάστες και τα παιδιά τους, τους ρομά, τα άτομα με διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις, τους ανήλικους, τους ηλικιωμένους, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με διαφορετικό γενετήσιο προσανατολισμό. Αν και οι αρχές της μη διάκρισης και της αποφυγής της προκατάληψης ως βασικών στοιχείων που πρέπει να διέπουν την συμπεριφορά των αστυνομικών κατά την αλληλεπίδραση τους με τους πολίτες, καταγράφεται στο άρθρο 5, παρ. 3 του κώδικα δεοντολογίας των αστυνομικών, κρίθηκε απαραίτητη η σύνταξη του εν λόγω οδηγού, για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία. Όπως είχαν αναφέρει και οι Cawthray et al., (2013) οι κώδικες δεοντολογίας για τους υπαλλήλους επιβολής του νόμου πρέπει να καλύπτουν όσο το δυνατόν περισσότερους ηθικούς και σύγχρονους προβληματισμούς, προκειμένου να λειτουργήσουν ως πρακτικά μέτρα για τη συμπεριφορά των αστυνομικών. Η παγκοσμιοποίηση και η ένταση της μετανάστευσης έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην σύνθεση της κοινωνικής δομής και έτσι οι κώδικες και τα πρότυπα συμπεριφοράς των αστυνομικών πρέπει να ενημερώνονται με βάση τις τρέχουσες προκλήσεις της κοινωνίας (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2013).

Ως προς τις ειδικές ευάλωτες ομάδες, όπως είναι τα παιδιά των μεταναστών και οι έγχρωμοι, το πρώτο μέρος του οδηγού συμπεριφοράς τονίζει ότι κατά τις διαδικασίες ελέγχου και εξακρίβωσης στοιχείων, προσαγωγής, σύλληψης και κράτησης οι αστυνομικοί θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα άτομα αυτά με παρόμοιο τρόπο με τους έλληνες πολίτες, να είναι ευγενικοί και να αποφεύγουν ρατσιστικές ή απαξιώτικες προσφωνήσεις. Ως προς τους Ρομά, οι οποίοι αποτελούν άτομα με ιδιαίτερο εθνικό υπόβαθρο και τρόπος ζωής, σε σύγκριση με τους Έλληνες, το δεύτερο μέρος του οδηγού συμπεριφοράς τονίζει επίσης την αποφυγή ρατσιστικών προσφωνήσεων, και ενημερώνει τους αστυνομικούς για τις ιδιαίτερες παραδόσεις και συνήθειες των Ρομά, οι οποίες θα πρέπει να γίνονται σεβαστές, όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι πιστεύουν στη δύναμη των φυλαχτών, της κατάρας, στο «κακό μάτι» και πολλά άλλα (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2013).

Στο τρίτο μέρος, ο οδηγός ενημερώνει τους αστυνομικούς για τις διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις που μπορεί να έχουν κάποιοι πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών. Η θρησκεία ενός ατόμου συνήθως υπαγορεύει τον τρόπο συμπεριφοράς του στην καθημερινή ζωή, ως προς διάφορες συνιστώσες, όπως είναι η διατροφή, η προσευχή, οι μέρες ανάπαυσης και εργασίας,

και πολλά άλλα. Οι αστυνομικοί θα πρέπει να είναι γνώστες αυτών των ιδιαιτεροτήτων και να αντιμετωπίζουν με κατάλληλο τρόπο τα άτομα αυτά, σεβόμενοι τις αξίες και τις παραδόσεις που ορίζει η θρησκεία τους. Ο οδηγός εστιάζει στα άτομα που ανήκουν στις θρησκείες του Ισλάμ, του Ιουδαϊσμού, του Ινδουισμού και Σιχισμού και του Βουδισμού. Για παράδειγμα, στους μουσουλμάνους, κατά την κράτηση τους δεν θα πρέπει να προσφέρονται τρόφιμα που είναι απαγορευμένα για αυτούς να καταναλώνουν όπως χοιρινό, ενώ στους Ιουδαϊστές δεν θα πρέπει να προσφέρεται χοιρινό, μαλάκια ή ζώα κυνηγιού. Για την είσοδο στα σπίτια των μουσουλμάνων ο αστυνομικός θα πρέπει να ρωτάει αν θα πρέπει να βγάλει τα παπούτσια του ως ένδειξη σεβασμού, η σωματική έρευνα θα πρέπει να διεξάγεται από άτομα του ίδιου φύλου, κ.α. Οι περισσότερες από τις παραπάνω θρησκείες επιβάλλουν επίσης κώδικες ένδυσης και εξωτερικής εμφάνισης, όπως τα τυρμπάνια ή τα μαντήλια στο κεφάλι και οι κόκκινες κηλίδες στο μέτωπο στους Ινδουιστές. Οι ιδιαιτερότητες αυτές θα πρέπει να είναι σεβαστές από τους αστυνομικούς και να μην παρεξηγούνται. Οι αστυνομικοί θα πρέπει επίσης να γνωρίζουν ότι η αποφυγή της οπτικής επαφής από τους μουσουλμάνους και τους βουδιστές δεν αποτελεί ένδειξη αποφυγής ή εξαπάτησης, αλλά ένδειξη σεμνότητας, η οποία επιβάλλεται από την θρησκεία τους (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2013).

Το τελευταίο μέρος του οδηγού συμπεριφοράς αφορά τους ανήλικους, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρίες. Η ταυτότητα των ανηλίκων θα πρέπει να εξακριβώνεται, ενώ όταν αυτό δεν είναι δυνατό το άτομο θα πρέπει να θεωρείται ανήλικος, μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο. Κατά την σύλληψη, προσαγωγή και κράτηση, οι γονείς θα πρέπει να ενημερώνονται άμεσα, εκτός αν ζητηθεί διαφορετικά από τον ανήλικο, όπου τότε την τελική απόφαση επί του θέματος θα λάβει ο αρμόδιος εισαγγελέας. Η χρήση χειροπεδών θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις όπου υπάρχει σαφής κίνδυνος φυγής ή βίαιης συμπεριφοράς, ενώ ομοίως ο περιορισμός της ελευθερίας του θα αποτελεί πάντα το έσχατο μέσο και θα επιβάλλεται μόνο για τον ελάχιστο χρόνο που απαιτείται. Ο αστυνομικός θα πρέπει επίσης να γνωρίζει ότι οι ανήλικοι κρατούνται σε διαφορετικούς χώρους και ξεχωριστά από τους ενήλικες και ότι κατά την περίοδο της κράτησης τους θα πρέπει να τους παρέχεται κάθε είδους προστασία και μέριμνα, με βάση την ηλικία, το φύλο και την προσωπικότητα τους. Οι ανήλικοι θα πρέπει να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους όταν γίνεται προσαγωγή τους, ενώ οι αλλοδαποί και χωρίς συνοδό, ανήλικοι έχουν το δικαίωμα

διεθνούς προστασίας και ζήτησης ασύλου (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2013).

Σε ότι αφορά τους ηλικιωμένους, θα πρέπει να εξακριβώνεται αν έχουν κάποιο πρόβλημα υγείας και ανάγκη λήψης φαρμάκων και ο αστυνομικός θα πρέπει να φροντίζει για την λήψη επαρκούς ποσότητας νερού. Ένα κοινό πρόβλημα υγείας το οποίο συνήθως αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι είναι η νόσος τους Αλτσχάιμερ. Ο αστυνομικός θα πρέπει να γνωρίζει ότι τα άτομα με την ασθένεια αυτή συχνά δυσκολεύονται στην απόκτηση επίσημων εγγράφων και στην ανάκτηση σημαντικών πληροφοριών από την μνήμη, όπως το όνομα, η διεύθυνση κατοικίας, κ.α. Στις περιπτώσεις επαφής με τέτοια άτομα ο αστυνομικός θα πρέπει να μιλάει ήρεμα και με χαμηλό τόνο φωνής, να χρησιμοποιεί απλές και κατανοητές λέξεις και προτάσεις στον λόγο του και να δίνει ένα μόνο μήνυμα την φορά. Επειδή τα άτομα αυτά συχνά χάνονται, στην περίπτωση εντοπισμού τους, ο αστυνομικός θα πρέπει να προσπαθήσει να αντλήσει πληροφορίες για την ταυτότητα τους (π.χ. αναζητώντας κάποιο έγγραφο που έχουν πάνω τους), να τα συνοδεύσει στο αστυνομικό τμήμα και να ενημερώσει το κέντρο συντονισμού στην περίπτωση που το άτομο αυτό αναζητηθεί από την οικογένεια του (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2013).

Σε ότι αφορά την αλληλεπίδραση του αστυνομικού με άτομα με αναπηρία, ο αστυνομικός θα πρέπει να γνωρίζει ότι η αναπηρία προστατεύεται από τις Διεθνείς Συμβάσεις και το Νόμο, να σέβεται τις αδυναμίες τους και να λαμβάνει μέριμνα ώστε τα άτομα αυτά να μην γίνονται αντικείμενο χλευασμού και διακρίσεων, να τους παρέχει την απαιτούμενη προστασία και να φροντίζει για την προώθηση των δικαιωμάτων τους. Τα άτομα με ιδιαίτερο γενετήσιο προσανατολισμό δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται υποτιμητικά ή να σχολιάζονται για την εξωτερική τους εμφάνιση (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2013).

2.3. Σύγχρονες Μορφές Αστυνόμευσης και Κοινωνική Αστυνόμευση

Η αστυνόμευση αποτελεί το βασικό συστατικό στοιχείο της αποστολής της αστυνομίας και αποσκοπεί πρωτίστως στην πρόληψη της εγκλήματος (Φαρσεδάκης, 2016). Στην αστυνομική επιστήμη, η αστυνόμευση αναγνωρίζεται ευρέως ως διαδικασία. Αποτελείται από δύο βασικές παραμέτρους. Πρώτον, είναι μια επίσημα

οργανωμένη μορφή κοινωνικού ελέγχου που αποτελεί μέρος του συνολικού συστήματος ποινικής δικαιοσύνης και δεύτερον, είναι μια διαδικασία μέσω της οποίας παρέχεται στην κοινότητα ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, όχι μόνο στον τομέα της πρόληψης του εγκλήματος αλλά και στον ευρύτερο τομέα δημόσιας ασφάλειας και τάξης (Στεργιούλης, 2008). Από αυτή την άποψη, η αστυνόμευση δεν επηρεάζεται μόνο από καθοριστικούς παράγοντες της αστυνομίας, όπως η αστυνομική κουλτούρα, η κατάρτιση, τα οργανωτικά και διοικητικά ζητήματα, αλλά και από κοινωνικούς, πολιτικούς και ιστορικούς παράγοντες που ενσωματώνονται στις δομές και τις λειτουργίες της κοινωνίας (Stergioulis, 2019).

Στο παραδοσιακό πρότυπο αστυνόμευσης, η επιθυμία να επιβληθεί η εξουσία στις δημόσιες αλληλεπιδράσεις, η πίεση για αποτελεσματικότητα και για την επίτευξη στόχων για τον εντοπισμό και τη μείωση του εγκλήματος, έκαναν τους αστυνομικούς να δώσουν προτεραιότητα στην επιβολή της νομοθεσίας και χαμηλότερη προτεραιότητα στη δίκαιη μεταχείριση των πολιτών και τις σχέσεις τους με τους πολίτες (Myhill & Bradford, 2013). Ως εκ τούτου στο μακρινό παρελθόν, η αστυνόμευση, στη συλλογική συνείδηση κάθε κοινωνίας, θεωρήθηκε ως μια καταπιεστική αρχή που χρησιμοποιούνταν για τη διασφάλιση των συμφερόντων της άρχουσας τάξης με την άσκηση του εξαναγκασμού και τη χρήση νόμιμης βίας για την καταστολή του εγκλήματος και την αποκατάσταση της τάξης (Stergioulis, 2019).

Με την πάροδο του χρόνου, η αστυνόμευση έχει γίνει πιο σύνθετη, επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από τις ραγδαίες αλλαγές που προκύπτουν από τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής. Η αύξηση της εγκληματικότητας σε συνδυασμό με την σημαντική πρόοδο στις τεχνολογίες δημιούργησαν μια εντελώς νέα κοινωνική πραγματικότητα, η οποία οδήγησε την αστυνομία να αναθεωρήσει τις παραδοσιακές αρχές και αντιλήψεις σχετικά με την αστυνόμευση. Αρχικά, η αστυνομία εγκατέλειψε σταδιακά το παραδοσιακό πρότυπο αστυνόμευσης που επικεντρώνεται στην καταστολή του εγκλήματος και την αποκατάσταση της δημόσιας τάξης και προχωρά στην υιοθέτηση μιας νέας φιλοσοφίας αστυνομικής δράσης με βάση την ενεργό συμμετοχή της κοινότητας. Η αστυνόμευση, τόσο ως λειτουργία όσο και ως διαδικασία, ακολούθησε την εξέλιξη της κοινωνίας και κατά συνέπεια προσαρμόστηκε στις αλλαγές των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών (Miller, Hess & Orthmann, 2014).

Τα τελευταία χρόνια είναι λοιπόν ορατή η μετάβαση σε σύγχρονες μορφές αστυνόμευσης, στις οποίες δίνεται έμφαση τόσο στα νέα τεχνολογικά μέσα, όσο και στην συνεργασία της αστυνομίας με τους πολίτες για την πρόληψη του εγκλήματος (Στεργιούλης, 2019). Οι σύγχρονες μορφές αστυνόμευσης αναπτύχθηκαν περισσότερο ως αντίδραση στην αντιληπτή αποτυχία των παραδοσιακών πρακτικών αστυνόμευσης, καθώς οι αστυνομικοί, οι ακαδημαϊκοί και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής στις δυτικές κοινωνίες συμφώνησαν ότι ο παραδοσιακός τρόπος αστυνόμευσης, ο οποίος επικεντρώνεται κυρίως στην επιβολή του νόμου, δεν ήταν πλέον επαρκής για αντιμετώπιση των αναδύομένων προβλημάτων εγκληματικότητας και ασφάλειας που υπάρχουν στις σύγχρονες κοινωνίες (van der Giessen et al., 2017).

Η κοινοτική αστυνόμευση στο πλαίσιο αυτό αναδύθηκε ως μια σημαντική φιλοσοφία στην αστυνομική δράση. Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές πρακτικές αστυνόμευσης, στην κοινοτική αστυνόμευση, η αστυνομία καλεί τους εκπροσώπους και τα διάφορα όργανα της κοινότητας να συμμετάσχουν σε συνεχή διάλογο σχετικά με όλες τις πτυχές της δημόσιας τάξης. Το γεγονός ότι η αστυνομία ανοίγει τις πόρτες της στους πολίτες που ζητούν τη συμβουλή τους και τη συμμετοχή τους σε θέματα αστυνόμευσης, μετατρέπει αυτόματα την αστυνόμευση σε μια κοινωνική διαδικασία. Στην ουσία, η κοινοτική αστυνόμευση προωθεί το ανθρώπινο πρόσωπο της αστυνομίας και αλλάζει την εικόνα της από έναν κρατικό μηχανισμό καταστολής του εγκλήματος, σε έναν οργανισμό που παρέχει πολλαπλές υπηρεσίες στον τομέα της δημόσιας ασφάλειας σε όλους τους πολίτες χωρίς διακρίσεις (Somerville, 2009).

Ως φιλοσοφία, η κοινοτική αστυνόμευση βασίζεται σε ένα καθορισμένο σύνολο αξιών που χρησιμεύουν ως ηθικές αξίες που επιδιώκουν να αλλάξουν τη φύση των καθηκόντων που εκτελεί η αστυνομία. Δίνοντας προσοχή στα ανθρώπινα και κοινωνικά προβλήματα και προσαρμόζοντας την αστυνομική υπηρεσία σε αυτά τα προβλήματα, οι κοινότητες θα μπορούσαν να είναι περισσότερο ασφαλείας και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής. Η επίλυση των ανθρώπινων προβλημάτων και η δημιουργία κοινών ασφαλέστερων χώρων, επιτυγχάνεται δίνοντας στους μέσους ανθρώπους τον έλεγχο της αστυνομικής ατζέντας. Αυτό σημαίνει μια ριζική ανακατανομή της εξουσίας που παραδοσιακά σηματοδότησε το χάσμα μεταξύ κυβέρνησης, αστυνομίας και ανθρώπων. Από αυτή την προοπτική, οι άνθρωποι δεν είναι πλέον παθητικοί παράγοντες στη διαδικασία αστυνόμευσης, αλλά συμμετέχουν

ενεργά στον προσδιορισμό τόσο των κοινωνικών προβλημάτων, όσο και στον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης τους (Kappeler & Gaines, 2015).

Τοποθετώντας την κοινότητα στη βάση ενός διαρκούς διαλόγου με ανοιχτό και διαφανή τρόπο και δίνοντας προτεραιότητα σε ευάλωτα άτομα και κοινωνικές ομάδες, η κοινοτική αστυνόμευση οδηγεί, μακροπρόθεσμα, στη δημιουργία κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ της αστυνομίας και της κοινωνίας, που αποτελεί προϋπόθεση για την καταπολέμηση του εγκλήματος και τη διατήρηση της δημόσιας τάξης. Τα αποτελέσματα των σχετικών ερευνών σχετικά με την αστυνόμευση της κοινότητας έδειξαν ότι η στενή συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και της αστυνομίας αυξάνει το επίπεδο ικανοποίησης των πολιτών στο αστυνομικό έργο, μειώνει τον φόβο του εγκλήματος και βελτιώνει την ποιότητα της ζωής της κοινότητας (Kappeler & Gaines, 2015).

2.4. Η Κοινοτική Αστυνόμευση στην Ελλάδα

Από την δημιουργία της Ελληνικής αστυνομίας και για αρκετά χρόνια, η αστυνόμευση πραγματοποιήθηκε με τον παραδοσιακό τρόπο και φάνηκε να θεωρείται αποδοτική, όσο τα ποσοστά εγκληματικότητας διατηρήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα. Έτσι, η έννοια της κοινοτικής αστυνόμευσης κυρίως στην δεκαετία του 80 ήταν εντελώς άγνωστη στην Ελληνική Αστυνομία. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, η αστυνόμευση στην Ελλάδα εισήλθε σε μια νέα φάση, η οποία επηρεάστηκε βαθιά από τις σοβαρές συνέπειες που προκάλεσαν οι τεράστιες κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές στην Ευρώπη μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου (1989). Συνορεύοντας, στα βόρεια, με χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, η Ελλάδα αντιμετώπισε μια πρωτοφανή μεταναστευτική εισροή, η οποία επηρέασε δραστικά όλες τις πτυχές της αστυνόμευσης. Οι παραδοσιακές δομές της αστυνομίας αμφισβητήθηκαν από την ξαφνική αύξηση της εγκληματικότητας σε όλη τη χώρα, ειδικά στα αστικά κέντρα και την αυξανόμενη απειλή της εσωτερικής τρομοκρατίας. Η επακόλουθη αύξηση του φόρτου εργασίας των κεντρικών αστυνομικών υπηρεσιών, μαζί με τις αυξημένες απαιτήσεις για πρόσθετους ανθρώπινους πόρους για να υπηρετήσουν στην πρώτη γραμμή, σταδιακά οδήγησε στην μείωση των περιπολιών στις γειτονιές (Stergioulis, 2019).

Κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η ελληνική αστυνομία έχει πληγεί σοβαρά από τις αρνητικές συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, ενώ ταυτόχρονα τα ποσοστά εγκληματικότητας αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς. Σύμφωνα με τον Stergiouli (2019) η ελληνική αστυνομία αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις, οι οποίες αποτελούν σημαντικά ζητήματα ανησυχίας. Συγκεκριμένα, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας συνεχίζει να εκτελεί ακόμη πολλές εργασίες που δεν σχετίζονται με τα καθήκοντα αστυνόμευσης. Παράλληλα η οικονομική κρίση αλλά και οι αυξημένες μεταναστευτικές ροές στην χώρα, οδήγησαν σε αύξηση της εγκληματικότητας. Οι σχέσεις μεταξύ της Αστυνομίας και του κοινού πλήττονται από συνεχείς συγκρούσεις που επηρεάζονται από τις συνέπειες της λιτότητας, την αύξηση του εγκλήματος και το οξύ πρόβλημα μετανάστευσης και προσφύγων στην καθημερινή ζωή. Οι εργασιακές συνθήκες έχουν επιδεινωθεί κατά την περίοδο της τρέχουσας οικονομικής ύφεσης, καθώς οι ώρες εργασίας έχουν αυξηθεί και ο αριθμός του προσωπικού έχει μειωθεί (Stergioulis, 2019).

Η πρώτη προσπάθεια για την υιοθέτηση του θεσμού της κοινοτικής αστυνόμευσης στην Ελλάδα έγινε το 2003, με την καθιέρωση του αστυνομικού της γειτονιάς, βάσει του Π.Δ. 254/2003. Σύμφωνα με αυτό το νομοθετικό πλαίσιο, η αποστολή του αστυνομικού της γειτονιάς ήταν να προσεγγίσει και να επικοινωνήσει με τους πολίτες, να εδραιώσει το αίσθημα ασφάλειας, να δημιουργήσει αμοιβαία εμπιστοσύνη και συνεργασία μεταξύ της αστυνομίας και της τοπικής κοινότητας, να προλάβει το έγκλημα και να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της κοινότητας σχετικά με την αστυνομική αποστολή. Οι αστυνομικοί της γειτονιάς είχαν το καθήκον να περιπολούν καθημερινά στη γειτονιά που βρίσκεται σε επαφή με τους κατοίκους, τους τοπικούς και κοινωνικούς φορείς, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την επίλυση των αστυνομικών ζητημάτων και περιστατικών στην περιοχή, να παρέχουν βοήθεια στα θύματα εγκληματικών ενεργειών και να συλλέγουν πληροφορίες σχετικές με το έγκλημα (Stergioulis, 2019).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ως άνω πλαίσιο, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει μέχρι σήμερα, δεν περιλάμβανε προβλέψεις για την εκπαίδευση των αστυνομικών που θα αναλάβουν την εκτέλεση των καθηκόντων αστυνόμευσης της γειτονιάς. Κατά την εισαγωγή του δεν υπήρχε επίσης πρόβλεψη για μια κοινή στρατηγική με την ενεργό συμμετοχή της κοινότητας. Βάσει του προαναφερθέντος νομικού πλαισίου, μια πιλοτική φάση εφαρμογής της κοινοτικής αστυνόμευσης

ξεκίνησε στις 17 Μαρτίου 2003 σε 35 αστυνομικά τμήματα σε ολόκληρη την πρωτεύουσα και σε 2 αστυνομικά τμήματα στη Θεσσαλονίκη με συνολικά 354 αστυνομικούς γειτονιάς. Παρόλο που δεν δημοσιεύθηκαν επίσημες αξιολογήσεις, η κοινοτική αστυνόμευση έγινε θερμά ευπρόσδεκτη από το κοινό όπως παρουσιάστηκε σε κάποια μέσα ενημέρωσης και η ηγεσία της αστυνομίας ανακοίνωσε τον Ιούνιο του 2003 ότι η κοινοτική αστυνόμευση θα επεκταθεί προοδευτικά σε όλη την Ελλάδα. Παρά τις πολιτικές ανακοινώσεις και δεσμεύσεις, η επέκταση αυτή δεν έγινε ποτέ και ο θεσμός της κοινοτικής αστυνομίας εγκαταλείφθηκε από τη νέα κυβέρνηση που εκλέχθηκε στις βουλευτικές εκλογές του επόμενου έτους, τον Μάρτιο του 2004. Ένας από τους κύριους λόγους διακοπής, ήταν το γεγονός ότι το στρατηγικό επίκεντρο της Ελληνικής Αστυνομίας επικεντρώθηκε στις προετοιμασίες για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 (Stergioulis, 2019).

Στην συνέχεια μια δεύτερη απόπειρα υλοποίησης της κοινοτικής αστυνομίας στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε σχεδόν έξι χρόνια αργότερα, τον Ιανουάριο του 2010. Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης ανακοίνωσε επίσημα ότι οι αστυνομικοί της γειτονιάς θα ξεκινήσουν τις δραστηριότητές τους με σκοπό την ενίσχυση της ασφάλειας στις γειτονιές των αστικών κέντρων με αναβαθμισμένο ρόλο. Η αστυνομία της γειτονιάς περιλάμβανε 218 αστυνομικούς σε 45 αστυνομικά τμήματα της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας και άλλων μεγάλων πόλεων, εστιάζοντας σε περιοχές που επιλέχθηκαν βάσει κριτηρίων όπως η πυκνότητα του πληθυσμού, η ποικιλομορφία του, τα ποσοστά εγκληματικότητας καθώς και η έκταση της προθυμίας των τοπικών κοινοτήτων να συνεργαστούν με την Αστυνομία. Μετά από μια περίοδο έξι μηνών, τον Ιούνιο του 2010, το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη δημοσίευσε μια έκθεση δραστηριοτήτων, η οποία παρουσίαζε τον απολογισμό της δράσης των αστυνομικών της γειτονιάς, ωστόσο το πιο ενδιαφέρον σε αυτή την έκθεση ήταν η καταγεγραμμένη αυξημένη ανταπόκριση του κοινού μέσα από παρατηρήσεις, υποδείξεις και καταγγελίες απευθυνόμενες στους αστυνομικούς της γειτονιάς, γεγονός που υπογραμμίζει το αυξημένο ενδιαφέρον των πολιτών να έρχονται σε επαφή με την αστυνομία (Stergioulis, 2019).

Παρά την δεύτερη αυτή σημαντική προσπάθεια, η κοινοτική αστυνόμευση έπαυσε και πάλι εντός του ίδιου έτους, χωρίς να δοθούν επίσημες εξηγήσεις από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας. Και πάλι, δεν υπήρξε στρατηγική και το γεγονός ότι αυτή η δεύτερη απόπειρα εγκαταλείφθηκε σύντομα, έδειξε σαφώς την

επίδραση των πολιτικών αποφάσεων στην τοπική αστυνόμευση. Στις αρχές του 2015, οι εθνικές κοινοβουλευτικές εκλογές οδήγησαν σε μια νέα κυβέρνηση στην εξουσία και το θέμα της κοινοτικής αστυνόμευσης ήρθε ξανά στο προσκήνιο. Τον Μάρτιο του 2015, πραγματοποιήθηκε μια τρίτη προσπάθεια για την καθιέρωση της κοινοτικής αστυνόμευσης, η οποία ισχύει μέχρι σήμερα, καθώς αποφασίστηκε να εφαρμοστεί ξανά για μια πιλοτική περίοδο 3 μηνών σε δύο κεντρικά αστυνομικά τμήματα στην Αθήνα και σε δύο στη Θεσσαλονίκη. Επιπλέον, ανακοινώθηκε η σύσταση ειδικής επιστημονικής επιτροπής για την υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της αστυνόμευσης της γειτονιάς, αλλά το αποτέλεσμα αυτής της ειδικής επιστημονικής επιτροπής δεν δημοσιεύτηκε ποτέ (Γιαννάκη, 2015).

Μέχρι το τέλος του 2015, η κοινοτική αστυνόμευση επεκτάθηκε συνολικά σε 37 αστυνομικά τμήματα σε όλη τη χώρα, στα οποία εφαρμόζεται μέχρι σήμερα. Αυτά τα αστυνομικά τμήματα καλύπτουν 96 συνοικίες σε ολόκληρη τη χώρα. Συγκεκριμένα, εφαρμόζεται σε 9 αστυνομικά τμήματα στην Αθήνα, σε 4 αστυνομικά τμήματα στη Θεσσαλονίκη και σε 24 αστυνομικά τμήματα στην υπόλοιπη χώρα ολόκληρη την χώρα ολοκλήρωσαν 151.884 δράσεις και παρεμβάσεις που περιλαμβάνουν ενημερωτικές επισκέψεις σε πολίτες, αντιμετώπιση αιτημάτων και επίλυση καθημερινών προβλημάτων (Ελληνική Αστυνομία, 2020).

2.5. Αλληλεπιδράσεις Αστυνομίας – Πολιτών

Οι πολίτες σήμερα δεν εκτιμούν μόνο αυτό που κάνει η αστυνομία, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο το κάνει. Οι κρίσεις των πολιτών για θέματα όπως η αμεροληψία και η αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου διαμορφώνονται εν μέρει από τις προσωπικές εμπειρίες, τις εμπειρίες των φίλων και της οικογένειας και από τις αναπαραστάσεις της αστυνομίας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης (Gau, 2010). Σύμφωνα με τον Tyler (2006) οι θετικές αντιλήψεις για την αστυνομία αποτελούν την βάση για τις σχέσεις αστυνομίας-κοινότητας και για την συμπαραγωγή, δηλαδή την πρόληψη του εγκλήματος από κοινού, από την αστυνομία και τους πολίτες. Ο τρόπος με τον οποίο οι αστυνομικοί αντιμετωπίζουν ένα μέλος του κοινού, μεταδίδει στο άτομο αυτό ένα μήνυμα σχετικά με την προσωπική του αξία ως μέλος της ομάδας. Η

καλή μεταχείριση από τις αρχές κάνει τους πολίτες να αισθάνονται πολύτιμοι και σημαντικοί, γεγονός που αυξάνει την ικανοποίησή τους από το έργο των αστυνομικών αρχών. Αυτή είναι μια προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί από αστυνομικές υπηρεσίες σε διάφορες χώρες, οι οποίες ακολουθούν προσανατολισμούς εξυπηρέτησης πελατών και προσπαθούν να ενισχύσουν την ικανοποίηση των πολιτών από τις αστυνομικές υπηρεσίες. Η συμπαραγωγή λοιπόν απαιτεί από την αστυνομία να κινητοποιήσει τους μηχανισμούς άτυπου κοινωνικού ελέγχου μέσα στην κοινότητα, κάτι το οποίο δεν μπορεί να γίνει όταν υπάρχουν τριβές μεταξύ αστυνομίας και πολιτών (Skogan, 2005).

Πολλές έρευνες έχουν δείξει ότι η εμπειρία των πολιτών από την προσωπική αλληλεπίδραση με την αστυνομία επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τις αντιλήψεις τους για την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου, την εμπιστοσύνη των πολιτών απέναντι στις αρχές της αστυνομίας και τις γενικότερες απόψεις για την αστυνομία. Τα τελευταία χρόνια, οι ερευνητές έχουν υπογραμμίσει τη σημασία της θεσμικής νομιμότητας ως θεμελιώδους μεθόδου διατήρησης της τάξης και οικοδόμησης ισχυρότερων σχέσεων μεταξύ αστυνομίας-κοινοτήτων (Mazerolle et al., 2012). Ο Tyler (2006) ορίζει τη νομιμότητα ως μια ψυχολογική ιδιότητα μιας εξουσίας, ενός θεσμού ή μιας κοινωνικής ρύθμισης που οδηγεί όσους συνδέονται με αυτήν να πιστεύουν ότι είναι σωστή και δίκαιη. Το μοντέλο της διαδικαστικής δικαιοσύνης προσδιορίζει δύο τύπους αξιολογήσεων που κάνουν οι άνθρωποι όταν αξιολογούν την συμπεριφορά των αστυνομικών: (1) την ποιότητα της λήψης αποφάσεων, δηλαδή τον βαθμό στον οποίο η αστυνομία λαμβάνει τις αποφάσεις με ουδέτερο, αντικειμενικό και συνεπή τρόπο και (2) την ποιότητα της θεραπείας, δηλ., το αν τα άτομα αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό, αναγνωρίζοντας τα δικαιώματά τους και αναγνωρίζοντας και εξετάζοντας τις ανάγκες τους.

Όταν οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον παραπάνω τρόπο, οι πολίτες έχουν μια αίσθηση διαδικαστικής δικαιοσύνης, έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στα κίνητρα των αστυνομικών, έχουν μεγαλύτερη τάση να αποδέχονται τις αποφάσεις των αστυνομικών και εκφράζουν μεγαλύτερη ικανοποίηση από τον τρόπο με τον οποίο εξυπηρετήθηκαν. Αντίθετα, η έρευνα δείχνει ότι, όταν οι αστυνομικοί δεν αντιμετωπίζουν τους πολίτες με σεβασμό, οι πολίτες με τη σειρά τους, είναι περισσότερο ασεβείς από την αστυνομία και λιγότερο πρόθυμοι να συμμορφωθούν με τις οδηγίες των αστυνομικών. Έτσι, ενώ η αστυνομία έχει την εξουσία να

επιβάλλει τη συμμόρφωση, θα μπορούσε να ασκήσει το έργο της περισσότερο αποτελεσματικά, εφόσον οι αστυνομικοί συμπεριφέρονταν στους πολίτες δίκαια και με σεβασμό, καθώς έτσι ενθαρρύνουν τη συνεργασία και την εκούσια συμμόρφωση. Όταν τα μέλη της κοινότητας βλέπουν την αστυνομία ως νόμιμη, εμπιστεύονται την αστυνομία, ότι κάνει αυτό που είναι σωστό για την κοινότητα και συναινούν σε αυτήν την άσκηση εξουσίας. Εντούτοις, όταν οι αστυνομικές ενέργειες έρχονται σε σύγκρουση με το μεγαλύτερο σύνολο αξιών της κοινωνίας σχετικά με το τι συνιστά κατάλληλη και δίκαιη συμπεριφορά, απειλείται η οργανωτική νομιμότητα και οι πολίτες θεωρούν ότι έχουν λιγότερο ηθική υποχρέωση να υπακούσουν στη νομοθεσία ή να βοηθήσουν τις αρχές στην εκτέλεση της εντολής τους (Jackson et al. 2012; Rosenbaum et al., 2015).

Ο Gau (2010) μελετώντας ένα δείγμα 2.879 πολιτών στις ΗΠΑ διερεύνησε τις αντιλήψεις τους για την διαδικαστική δικαιοσύνη και την σχέση τους με το επίπεδο ικανοποίησης τους από την αστυνομία. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αντιλήψεις των πολιτών σχετικά με την ποιότητα της πιο πρόσφατης επαφής τους με την αστυνομία ήταν ισχυροί και σημαντικοί παράγοντες πρόβλεψης των πεποιθήσεών τους ως προς την ικανότητα της αστυνομίας να προστατεύει την κοινότητα από το έγκλημα. Η ποιότητα της επαφής ήταν ο δεύτερος ισχυρότερος προγνωστικός παράγοντας. Οι αντιλήψεις των πολιτών για την νομιμότητα με την οποία ενεργεί η αστυνομία, διαμόρφωσε επίσης την στάση τους για την ικανότητα της αστυνομίας να κρατά ασφαλή την κοινότητα τους. Ειδικότερα αυτοί που αντιλαμβάνονταν ότι η αστυνομία δεν ενεργεί με νομιμότητα, κρίνοντας πάντα από την προσωπική τους επαφή με την αστυνομία (δηλαδή που θεώρησαν ότι είχαν αντιμετωπιστεί με αδικία), παρουσίαζαν χαμηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης ως προς την ικανότητα των αστυνομικών να κρατούν την κοινότητα ασφαλή από σοβαρά περιστατικά βίας. Από την άλλη αυτοί αντιλαμβάνονταν μεγαλύτερη διαδικαστική δικαιοσύνη κατά τη διάρκεια των αλληλεπιδράσεών τους με την αστυνομία. αντιλαμβάνονταν επίσης ότι η κοινότητα τους ήταν πιο ασφαλής.

Αρκετές προηγούμενες έρευνες έχουν υποστηρίξει τα παραπάνω ευρήματα και γενικά είναι σε μεγάλο βαθμό αποδεκτό ότι οι πολίτες που αναφέρουν ότι αντιμετωπίστηκαν με σεβασμό και ευγένεια κατά τη διάρκεια μιας προσωπικής επαφής με την αστυνομία, εκφράζουν πιο θετικές στάσεις για την αστυνομία σε σύγκριση με εκείνους που πιστεύουν ότι αντιμετωπίστηκαν άδικα, δυσφημήθηκαν και

κακοποιήθηκαν. Αυτές οι ατομικές αντιλήψεις της άδικης και διακριτικής μεταχείρισης, οδηγούν τα άτομα να πιστεύουν ότι η αστυνομία ενεργεί μεροληπτικά και τελικά διαμορφώνουν αρνητικές αντιλήψεις για την αστυνομία (Gau & Brunson, 2010).

Οι Bouffard και Piquero, (2010) είχαν επίσης τονίσει την σημασία της νομιμότητας στις ενέργειες της αστυνομίας για την μεγαλύτερη ασφάλεια των κοινοτήτων. Σύμφωνα με τους ίδιους, η νομιμότητα επηρεάζει τα επίπεδα συμμόρφωσης των πολιτών με τον νόμο και υποβοηθά το αστυνομικό έργο. Όταν οι πολίτες πιστεύουν ότι η αστυνομία ενεργεί αμερόληπτα και χωρίς διακρίσεις, είναι πιθανότερο να σχηματίσουν θετικές απόψεις για την αστυνομία, να υποστηρίξουν την αστυνομία ως θεσμό και να υπακούσουν σε εντολές αστυνομικών. Η συμμόρφωση, αυτή δεν πηγάζει από το φόβο, αλλά από την εσωτερική, ηθική υποχρέωση που νιώθουν τα άτομα ως προς την συμμόρφωση τους με τους κανόνες της κοινωνίας. Οι πολίτες που νιώθουν αυτή την εσωτερική ηθική υποχρέωση ενισχύουν αυτόματα την δημόσια ασφάλεια και τον έλεγχο του εγκλήματος, μειώνοντας έτσι τις παρεμβάσεις της αστυνομίας. Αυτό υποδεικνύει εν ολίγοις, ότι η αστυνομία, μπορεί να διευκολύνει τη δική της δουλειά ακολουθώντας τις αρχές της διαδικαστικής δικαιοσύνης. Οι θετικές επιπτώσεις της διαδικαστικής δικαιοσύνης προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία στους αστυνομικούς και τα τμήματα να κερδίσουν την εμπιστοσύνη και την υποστήριξη των πολιτών, επειδή η ποιότητα των επαφών πρόσωπο με πρόσωπο μεταξύ αστυνομικών και πολιτών είναι, τουλάχιστον εν μέρει, υπό τον έλεγχο των τελευταίων.

Η ικανοποίηση των πολιτών από το αστυνομικό έργο είναι ακόμα μια παράμετρος που έχει διερευνηθεί στο πλαίσιο της μελέτης των σχέσεων αστυνομίας – πολιτών. Οι Rosenbaum et al., (2015) διεξήγαγαν μια έρευνα σε τρεις πόλεις διαφορετικού μεγέθους στις ΗΠΑ, προκειμένου να αξιολογήσουν την ικανοποίηση των πολιτών από την ποιότητα των επαφών των πολιτών με τους αστυνομικούς. Στην έρευνα συμμετείχαν 377 πολίτες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι νεότεροι πολίτες ήταν λιγότερο ικανοποιημένοι από την επαφή τους με την αστυνομία, σε σύγκριση με τους μεγαλύτερους σε ηλικία. Οι αντιλήψεις για την διαδικαστική δικαιοσύνη επηρέασαν την ικανοποίηση τους από το αστυνομικό έργο, ενώ ο ισχυρότερος παράγοντας πρόβλεψης των αντιλήψεων για την διαδικαστική δικαιοσύνη ήταν η ποιότητα της θεραπείας του αστυνομικού προς τον πολίτη. Άλλοι παράγοντες που

συνεισέφεραν στην ικανοποίηση των πολιτών ήταν η αντίληψη για την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου, η πληροφόρηση που παρασχέθηκε από τον αστυνομικό και η ποιότητα της λήψης αποφάσεων.

Ο ρόλος της εμπιστοσύνης στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αστυνομίας-πολιτών έχει επίσης τονιστεί στην βιβλιογραφία. Όταν οι πολίτες εμπιστεύονται την αστυνομία, δεν έχουν την τάση να αμφιβάλλουν ή να αμφισβητούν τις αστυνομικές ενέργειες. Όταν οι αστυνομικοί υπηρετούν και προστατεύουν την κοινότητα, η ομάδα των πολιτών βλέπει θετικά τις αστυνομικές παρεμβάσεις, εκτιμά την τάξη που αποκαθιστά η αστυνομία, εκτιμά την ασφάλεια και τη μείωση του εγκλήματος που παρέχεται από την αστυνομική παρουσία και τάσσεται υπέρ των θετικών αλληλεπιδράσεων με τους αστυνομικούς. Αυτοί οι πολίτες ανταποκρίνονται ευνοϊκά στην αστυνομία και πιστεύουν ότι η αστυνομία ασκεί τα καθήκοντά της και τις εξουσίες της κατά τρόπο αξιόλογο και καλοπροαίρετο. Από την άλλη, όταν οι πολίτες δεν εμπιστεύονται την αστυνομία, συχνά επικρίνουν την αστυνομική δραστηριότητα. Ειδικότερα, τα άτομα τα οποία είναι περισσότερο επιρρεπή σε ανεπιθύμητες ή / και παράνομες συμπεριφορές είναι πολύ πιο πιθανό να αντιταχθούν στις παρεμβάσεις της αστυνομίας, αντιδρώντας με φόβο και εχθρότητα. Αυτή η ομάδα πολιτών μπορεί να αντιληφθεί ότι η αστυνομία λειτουργεί με προκατάληψη κατά την εφαρμογή του νόμου. Μπορεί να φοβούνται τις εξουσίες που διαθέτει η αστυνομία, ιδίως λόγω του εύρους της διακριτικής ευχέρειας που έχει η αστυνομία κατά την εκτέλεση του έργου της. Ως αποτέλεσμα, ορισμένοι πολίτες δεν πιστεύουν ότι αυτή η εξουσία θα χρησιμοποιηθεί στην πραγματικότητα για το καλό της κοινότητάς τους. Η επίκριση του αστυνομικού έργου, συχνά οδηγεί τους αστυνομικούς να αντιμετωπίζουν τους πολίτες με έλλειψη σεβασμού, με εχθρότητα και με περισσότερη δύναμη/ισχύ/εξουσία από ό, τι δικαιολογείται σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Αυτή η δυναμική της αλληλεπίδρασης έχει κυκλική φύση και η συμπεριφορά ενός μέρους, επηρεάζει την συμπεριφορά του άλλου, είτε εν γνώσει των μερών, είτε ακούσια (Arrigo, 2014).

Ένα μεγάλο μέρος της έρευνας έχει επίσης επικεντρωθεί στην ύπαρξη διαφορών στις αντιλήψεις των πολιτών για την αλληλεπίδραση τους με την αστυνομία, ως προς τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά, όπως το φύλο, η ηλικία, τα χαρακτηριστικά του τόπου κατοικίας, κ.α. Οι κυριότερες δημογραφικές μεταβλητές που έχει βρεθεί ότι έχουν αξιοσημείωτη επίδραση στις αντιλήψεις των

πολιτών για την αστυνομία είναι η φυλή, το επίπεδο εισοδήματος, το επίπεδο εκπαίδευσης και το είδος της απασχόλησης. Για παράδειγμα οι Lai και Zhao, (2010) διερεύνησαν τις αντιλήψεις για την αστυνομία 756 ατόμων με διαφορετικό εθνικό υπόβαθρο στο Χιούστον του Τέξας. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι Αφρο-Αμερικανοί είχαν γενικά αρνητικές αντιλήψεις για την αστυνομία και ήταν λιγότερο πιθανό να εμπιστεύονται το έργο της αστυνομίας. Οι Ισπανόφωνοι αν και είχαν επίσης αρνητικές αντιλήψεις για την αστυνομία, έτειναν να διατηρούν λιγότερο αρνητικές στάσεις προς αυτή. Εκτός από τη φυλή, άλλες προγνωστικές μεταβλητές για τις γενικές απόψεις σχετικά με την αστυνομία ήταν το φύλο, η ηλικία και η θυματοποίηση, ενώ οι μεταβλητές που προέβλεπαν το αυξημένο επίπεδο εμπιστοσύνης προς το έργο της αστυνομίας ήταν η ικανοποίηση από τις αστυνομικές υπηρεσίες. Οι περισσότερες μειονεκτούσες ομάδες, όπως οι άνεργοι και αυτοί με χαμηλό εισόδημα συχνά επέδειξαν δυσπιστία ως προς το έργο της αστυνομίας, σε σύγκριση με αυτούς με υψηλότερη κοινωνικο-οικονομική κατάσταση.

Σε μια άλλη έρευνα, οι Bridenball και Jesilow (2008) διερεύνησαν ποιες μεταβλητές επηρεάζουν τις απόψεις ενός συνόλου 534 πολιτών στην Καλιφόρνια για την αστυνομία. Ο ισχυρότερος παράγοντας που διαμόρφωσε τις απόψεις αυτές ήταν η ηλικία, καθώς τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας ήταν πιο πιθανό να βλέπουν την αστυνομία ευνοϊκά, σε σύγκριση με τους νεότερους. Τα δημογραφικά στοιχεία όπως η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το φύλο και η εθνικότητά δεν βρέθηκε να έχουν μεγάλη επιρροή στις απόψεις. Το μέγεθος της εγκληματικότητας στις γειτονιές των πολιτών και άλλοι παράγοντες αναταραχής επηρέασαν επίσης τις αντιλήψεις των πολιτών για την αστυνομία. Για παράδειγμα οι κάτοικοι στις γειτονιές όπου υπήρχαν γκράφιτι, πορνεία και υψηλότερα επίπεδα εγκληματικότητας έτειναν γενικά να έχουν μειωμένο επίπεδο εμπιστοσύνης στην αστυνομία.

Οι Wu et al., (2009) διερεύνησαν επίσης αν η κοινωνική τάξη και η φυλή επηρεάζουν την ικανοποίηση των πολιτών από την αστυνομία, μελετώντας τις απόψεις ενός δείγματος 1.963 ατόμων στις πόλεις Λούισβιλ και Λέξινγκτον των ΗΠΑ. Αρχικά δείχθηκε ότι οι προσωπικές εμπειρίες και κάποιες δημογραφικές μεταβλητές επηρεάζουν την ικανοποίηση ενός ατόμου από την αστυνομία, ενώ τα χαρακτηριστικά της γειτονιάς στην οποία κατοικούσαν οι πολίτες επηρέασαν την ικανοποίησή τους από την αστυνομία. Ειδικότερα, οι Αφροαμερικανοί και τα άτομα από χαμηλότερη κοινωνικο-οικονομική τάξη έτειναν να είναι λιγότερο

ικανοποιημένοι από το έργο της αστυνομίας. Οι Αφροαμερικανοί που κατοικούσαν σε οικονομικά προνομιούχες γειτονιές ήταν λιγότερο πιθανό σε σύγκριση με τους Λευκούς να είναι ικανοποιημένοι με την αστυνομία, ωστόσο όταν εξετάστηκαν οι οικονομικά μειονεκτούσες γειτονιές, οι δύο φυλετικές ομάδες είχαν παρόμοια επίπεδα ικανοποίησης από την αστυνομία.

Ωστόσο, πιο πρόσφατα οι Clark et al., (2019) οι οποίοι διερεύνησαν αν τα διαφορετικά δημογραφικά στοιχεία και τα ποσοστά εγκληματικότητας σε μια περιοχή, μπορεί να οδηγήσουν σε διαφορετικές αντιλήψεις των πολιτών για τις αλληλεπιδράσεις τους με τους αστυνομικούς στην Καλιφόρνια δεν βρήκαν συσχετίσεις μεταξύ των παραπάνω μεταβλητών. Η φυλή, το επίπεδο εκπαίδευσης, το ατομικό εισόδημα, η κατάσταση απασχόλησης και το επίπεδο εγκληματικότητας δεν βρέθηκε να έχουν καμία επίδραση στις αντιλήψεις των πολιτών για την δίκαιη μεταχείριση και την ανταπόκριση της αστυνομίας στα αιτήματα των πολιτών.

Οι αλληλεπιδράσεις αστυνομίας – πολιτών, έχουν επίσης διερευνηθεί από την άποψη των αστυνομικών. Οι έρευνες έχουν επικεντρωθεί κυρίως στον τρόπο με τον οποίο η αστυνομική κουλτούρα επηρεάζει την αλληλεπίδραση με τους πολίτες. Η κουλτούρα της αστυνομίας παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον λόγω της επιρροής της στις ατομικές, ομαδικές και οργανωτικές συμπεριφορές, συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης με τους πολίτες. Η κουλτούρα διαμορφώνει τις αξίες, την προσωπικότητα και τον χαρακτήρα και καθοδηγεί την συμπεριφορά των μελών μιας ομάδας. Η αστυνομική κουλτούρα ή η υποκουλτούρα αποτελείται από κανονιστικές αξίες που καθοδηγούν τη συμπεριφορά στο εργασιακό περιβάλλον ενός αστυνομικού (Nhan, 2014)

Η αστυνομική κουλτούρα έχει αποτελέσει αντικείμενο έντονου ερευνητικού ενδιαφέροντος από τότε που μελετήθηκε για πρώτη φορά στις ΗΠΑ στη δεκαετία του 1960, κυρίως λόγω των επιπτώσεων που πιστεύεται ότι έχει στην συμπεριφορά των αστυνομικών. Αυτή η πρώιμη έρευνα στον τομέα πρότεινε ότι όντως η συμπεριφορά των αστυνομικών επηρεάζεται από την αστυνομική κουλτούρα, οι οποίοι τείνουν να θεωρούν τη βία ως νόμιμη και ασχολούνται με τη διατήρηση του αυτοσεβασμού και την απόδειξη αρρενωπότητας. Σε ένα από τα πρώτα δημοσιευμένα έργα για την αστυνομική κουλτούρα το 1966, ο Jerome Skolnick υποστήριξε ότι η αστυνομική κουλτούρα προέρχεται από τα κοινά έντονα χαρακτηριστικά που συνδέονται με την

φύση της εργασίας του αστυνομικού, όπως οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν, η εξουσία που αντλούν κατά τη διάρκεια της αλληλεπίδρασης με τους πολίτες και η πίεση που τους ασκείται για να επιτύχουν τα επιθυμητά επίπεδα αποτελεσματικότητας. Ο Wilson (1968) είχε πρώτος δείξει ότι τα διαφορετικά αστυνομικά τμήματα, αναπτύσσουν αξιολογούμενα διαφορετικά στυλ αστυνόμευσης.

Οι πρώτες έρευνες, οι οποίες μελέτησαν την αστυνομική κουλτούρα, την περιέγραψαν συχνά ως «μονολιθική, ομοιογενή, αυταρχική, κυνική, απαισιόδοξη, ελιτιστική, μισογυνιστική, δυσπιστική, κοινωνικά απομονωμένη και εξαιρετικά ανθεκτική στην αλλαγή» (Workman-Stark, 2017:20). Η αστυνομική κουλτούρα θεωρείται επίσης ως ένα υπο-προϊόν της σύγχρονης αστυνομικής εργασίας, η οποία χαρακτηρίζεται από τον κίνδυνο του οδικού περιβάλλοντος, την εξουσία στην χρήση βίας, τη διακριτική ευχέρεια των αξιωματικών, τη γραφειοκρατία, τις συγκρούσεις μεταξύ αστυνομικών πρώτης γραμμής και διευθυντικών στελεχών και τις ασαφείς και αντιφατικές εντολές. Συχνά θεωρείται ως ένα σύνολο πεποιθήσεων που μοιράζονται όλοι οι αστυνομικοί, οι οποίες προέρχονται από την προσαρμογή τους στο «εχθρικό» περιβάλλον εργασίας και ενισχύονται μέσω μιας διαδικασίας κοινωνικοποίησης και αλληλεγγύης (Reiner, 2016; Workman-Stark, 2017).

Οι έρευνες στους τομείς της κοινωνιολογίας, της ψυχολογίας και της εγκληματολογίας έχουν επίσης μελετήσει την συμπεριφορά των αστυνομικών και πως αυτή μπορεί να επηρεάσει τις σχέσεις/αλληλεπιδράσεις με τους πολίτες. Για παράδειγμα, η θεωρία του «σάπιο μήλου», έχει αναπτυχθεί για να εξηγήσει την «κακή» αστυνομική συμπεριφορά και για να εξηγήσει τη διακύμανση της αστυνομικής συμπεριφοράς, με βάση τα ατομικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των αστυνομικών (Mummolo, 2018). Οι έρευνες έχουν διαπιστώσει ότι οι αστυνομικοί έχουν ξεχωριστές προσωπικότητες που χαρακτηρίζονται από μαχητικότητα, γενναιότητα, αυταρχισμό, κυνισμό, επιθετικότητα, φανατισμό και συντηρητική ιδεολογία. Η ίδια η φύση της εργασίας ενθαρρύνει τα αυταρχικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας (Twersky-Glasner, 2005). Στο βαθμό που η αστυνόμευση συνεπάγεται επικίνδυνη εργασία, η παρουσία του φυσικού κινδύνου ενισχύει την κουλτούρα της αρρενωπότητας και την κυρίαρχη εικόνα του ιδανικού ανθρώπου ως αυτόνομου, γενναίου και ισχυρού. Με αυτό τον τρόπο, οι άνδρες αστυνομικοί αναμένεται να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για να επιδείξουν

αυτές τις αρρενωπές ιδιότητες προκειμένου να αποδείξουν την αξία τους (Cockcroft, 2012).

Η πλειονότητα των παραπάνω απόψεων γύρω από την αστυνομική κουλτούρα είναι σε γενικές γραμμές αρνητική και η εν λόγω αστυνομική κουλτούρα χαρακτηρίζεται ως εμπόδιο σε μεταρρυθμίσεις, στην αστυνομική υπευθυνότητα, ως αιτία κατάχρησης εξουσίας από την αστυνομία και ως αίτιο αρνητικών αλληλεπιδράσεων με τους πολίτες. Οι Myhill & Bradford (2013) για παράδειγμα, μελέτησαν την επίδραση της οργανωτικής δικαιοσύνης στις στάσεις των αστυνομικών απέναντι σε μεταρρυθμιστικά προγράμματα όπως η κοινοτική αστυνόμευση και στις στάσεις τους απέναντι στην εξυπηρέτηση του κοινού. Η έρευνα έγινε σε ένα δείγμα 4.410 αστυνομικών στην Αγγλία. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η ισχυρή αίσθηση της προσκόλλησης στον οργανισμό συνδέθηκε αρνητικά με τις στάσεις εξυπηρέτησης του κοινού για τους αστυνομικούς που δεν ασκούσαν καθήκοντα κοινοτικής αστυνόμευσης. Οι οργανωτικές απαιτήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι αστυνομικοί εκτελούσαν τον ρόλο τους περιόρισαν τις προσπάθειες τους να επηρεάσουν και να αλλάξουν το περιβάλλον τους. Η οργανωτική μεταχείριση που θεωρείται δίκαιη με βάση τις διαδικασίες, ενισχύει την ταυτοποίηση των αστυνομικών με την οργάνωση, ενισχύοντας τα παραδοσιακά πρότυπα αστυνόμευσης.

Ο Nhan (2014) ανέφερε επίσης ότι η φύση της αστυνομικής εργασίας απομονώνει τους αστυνομικούς από την κοινότητα. Τα καθήκοντα ρουτίνας, συχνά δημιουργούν δυσαρέσκεια και εχθρότητα από το ευρύ κοινό, οδηγώντας σε μια αρνητική αλληλεπίδραση. Παράλληλα, τα προβλήματα που συνδέονται με την ανάπτυξη του πληθυσμού στις αρχές του 20ου αιώνα και την εκβιομηχάνιση δημιούργησαν μεγαλύτερες απαιτήσεις από την πλευρά των πολιτών προς τις αστυνομικές υπηρεσίες, λόγω της αύξησης της εγκληματικότητας. Στην δεκαετία του 80 τα προβλήματα αυτά δεν αντιμετωπίστηκαν από τις αστυνομικές αρχές, καθώς η φύση του αστυνομικού έργου παρέμενε εξαιρετικά διακριτική και βασιζόταν στη διατήρηση της ειρήνης και της τάξης, παρά στην λήψη αποφάσεων με βάση κανόνες που αποσκοπούσαν στην εξάλειψη της διαφθοράς στο πλαίσιο του επαγγελματικού μοντέλου αστυνόμευσης. Κατά συνέπεια, τα αναδυόμενα προβλήματα και οι εντάσεις της κοινότητας δεν ανιχνεύθηκαν εγκαίρως και επιδεινώθηκαν ακόμη περισσότερο, οδηγώντας σε επιδείνωση των σχέσεων μεταξύ αστυνομίας-πολιτών και

συνακόλουθες κοινωνικές και αστικές αναταραχές. Αυτές οι αστικές ταραχές της δεκαετίας του 1960 και του 1970 είχαν ως αποτέλεσμα την εκτεταμένη κριτική της αστυνομίας και τους νομικούς περιορισμούς στις αστυνομικές δυνάμεις. Ωστόσο, καθώς η κοινωνία φοβόταν για την εξέγερση και το χάος της ίδιας εποχής, οι νομοθέτες αφιέρωσαν σημαντικούς πόρους στα αστυνομικά τμήματα (Arrigo, 2014).

Ωστόσο τα τελευταία χρόνια πολλοί παράγοντες φαίνεται να έχουν συντελέσει σε μια σταδιακή μεταβολή/αλλαγή της αστυνομικής κουλτούρας. Οι αστυνομικές μεταρρυθμίσεις από τη δεκαετία του 1970 έχουν επικεντρωθεί σε μεγάλο βαθμό στην αποδυνάμωση της αστυνομικής υποκουλτούρας και την αποκατάσταση των σχέσεων αστυνομίας-κοινότητας. Ένα σύνολο εξωτερικών παραγόντων, όπως οι αυξημένες πολιτικές ευαισθησίες γύρω από την αστυνόμευση έχουν επηρεάσει τις πρακτικές εργασίας των αστυνομικών, και έχουν επιφέρει βελτιώσεις στις πρακτικές διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού στα αστυνομικά τμήματα, στην εφαρμογή σύγχρονων αρχών διαχείρισης και στην παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης. Μια άλλη σημαντική εξέλιξη ήταν η στροφή προς την κοινοτική αστυνόμευση, η οποία απαίτησε από τους αστυνομικούς να ενσωματωθούν βαθύτερα στις κοινότητες τις οποίες υπηρετούν. Αυτή η μετατόπιση συνδυάστηκε με την σταδιακή απομάκρυνση μέτρων ικανότητας όπως η φυσική δύναμη, σε ιδιότητες που διευκολύνουν τη μεγαλύτερη εμπλοκή με τα μέλη του κοινού. Σε μεγάλο βαθμό, η συγκεκριμένη αλλαγή δημιούργησε ένα πιο φιλόξενο περιβάλλον για τις γυναίκες αστυνομικούς και τους αστυνομικούς από μειονότητες. Τα αστυνομικά τμήματα άρχισαν να προσλαμβάνουν γυναίκες και αστυνομικούς από μειονότητες προκειμένου να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τη δημογραφία της κοινότητας και να βελτιώσουν τις σχέσεις με τις κοινότητες. (Myhill & Bradford, 2013).

Ο Reiner (2010) μελετώντας την αστυνομική κουλτούρα, ανέφερε επίσης ότι η αίσθηση της αποστολής για τους αστυνομικούς είναι σημαντικότερη από την επαφή με το κοινό. Οι περισσότεροι αστυνομικοί θεωρούν ότι η κύρια αποστολή τους είναι «*επικεντρωμένη στο θύμα*», αλλά πολλοί προσυπογράφουν ένα νομικιστικό, επικεντρωμένο στις διαδικασίες, μοντέλο αστυνόμευσης που δίνει έμφαση στον «*κλέφτη*», σε αντίθεση με ένα μοντέλο υπηρεσιών, που δίνει έμφαση στην εξυπηρέτηση του πολίτη, αγνοώντας την κοινωνική διάσταση του έργου της αστυνόμευσης. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από τη φύση των αντιλήψεων των αστυνομικών για την αποστολή τους ως προς τον έλεγχο του εγκλήματος και την

πατερναλιστική αίσθηση προστασίας της κοινότητας από την εγκληματικότητα. Αυτό το στυλ αστυνόμευσης, σε συνδυασμό με τις ισχυρές ενδογενείς και εξωγενείς πιέσεις για αποτελεσματικότητα, δημιουργούν ένα εμπόδιο στις σχέσεις αστυνομίας πολιτών. Η υποκείμενη επιχειρησιακή κουλτούρα της αστυνομίας μπορεί επομένως να θεωρηθεί ως δυνητικά ασύμβατη με τα μοντέλα αστυνόμευσης που βασίζονται στις διαδικασίες και την εξυπηρέτηση του κοινού.

Ωστόσο, υπάρχουν και θετικές πτυχές της αστυνομικής κουλτούρας που δεν μπορούν να αγνοηθούν. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της αστυνομικής κουλτούρας είναι η αίσθηση του καθήκοντος και η εστίαση στην αποστολή της αστυνόμευσης. Αυτό το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό συνδέεται με την πεποίθηση ότι η αστυνόμευση δεν είναι απλώς μια δουλειά και ότι ο ρόλος του έργου της αστυνομίας έχει νόημα για την κοινωνία. Η αστυνομική κουλτούρα έχει επίσης αναγνωριστεί ως πολύτιμος μηχανισμός αντιμετώπισης των προβλημάτων και των εντάσεων που αντιμετωπίζουν οι αστυνομικοί στην καθημερινή τους εργασία. Οι θετικές πτυχές της αστυνομικής κουλτούρας, όπως η αίσθηση του καθήκοντος, θεωρούνται επίσης σημαντικά στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν στις προσπάθειες μεταρρύθμισης της αστυνομίας και για να αποφευχθεί η αστυνομική παρατυπία. Εντούτοις, η αστυνομική κουλτούρα επηρεάζεται επίσης από ατομικούς, κοινωνικούς και άλλους παράγοντες, όπως η ίδια η αστυνομική οργάνωση, η τάξη και η ατομική προσωπικότητα των αστυνομικών. Ως εκ τούτου, η κουλτούρα της αστυνομίας δεν θεωρείται ως μια ενιαία οντότητα, επειδή φαίνεται ότι υπάρχουν διάφοροι τύποι κουλτούρας που περικλείουν τις αστυνομικές οργανώσεις και τις διάφορες επαγγελματικές ομάδες αστυνομικών (Workman-Stark, 2017). Οι διαφορές στην κουλτούρα εντοπίζονται συχνά σε διαφορετικά επίπεδα ιεραρχίας. Για παράδειγμα, ο Reuss-Ianni (1993) έκανε λόγο για την κουλτούρα των αστυνομικών που εργάζονται στον δρόμο και την κουλτούρα των αστυνομικών σε επίπεδο διοίκησης, αναφέροντας ότι η κουλτούρα των τελευταίων χαρακτηρίζεται κυρίως από τη δέσμευση σε κανόνες και κανονισμούς.

Η φύση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ αστυνομίας –πολιτών, έχει μελετηθεί επίσης υπό το πρίσμα της κοινωνικής ψυχολογίας, στο πλαίσιο της σύγκρουσης μεταξύ ομάδων με διαφορετική ισχύ (Apfelbaum, 1979). Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά ισχύος μεταξύ δύο ομάδων, τόσο πιο πιθανό είναι τα μέλη των ομάδων να κάνουν διακρίσεις μεταξύ των δύο ομάδων. Σύμφωνα με τους Brewer & Wilson

(2013) υφίσταται ένας ασύμμετρος κανόνας στον οποίο η αστυνομία θεωρείται ως πιο κυρίαρχη από τον πολίτη και αυτό σχετίζεται με τις συμπεριφορές των αστυνομικών προς τους πολίτες. Ο Reiner (2010) ειδικότερα ανέφερε ότι τα παραδοσιακά μοντέλα αστυνόμευσης διαχέονται από τη νοοτροπία «*αυτοί και εμείς*» που χαρακτηρίζει την υποκοουλτούρα της επαγγελματικής αστυνομίας.

Ο Cutler (2008) εξηγεί πως οι αστυνομικοί αναπτύσσουν σταδιακά την ταυτότητα του «*εμείς*» κατά την διάρκεια της εκπαίδευσης τους και μετέπειτα της εργασίας τους. Σύμφωνα με τον ίδιο, οι αστυνομικοί, αρχίζουν να ταυτίζονται με την υποκοουλτούρα της αστυνομίας, κατασκευάζοντας αυτο-ιδέες, οι οποίες είναι συνεπείς με αυτό που μαθαίνουν για την αστυνόμευση μέσω της επίσημης αρχικής τους εκπαίδευσης. Αυτές οι αυτο-ιδέες ενσωματώνουν ξεχωριστά χαρακτηριστικά της αστυνομικής υποκοουλτούρας, όπως ένα ήθος σκληρότητας, αυτονομίας, μυστικότητας, αλληλεγγύης και γενναιότητας. Οι αστυνομικοί αρχίζουν να σχηματίζουν μια ταυτότητα, πεπλεγμένη από χαρακτηριστικά που ανήκουν αποκλειστικά στην αστυνομική υποκοουλτούρα και τα οποία μοιράζονται με άλλους αστυνομικούς. Η αστυνομική ταυτότητα μετατρέπει το «*εγώ*» σε «*εμείς*» και οι αστυνομικοί θεωρούν τον εαυτό τους ως μέλη της αστυνομικής υποκοουλτούρας - μια διαδικασία γνωστή ως αυτό-κατηγοριοποίηση. Όταν οι αστυνομικοί αυτό-κατηγοριοποιούνται, βλέπουν τα μέλη εκτός της ομάδας ως «*ξένους*» και αναπτύσσουν ευνοϊκές απόψεις μόνο για τα μέλη εντός της ομάδας, κάνοντας τελικά διακρίσεις μεταξύ των μελών εντός και εκτός της ομάδας. Από την μία η προβολή τους ως μέρους της αστυνομικής υποκοουλτούρας δημιουργεί αισθήματα φιλίας, αλληλεγγύης και εμπιστοσύνης μεταξύ των αστυνομικών, ενώ από την άλλη, η γλώσσα που οι αστυνομικοί χρησιμοποιούν για να αναφερθούν σε μέλη εκτός της ομάδας τους, συμβάλλει στην δημιουργία και ενίσχυση της προκατάληψης.

Για παράδειγμα ο Nhan (2014) αναφέρει ότι η αστυνομική υποκοουλτούρα χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένες πεποιθήσεις των αστυνομικών ως προς το έργο τους και την αλληλεπίδραση τους με τους πολίτες. Αυτές οι πεποιθήσεις περιγράφηκαν από τον ίδιο ως εξής: «*Οι αστυνομικοί δεν μπορούν να εμπιστευθούν τους πολίτες, η εμπειρία είναι καλύτερη από τους αφηρημένους κανόνες, πρέπει να κάνεις τους ανθρώπους να σε σέβονται, οι πολίτες μισούν τους αστυνομικούς, το νομικό σύστημα είναι αναξιόπιστο και οι αστυνομικοί λαμβάνουν τις καλύτερες αποφάσεις ως προς την ενοχή ή την αθωότητα, οι άνθρωποι που δεν ελέγχονται θα*

παραβιάσουν τους νόμους, οι αστυνομικοί πρέπει να φαίνονται αξιοσέβαστοι και αποτελεσματικοί, οι αστυνομικοί μπορούν να προσδιορίσουν με ακρίβεια το έγκλημα και τους εγκληματίες, το σημαντικότερο καθήκον εργασίας του αστυνομικού είναι η πρόληψη του εγκλήματος και η επιβολή του νόμου, η ισχυρότερη τιμωρία θα αποτρέψει τους εγκληματίες να επαναλάβουν τις πράξεις τους» (Nhan, 2014:2).

Ως εκ τούτου, οι αστυνομικοί πιστεύουν ότι όλοι όσοι βρίσκονται εκτός της ομάδας τους δρουν με όμοιο τρόπο και κατά αυτόν τον τρόπο δεν εκτιμούν την ποικιλομορφία των πολιτών. Η τοποθέτηση των πολιτών σε μια κατηγορία έξω από την ομάδα τους, μπορεί να οδηγήσει τους αστυνομικούς να επεξεργάζονται τις πληροφορίες σχετικά με αυτούς διαφορετικά. Για παράδειγμα ένας αστυνομικός νομιμοποιεί και υπερασπίζεται τις πεποιθήσεις και τις συμπεριφορές εντός της ομάδας στην οποία ανήκει ακόμα και όταν αυτές δεν χαρακτηρίζονται από νομιμότητα, ενώ περιθωριοποιεί και επιτίθεται σε άτομα εκτός της ομάδας. Οι αστυνομικοί που διακατέχονται από ευνοιοκρατία στην ομάδα έχουν την τάση να τονίζουν τις διαφορές μεταξύ των μελών εντός και εκτός της ομάδας, κατά τις αλληλεπιδράσεις τους με τους πολίτες. Ως εκ τούτου αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αρνητικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ αστυνομίας-πολιτών, ειδικά όταν οι πρώτοι καταδεικνύουν τη νοοτροπία τους *«εμείς και αυτοί»* (Cutler, 2008).

Τέλος, τα στερεότυπα παίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αστυνομίας-πολιτών. Σε μια επαφή/αλληλεπίδραση, τα άτομα καθοδηγούνται από τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται την άλλη ομάδα, αλλά και από τον τρόπο με τον οποίο πιστεύουν ότι τους αντιλαμβάνεται η άλλη ομάδα. Κατά την αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων, οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που έχουν οι άνθρωποι σχετικά με άλλες ομάδες είναι πιθανό να επηρεάσουν τον τρόπο που αισθάνονται, σκέπτονται και ενεργούν προς αυτούς (Fiske, 1998). Για παράδειγμα, οι αστυνομικοί μπορεί να πιστεύουν ότι οι πολίτες είναι επιθετικοί και ασεβείς, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούν με αυτούς τους πολίτες και τον τρόπο με τον οποίο αισθάνονται γι' αυτούς (Gordijn et al., 2017).

Πολύ συχνά, οι αστυνομικοί χρησιμοποιούν στερεότυπες αντιλήψεις όταν αλληλεπιδρούν με τους πολίτες. Αυτά τα στερεότυπα σχετίζονται με το φύλο, τη φυλή, την κοινωνική τάξη, την εθνικότητα και την πολιτική (Kappeler & Gaines, 2012). Ο Van Maanen (2006) ανέφερε ότι οι αστυνομικοί κατηγοριοποιούν τους

πολίτες σε τρεις ξεχωριστές ομάδες: (1) τους υπόπτους, για τους οποίους πιστεύουν ότι έχουν διαπράξει κάποιο σοβαρό αδίκημα, (2) αυτούς που αρνούνται να δεχτούν την αστυνομική εξουσία για τους οποίους συνήθως μιλούν με υποτιμητικές εκφράσεις και (3) αυτούς που δεν ανήκουν σε καμία από τις παραπάνω κατηγορίες, αλλά όπως και να έχει αυτοί έχουν ελάχιστη σημασία για τους αστυνομικούς. Ο Van Maanen (2006) έδειξε ότι η αστυνομία έχει συχνά αρνητικές, προκατειλημμένες αντιλήψεις και απόψεις για το χαρακτήρα των πολιτών που εξυπηρετούν.

Αυτές οι απόψεις είναι άμεσο αποτέλεσμα του τρόπου με τον οποίο ο αστυνομικός ρόλος έχει ιστορικά αναπτυχθεί και καθοριστεί. Οι αστυνομικοί συχνά αναπτύσσουν αρνητικά στερεότυπα ως αποτέλεσμα της δουλειάς τους, επειδή συχνά έρχονται σε σύγκρουση με τους πολίτες. Η ίδια η φύση της αστυνομικής εργασίας συχνά δημιουργεί αρνητικές αντιλήψεις εκ μέρους της αστυνομίας και οι στάσεις αυτές αποτρέπουν την ανάπτυξη θετικών σχέσεων με τους πολίτες. Επιπλέον, όταν οι αστυνομικοί διαμορφώνουν αρνητικές στερεότυπες απόψεις για τους ανθρώπους, δεν αναγνωρίζουν ότι δεν είναι όλοι οι ίδιοι, καθώς υπάρχουν πολλοί που έχουν την επιθυμία να συνεργαστούν με την αστυνομία για την οικοδόμηση καλύτερων κοινοτήτων (Kappeler & Gaines, 2012).

Ενδεχομένως τα αρνητικά στερεότυπα που διαμορφώνουν οι αστυνομικοί με βάση την φυλή και την εθνικότητα έχουν λάβει την μεγαλύτερη προσοχή στην βιβλιογραφία. Ορισμένες εθνοτικές μειονότητες είναι συχνά αρνητικά στερεοτυπικές ώστε να έχουν χαρακτηριστικά που υποτίθεται ότι τις κάνουν πιο διατεθειμένες να συμμετέχουν σε εγκληματική συμπεριφορά. Αυτά τα αρνητικά στερεότυπα μπορεί να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο οι αστυνομικοί αντιμετωπίζουν τους υπόπτους από αυτές τις εθνοτικές μειονότητες. Από την πλευρά τους τα άτομα αυτά συχνά αντιδρούν αρνητικά στις επαφές τους με την αστυνομία, αντιλαμβανόμενοι διακρίσεις, με αποτέλεσμα την διαιώνιση των αρνητικών στερεότυπων (Minhas & Walsh, 2018).

Πολύ ενδιαφέρον είναι ότι οι Gordijn et al., (2017) ανέφεραν ότι όχι μόνο οι αντιλήψεις των ανθρώπων για άλλες ομάδες είναι πιθανό να επηρεάσουν τις συμπεριφορές τους, αλλά και η ανησυχία τους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι άλλοι τους αντιλαμβάνονται. Οι πεπειθήσεις για τον τρόπο με τον οποίο ένα μέλος της ομάδας αντιμετωπίζεται στερεοτυπικά από μέλη άλλων ομάδων, ονομάζονται

μετα-στερεότυπα. Όσο πιο αρνητικές είναι οι εμπειρίες με την εξωτερική ομάδα, τόσο πιο πιθανό είναι ότι οι άνθρωποι πιστεύουν ότι είναι αρνητικά στερεότυπα από την εξωτερική ομάδα. Τέτοια αρνητικά μετα-στερεότυπα θα μπορούσαν να έχουν συνέπειες για τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αισθάνονται μετά την επαφή με την εξωτερική ομάδα, διότι, γενικά, οι άνθρωποι θέλουν να αξιολογούνται θετικά από τους άλλους και θέλουν οι άλλοι να τους βλέπουν, όπως βλέπουν οι ίδιοι τον εαυτό τους. Με λίγα λόγια οι Gordijn et al., (2017), πρότειναν ότι η συμπεριφορά των αστυνομικών απέναντι στους πολίτες επηρεάζεται από τα μετα-στερεότυπα.

Οι Cao, Stack, & Sun, (1998) είχαν αναφέρει ότι για να λειτουργήσει αποτελεσματικά η αστυνομία, είναι σημαντικό να διατηρηθεί μια θετική εικόνα για τον εαυτό της. Ωστόσο, πιστεύεται επίσης ότι η αντιληπτή εικόνα της εργασίας των αστυνομικών, δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο νομίζουν ότι αξιολογούνται από το κοινό με βάση την εικόνα τους, επηρεάζει την αποτελεσματικότητα στην εργασία τους. Η δυσαρέσκεια των πολιτών από την αντιμετώπιση τους θα οδηγήσει σε αντιλήψεις μειωμένης αποτελεσματικότητας και την διαμόρφωση αρνητικών στερεότυπων, πλήττοντας την υπερηφάνεια τους και συνακόλουθα και την ικανότητα τους να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και να διατηρήσουν το νόμο και την τάξη στην κοινωνία. Οι Yim & Schafer, (2009) επεσήμαναν επίσης ότι οι σχέσεις της αστυνομίας με το κοινό και η ποιότητα των υπηρεσιών τους επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο η αστυνομία αισθάνεται ότι αποτιμάται το έργο τους από τους πολίτες.

Αυτό δείχνει φυσικά ότι και οι πολίτες διαμορφώνουν αρνητικά στερεότυπα για τους αστυνομικούς. Ως αρμόδια για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση του νόμου και της τάξης, η αστυνομία έχει μια αμφιλεγόμενη εικόνα μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων. Λόγω της φύσης της εργασίας τους, οι αστυνομικοί αποτελούν μια επαγγελματική ομάδα που είναι εύκολος στόχος στερεοτύπων. Τα στερεότυπα αυτά είναι συχνά δύσκολο να αμφισβητηθούν εξαιτίας της ιδιαιτερότητας των αλληλεπιδράσεων με τους πολίτες, οι οποίες τις περισσότερες φορές εξελίσσονται δημόσια (Oulmokhtar et al., 2011).

Οι ιστορικές μελέτες έχουν καταλήξει σταθερά σε ευρήματα που δείχνουν την αρνητική στερεότυπη απεικόνιση των αστυνομικών, κυρίως από νέους και από άτομα χαμηλότερης κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και χαμηλότερου επιπέδου

εκπαίδευσης. Αν και οι πολίτες τείνουν να θεωρούν την αστυνομία ως ένα όργανο απαραίτητο για τον έλεγχο της εγκληματικότητας και για την προστασία της ζωής, αντιλαμβάνονται τους αστυνομικούς ως ανεπαρκείς, ανίκανους, επιθετικούς στις παρεμβάσεις τους, άτομα που κακοποιούν και άτομα με προκαταλήψεις. Ακόμα και σήμερα πολλοί παράγοντες έχουν συμβάλλει στη διατήρηση αυτής της αρνητικής εικόνας της αστυνομίας, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, και ακόμη και στην υποβάθμισή της, όπως για παράδειγμα η κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, περιστατικών αστυνομικών λαθών ή περιστατικών κακής και άδικης μεταχείρισης πολιτών (Hewstone et al., 1992, Czopp & Monteith, 2006).

Οι έρευνες ωστόσο δείχνουν ότι οι αρνητικές στερεότυπες απεικονίσεις των αστυνομικών έχουν σε κάποιο βαθμό περιοριστεί σήμερα. Ορισμένα γεγονότα που συνέβησαν τις τελευταίες δύο δεκαετίες θα μπορούσαν να έχουν συμβάλει στη βελτίωση της εικόνας των αστυνομικών, όπως για παράδειγμα οι αλλαγές στις πολιτικές προσλήψεων ο εκσυγχρονισμός της αστυνομίας, οι μεταρρυθμίσεις προς την υιοθέτηση νέων προτύπων αστυνόμευσης που δίνουν έμφαση στην εξυπηρέτηση του πολίτη, κ.α. Στην Γαλλία, οι Oulmokhtar et al., (2011) διερεύνησαν για παράδειγμα τα στερεότυπα των νέων γυναικών για την αστυνομία και αν αυτά έχουν εξελιχθεί μεταξύ των ετών 1986 και 2010, χρησιμοποιώντας έναν κατάλογο επιθέτων/χαρακτηρισμών για τους αστυνομικούς. Τα αποτελέσματα αποκάλυψαν ότι τα τελευταία 25 χρόνια χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικά χαρακτηριστικά για την περιγραφή των αστυνομικών, αντανakλώντας το γεγονός ότι το στερεότυπο άλλαξε στο περιεχόμενό του, ωστόσο η σχετικά χαμηλή ευνοϊκότητα του στερεοτύπου παρέμεινε αμετάβλητη.

Εξετάζοντας ειδικότερα την ελληνική περίπτωση, η Δήμου (2012) μίλησε για τα στερεότυπα του «ρουφιάνου» που θα συνεργαστεί με την αστυνομία, και του «μπάτσου» που δε σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, έτσι όπως αυτά διαμορφώθηκαν από το «κακό παρελθόν» της αστυνομίας λόγω των γεγονότων της περιόδου της δικτατορίας. Η ιστορική αυτή περίοδος της δικτατορίας φαίνεται να ήταν σταθμός στις σχέσεις κοινού-αστυνομίας στην Ελλάδα, πλήττοντας βαθιά την εμπιστοσύνη του κοινού απέναντι, τόσο στο θεσμό όσο της αστυνομίας, όσο και στους εκπροσώπους της. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει οι λέξεις «χαφιάς», «μπασκίνας» και αργότερα «μπάτσος» είναι ενδεικτικές της στάσης των πολιτών απέναντι στην αστυνομία.

Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα, οι στάσεις του κοινού και η διαμόρφωση στερεότυπων απεικονίσεων για τους αστυνομικούς επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου και τις σχέσεις με τους πολίτες. Οι αντιλήψεις των αστυνομικών για την αλληλεπίδραση τους με τους πολίτες είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα που έχει διερευνηθεί σε μικρό βαθμό μέχρι σήμερα. Οι πρώιμες μελέτες στον τομέα δείχνουν ότι οι αστυνομικοί πιστεύουν ότι αξιολογούνται αρνητικά από το κοινό, ειδικότερα σε σύγκριση με άλλες ένοπλες δυνάμεις, όπως ο στρατός. Λόγω της φύσης της εργασίας τους, οι αστυνομικοί βλέπουν το κοινό μερικές φορές ως ανθεκτικό και μη υποστηρικτικό. Αυτό το συναίσθημα, σε συνδυασμό με την ανάγκη να εργάζονται μέσα στους περιορισμούς των συνήθως αυστηρά γραφειοκρατικών αστυνομικών υπηρεσιών, μπορεί να επηρεάσει την εικόνα της αστυνομίας αλλά και την συμπεριφορά των αστυνομικών απέναντι στους πολίτες (Lim et al., 2000).

Αυτά τα ευρήματα επιβεβαιώνονται επίσης και από πιο πρόσφατες έρευνες. Για παράδειγμα, οι Yim & Schafer (2009) οι οποίοι εξέτασαν τον τρόπο με τον οποίο η αστυνομία πιστεύει ότι γίνεται αντιληπτή από το κοινό, διαπίστωσαν ότι οι αστυνομικοί στις ΗΠΑ πιστεύουν ότι η κοινότητα τους, τους αντιλαμβάνεται λιγότερο ευνοϊκά. Σε μια άλλη έρευνα, οι Moon & Zager (2007) διερεύνησαν τις στάσεις των αστυνομικών απέναντι στην υποστήριξη των πολιτών για το έργο τους. Συλλέγοντας δεδομένα από ένα σύνολο 434 αστυνομικών στην Κορέα διαπίστωσαν ότι οι αστυνομικοί αντιλαμβάνονταν ότι οι πολίτες στην πλειοψηφία τους δεν υποστηρίζουν το έργο της αστυνομίας. Οι ερευνητές ανέφεραν επίσης ότι η δυσπιστία και ο ανταγωνισμός μεταξύ της αστυνομίας και των πολιτών είναι βαθιά ριζωμένα στις σχέσεις μεταξύ των δύο μερών. Πιο πρόσφατα οι Shjarback et al., (2018) σε έρευνα που έκαναν σε 1.013 αστυνομικούς, βρήκαν ότι αυτοί που εργάζονταν σε κοινότητες με υψηλότερα επίπεδα εγκληματικότητας, στις οποίες κατοικούσαν άτομα από χαμηλότερο κοινωνικό οικονομικό υπόβαθρο, ήταν λιγότερο πιθανό να πιστεύουν ότι οι πολίτες θα ήταν πρόθυμοι να συνεργαστούν με την επιβολή του νόμου.

Συνολικά, η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας δείχνει ότι οι πολίτες και η αστυνομία, παρά το γεγονός ότι συνυπάρχουν εντός του ίδιου αστικού ιστού και αλληλεπιδρούν καθημερινά, παραμένουν δύο στεγανές ομάδες οι οποίες για τους δικούς της λόγους η καθεμία δεν έχουν αναπτύξει μια ειλικρινή και αμφίδρομη

επικοινωνία. Οι περισσότερες έρευνες ωστόσο έχουν στοχεύσει στην μελέτη των αντιλήψεων/στάσεων/απόψεων είτε των αστυνομικών, είτε των πολιτών και καμία έρευνα δεν εντοπίστηκε, που να μελετά συγκριτικά τις απόψεις αυτές. Η εμπειρική έρευνα που διενεργείται στην συνέχεια επιχειρεί να καλύψει το κενό αυτό στην βιβλιογραφία.

Κεφάλαιο 3: Ερευνητική Μέθοδος

3.1. Σχεδιασμός Έρευνας

Η έρευνα διενεργήθηκε στην περιοχή της Κομοτηνής. Ο ερευνητής διαμοίρασε αυτοπροσώπως όλα τα ερωτηματολόγια, τόσο στους πολίτες, όσο και στους αστυνομικούς. Τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα και σε κανένα σημείο δεν ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τα προσωπικά τους στοιχεία. Η συμμετοχή στην έρευνα ήταν εθελοντική.

3.2. Ομάδες Στόχοι

Οι ομάδες στόχοι της έρευνας είναι οι πολίτες και οι αστυνομικοί στην περιοχή της Κομοτηνής. Η Κομοτηνή είναι η πρωτεύουσα του νομού Ροδόπης και έδρα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Η συνολική έκταση του Δήμου Κομοτηνής είναι 644,934 τ.χλμ. Ο Δήμος Κομοτηνής δημιουργήθηκε με βάση το σχέδιο Καλλικράτη το 2010 (Ν.3852/2010) και αποτελείται από τρεις δημοτικές ενότητες (Κομοτηνής, Αιγείρου και Σιδηροχωρίου). Η έδρα του Δήμου είναι η πόλη της Κομοτηνής, η οποία βρίσκεται στο Θρακικό κάμπο και στους πρόποδες της οροσειράς της Ροδόπης, σε υψόμετρο 31-55 μ., 30 περίπου χλμ. οδικώς από τη θάλασσα (Δήμος Κομοτηνής, 2015).

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του Ελληνικού πληθυσμού του 2011, ο πληθυσμός του δήμου Κομοτηνής ανέρχεται στους 66.919 κατοίκους, και αυξήθηκε από 60.574 κατοίκους το 2001 (αύξηση κατά 15%) (ΕΛΣΤΑΤ, 2011). Το 91% του πληθυσμού του Δήμου Κομοτηνής κατοικεί στην πόλη της Κομοτηνής. Το 52% του πληθυσμού είναι άνδρες και το 48% γυναίκες, ενώ τα άτομα που βρίσκονται παραγωγική ηλικία, δηλαδή μεταξύ 15 και 64 ετών αποτελούν το 68,2% του συνολικού πληθυσμού. Σε ότι αφορά την απασχόληση τα δεδομένα που παρουσιάζονται αφορούν την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας ανέρχεται σε 201.988 άτομα. Μεταξύ αυτών, το μεγαλύτερο μέρος απασχολείται στον τριτογενή τομέα (128.220 άτομα) και στην συνέχεια στον πρωτογενή (47.277 άτομα) και δευτερογενή τομέα (26.491 άτομα). Οι άνεργοι ανέρχονται σε 52.648 άτομα (Δήμος Κομοτηνής, 2015).

Σε ότι αφορά τα οικονομικά στοιχεία, το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης δεν έχει καταφέρει να ξεπεράσει το 75% του μ.ο. της Ε.Ε., παρά τη μικρή αλλά παροδική βελτίωση, από 63% το 2000 σε 70% το 2009. Το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης το 2011 ανέρχεται σε 13.100 € και ισοδυναμεί με το 57% του μ.ο. της ΕΕ-28 (Δήμος Κομοτηνής, 2015).

Η Κομοτηνή έχει μια ενδιαφέρουσα δημογραφική δυναμική, καθώς ο πληθυσμός της αποτελεί μια κοινωνία μοναδικής πολιτισμικής διαφορετικότητας, η οποία αποδίδεται στην ιστορική εξέλιξη της περιοχής και την γεωγραφική της θέση, από την άποψη της εγγύτητας της στις χώρες της Μέσης Ανατολής. Οι παράγοντες αυτοί έχουν δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο κοινωνικοπολιτικό-θρησκευτικό υπόβαθρο στην πόλη, αποτελούμενο από ένα μείγμα τούρκων, χριστιανών, μουσουλμάνων, πομάκων και τσιγγάνων. Αυτές είναι οι σημαντικότερες πολιτιστικές ομάδες που ζουν και κατοικούν στην Κομοτηνή, ωστόσο επίσης εντοπίζονται ομάδες Εβραίων και Αρμενίων, οι οποίες αν και σε μικρό αριθμό, συνεχίζουν να διαμένουν για πολλά χρόνια στη Κομοτηνή (Mechmet, 2012).

Η δεύτερη ομάδα στόχος είναι οι αστυνομικοί. Η Ελληνική Αστυνομία είναι μια υπηρεσία επιβολής του νόμου, η οποία ιδρύθηκε το 1984 ως συγχώνευση των δύο πρώην αστυνομικών οργανώσεων, της Ελληνικής Χωροφυλακής και της αστικής Αστυνομίας. Η αποστολή της είναι: 1) να διασφαλίζει την ειρήνη και την τάξη καθώς και την απρόσκοπτη κοινωνική ανάπτυξη των πολιτών, μια αποστολή που περιλαμβάνει γενικά καθήκοντα αστυνόμευσης και ασφάλεια της κυκλοφορίας και 2) η πρόληψη και η παρεμπόδιση της εγκληματικότητας καθώς και η προστασία του κράτους και της δημοκρατικής μορφής διακυβέρνησης στο πλαίσιο της συνταγματικής τάξης, μια αποστολή που περιλαμβάνει επίσης την εφαρμογή της πολιτικής δημόσιας και κρατικής ασφάλειας. Η Ελληνική Αστυνομία αποτελείται από κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες. Η έδρα της είναι η ανώτατη αρχή για τις υπηρεσίες αυτές και οι προσπάθειές της επικεντρώνονται στην εκπλήρωση της αποστολής της Δύναμης στο πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών (Bouranta et al., 2015).

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή, ο αριθμός των αστυνομικών στην Ελλάδα ανήλθε το 2017 σε 53.483 άτομα,

παραμένοντας σε σχετικά σταθερά επίπεδα σε σύγκριση με το 2016 (Eurostat, 2020). Σύμφωνα με την ίδια πηγή στην Ελλάδα αντιστοιχούν 492 αστυνομικοί ανά 100.000 πολίτες, αριθμός που είναι κατά πολύ μεγαλύτερος από τον μέσο όρο των χωρών της ΕΕ (318 αστυνομικοί ανά 100.000 πολίτες) (Eurostat, 2020). Η Ελλάδα είναι από τις χώρες με τον μικρότερο αριθμό γυναικών αστυνομικών, ο πληθυσμός των οποίων ανέρχεται περίπου στο 13% του συνολικού αστυνομικού πληθυσμού (Eurostat, 2020).

3.3. Μέγεθος Δείγματος

Το δείγμα της παρούσας έρευνας αποτελείται από 120 πολίτες που κατοικούν στην ευρύτερη περιοχή της Κομοτηνής και από 78 αστυνομικούς στην ίδια περιοχή. Κατά την επιλογή του δείγματος δεν τέθηκαν περιορισμοί ως προς τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων, όσο καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε να υπάρχει ομοιομορφία ως προς τα δημογραφικά τους στοιχεία, προκειμένου να αντληθεί ένα όσο το δυνατό αντιπροσωπευτικότερο δείγμα.

3.4. Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων

Για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν δύο ημι-δομημένα ερωτηματολόγια, τα οποία συντάχθηκαν έπειτα από την μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας. Το ερωτηματολόγιο των πολιτών αποτελείται από 25 ερωτήσεις, τόσο κλειστού, όσο και ανοικτού τύπου. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις κλειστού τύπου απαντώνται μέσω μια 5-Scaled Likert κλίμακας.

Οι 4 πρώτες αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων (ηλικία, φύλο, εισόδημα, μόρφωση), ενώ οι υπόλοιπες 21 ερωτήσεις συλλέγουν δεδομένα για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων της μελέτης. Οι ερωτήσεις αυτές αξιολογούν το επίπεδο ασφάλειας που νιώθουν οι πολίτες, τις απόψεις των πολιτών για την συμπεριφορά των αστυνομικών προς αυτούς, για τον βαθμό στον οποίο η αστυνομία λειτουργεί δίκαια και αντικειμενικά, για την επικοινωνία τους με τους αστυνομικούς και για την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου. Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται αυτούσιο στο Παράρτημα I της παρούσας.

Το ερωτηματολόγιο των αστυνομικών, αποτελείται επίσης από 25 ερωτήσεις, εκ των οποίων οι 5 πέντε αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των αστυνομικών (ηλικία, φύλο, βαθμός, προϋπηρεσία, επιπλέον τίτλοι σπουδών). Οι υπόλοιπες 2^ο ερωτήσεις αφορούν την συλλογή δεδομένων για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων. Ειδικότερα οι αστυνομικοί καταγράφουν τις απόψεις και αντιλήψεις τους για το επίπεδο επικοινωνίας με τους πολίτες και το ενδιαφέρον που δείχνουν για τα προβλήματα τους, για την συμπεριφορά των πολιτών απέναντι τους, για τον βαθμό στον οποίο θεωρούν ότι το έργο τους διεξάγεται αποτελεσματικά και για το επίπεδο ασφάλειας που παρέχουν στους πολίτες. Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται αυτούσιο στο Παράρτημα II της παρούσας.

3.5. Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τα δύο ερωτηματολόγια, περάστηκαν σε ένα φύλο Excel και στην συνέχεια καταχωρήθηκαν στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS, προκειμένου να επεξεργαστούν στατιστικά. Αρχικά εξετάστηκε το επίπεδο αξιοπιστίας των δύο ερωτηματολογίων με την χρήση του δείκτη Cronbach's Alpha. Στην συνέχεια τα αποτελέσματα από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων παρουσιάζονται με μέτρα περιγραφικής στατιστικής (μέσος όρος, τυπική απόκλιση), καθώς και με ραβδογράμματα και πίνακες συχνοτήτων για την καλύτερη απεικόνιση τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στο κεφάλαιο που έπεται.

Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα

4.1. Ανάλυση αξιοπιστίας

Η συγκεκριμένη εργασία αποσκοπεί στο να ερευνήσει την υφιστάμενη αλληλεπίδραση της κοινωνίας και αστυνομίας στην ευρύτερη περιοχή της Κομοτηνής. Για την έρευνα της αστυνομίας διεξάχθηκε η ανάλυση μέσω ενός δείγματος 78 αστυνομικών εκ των οποίων το 71.80% αποτελείται από άνδρες ενώ το υπόλοιπο 28.20% αποτελείται από γυναίκες. Αντίστοιχα για την έρευνα των πολιτών διεξάχθηκε η ανάλυση πάνω σε δείγμα 120 πολιτών εκ των οποίων το 52.50% αποτελείται από άνδρες ενώ το υπόλοιπο 47.50% από γυναίκες.

Η αξιοπιστία των ερωτηματολογίων εξετάστηκε με την χρήση του στατιστικού δείκτη εσωτερικής ομοιογένειας Cronbach's Alpha για τις αντίστοιχες ερωτήσεις ποσοτικής κλίμακας 5-Scaled Likert. Οι ακόλουθοι πίνακες Πίνακας.1 και Πίνακας.2 περιέχουν τις τιμές αξιοπιστίας για τα 2 ερωτηματολόγια εκ των οποίων για το δείγμα των πολιτών ο δείκτης έχει τιμή $Coef.=0.725$ (Πίνακας.1) υποδεικνύοντας ικανοποιητική αξιοπιστία ενώ αντίστοιχα για το δείγμα των αστυνομικών η αντίστοιχη τιμή είναι $Coef.=0.648$ (Πίνακας.2) υποδεικνύοντας και εδώ αξιοπιστία αλλά υπό περιορισμούς στην γενίκευση των αποτελεσμάτων.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0,725	15

Πίνακας.1 Δείκτης Αξιοπιστίας εσωτερικής ομοιογένειας Cronbach's Alpha για την έρευνα των πολιτών.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0,648	20

Πίνακας.2 Δείκτης Αξιοπιστίας εσωτερικής ομοιογένειας Cronbach's Alpha για την έρευνα των αστυνομικών.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν οι αναλύσεις των επιμέρους ερωτηματολογίων των αστυνομικών και των πολιτών αντίστοιχα. Θα παρουσιαστούν όλοι οι απαραίτητοι στατιστικοί δείκτες που απαιτούνται για να διερευνηθεί ο σκοπός της παρούσας εργασίας. Τα δύο ερωτηματολόγια θα αναλυθούν ξεχωριστά το κάθε ένα παρουσιάζοντας όλα τα απαραίτητα στατιστικά αποτελέσματά τους ενώ στην συνέχεια θα ακολουθήσει το τελευταίο κεφάλαιο των συνολικών συμπερασμάτων.

4.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων

Αρχικά για την έρευνα με βασικό δείγμα αυτό των πολιτών όπως αναφέραμε και στην ανάλυση αξιοπιστίας έχουμε συγκεντρώσει δεδομένα από 120 πολίτες εκ των οποίων το 52.50% ανήκει σε άνδρες ενώ το υπόλοιπο 47.50% σε γυναίκες σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Πίνακα.3

		Φύλο			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΔΡΑΣ	63	52,5	52,5	52,5
	ΓΥΝΑΙΚΑ	57	47,5	47,5	100,0
Total		120	100,0	100,0	

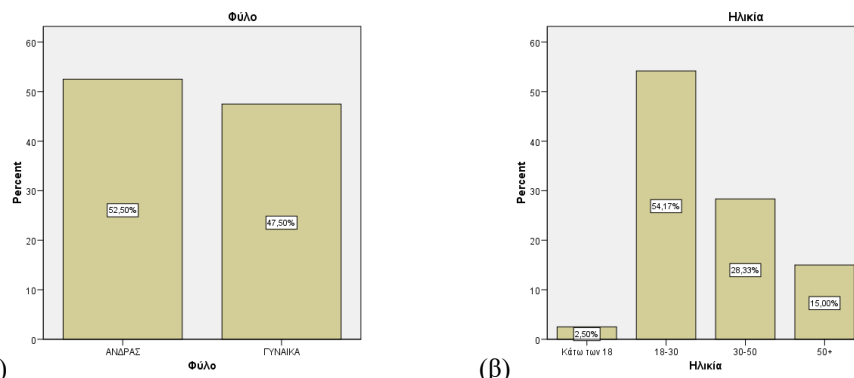
Πίνακας.3 Πίνακας συχνοτήτων για το Φύλο των πολιτών.

Από το δείγμα αυτό παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξης του 54.20% ανήκει σε πολίτες ηλικίας από 18 έως και 30 ετών ενώ το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό τάξης 28.30% ανήκει σε πολίτες από 30 έως 50 έτη. Για τις υπόλοιπες κατηγορίες παρατηρούμε ότι μόλις το 2.50% ανήκει σε πολίτες κάτω των 18 ενώ το υπόλοιπο 15.00% ανήκει σε πολίτες 50 ετών και άνω. Τα αποτελέσματα αναγράφονται στον Πίνακα.4

		Ηλικία			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κάτω των 18	3	2,5	2,5	2,5
	18-30	65	54,2	54,2	56,7
	30-50	34	28,3	28,3	85,0
	50+	18	15,0	15,0	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Πίνακας.4 Πίνακας συχνοτήτων για την ηλικιακή κλάση των πολιτών.

Οι παραπάνω πίνακας παρουσιάζονται γραφικά μέσω ραβδογραμμάτων στην αντίστοιχη εικόνα Εικόνα.1.

Εικόνα.1 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Φύλο και (β) Ηλικία για το δείγμα των πολιτών.

Αναφορικά με την μόρφωση των συμμετεχόντων παρατηρούμε, σύμφωνα με τον Πίνακα.5, ότι το 61.70% έχει φοιτήσει σε κάποιο Α.Ε.Ι-Τ.Ε.Ι., το 33.30% έχει μόρφωση μέχρι και Λύκειο ενώ το υπόλοιπο 5.00% μόνο υποχρεωτική.

Μόρφωση					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ	6	5,0	5,0	5,0
	ΛΥΚΕΙΟ	40	33,3	33,3	38,3
	Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.	74	61,7	61,7	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

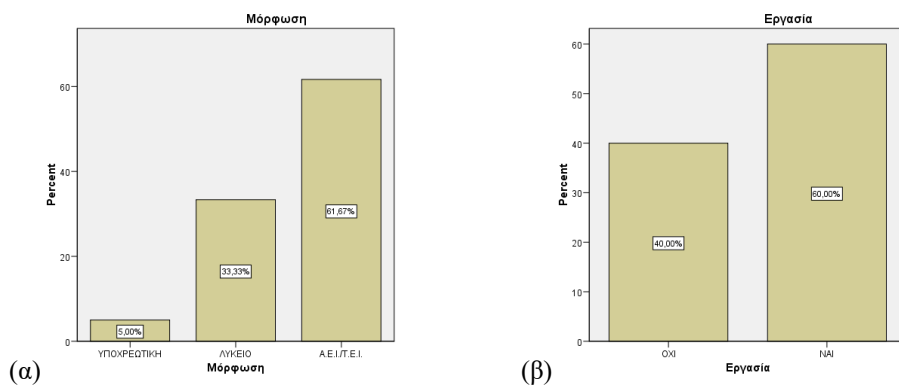
Πίνακας.5 Πίνακας συχνοτήτων για την μόρφωση των πολιτών.

Ακόμη, παρατηρούμε από τον Πίνακα.6 ότι το 60.00% των πολιτών έχουν δηλώσει ότι είναι εργαζόμενοι ενώ το υπόλοιπο 40.00% είναι άνεργοι.

Εργασία					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΟΧΙ	48	40,0	40,0	40,0
	ΝΑΙ	72	60,0	60,0	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Πίνακας.6 Πίνακας συχνοτήτων για την εργασιακή κατάσταση των πολιτών.

Οι γραφικοί τρόποι αναπαράστασης των πινάκων Πίνακας.5 και Πίνακας.6 σχετικά με την μόρφωση και την εργασιακή κατάσταση των πολιτών παρουσιάζονται στην ακόλουθη Εικόνα.2.

Εικόνα.2 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Μόρφωση και (β) Εργασία για το δείγμα των πολιτών.

Στην συνέχεια της έρευνάς μας οι πολίτες ζητήθηκαν να δηλώσουν εάν αισθάνονται άνετα με το να επικοινωνήσουν με την αστυνομία. Το συντριπτικό ποσοστό της τάξης το 70.80% δήλωσε ότι αισθάνεται άνετα ενώ το 29.20% δήλωσε όχι σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Πίνακας.7.

Αισθάνεστε άνετα να επικοινωνήσετε με την αστυνομία;					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	OXI	35	29,2	29,2	29,2
	NAI	85	70,8	70,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

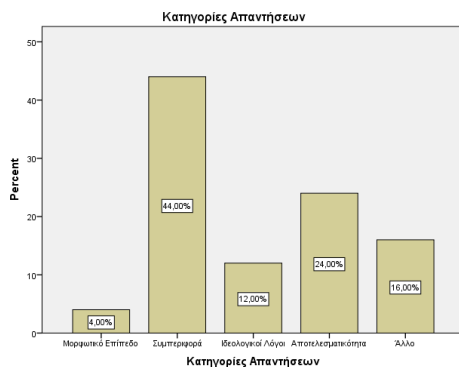
Πίνακας.7 Πίνακας συχνοτήτων για το αν αισθάνονται άνετα οι πολίτες να επικοινωνήσουν με την αστυνομία.

Σε αυτούς που δήλωσαν αρνητική απάντηση, ζητήθηκε να δηλώσουν τους λόγους που τους οδήγησαν σε αυτήν τους την κίνηση με τις απαντήσεις τους να παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακας.8 υπό μορφή κατηγοριών, έχοντας απαντήσει μόλις οι 25 από τους 35 πολίτες. Παρατηρούμε ότι το θέμα της Συμπεριφοράς των αστυνομικών παρουσιάζει την μεγαλύτερη συχνότητα απαντήσεων με ποσοστό 44.00%, ενώ η Αποτελεσματικότητα αυτών κατέχει το 24.00%.

Κατηγορίες Απαντήσεων					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Μορφωτικό Επίπεδο	1	4,0	4,0	4,0
	Συμπεριφορά	11	44,0	44,0	48,0
	Ιδεολογικοί Λόγοι	3	12,0	12,0	60,0
	Αποτελεσματικότητα	6	24,0	24,0	84,0
	Άλλο	4	16,0	16,0	100,0
	Total	25	100,0	100,0	

Πίνακας.8 Πίνακας αιτιολογήσεων για την απάντηση «ΟΧΙ» στο αίσθημα άνεσης επικοινωνίας με την αστυνομία.

Η ακόλουθη Εικόνα.3 περιέχει το ραβδόγραμμα της παραπάνω ερώτησης κατηγοριών.

Εικόνα.3 Ραβδόγραμμα για τις κατηγορίες απαντήσεων στην ερώτηση ανοιχτού τύπου συνδεδεμένη με την αρνητική απάντηση στο αίσθημα άνεσης επικοινωνίας με την αστυνομία.

Ένα από τα ερευνητικά μας ζητήματα που παρουσιάστηκε στην δημιουργία των ερωτηματολογίων αποσκοπούσε στο να διερευνήσει ποιο φαινόμενο απασχολεί τους πολίτες περισσότερο από μια διαθέσιμη λίστα επιλογών. Σύμφωνα με τον Πίνακα.9 παρατηρούμε ότι το 40.80% δήλωσε ότι τους επηρεάζει περισσότερο το φαινόμενο των κλοπών ενώ το αμέσως επόμενο προέκυψε να είναι αυτό των ναρκωτικών με ποσοστό 25.80%. Τα δυο επόμενα στην σειρά φαινόμενα προέκυψαν να είναι το μεταναστευτικό φαινόμενο και οι παραβιάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας (παράνομο παρκάρισμα, ταχύτητα, κτλ) με ποσοστά 18.30% και 10.00% αντίστοιχα. Τέλος τα χαμηλότερα ποσοστά παρατηρήθηκαν στα φαινόμενα της επαιτείας καθώς και λοιπών, που δεν προσδιορίζονται στη προκειμένη περίπτωση με ποσοστά 2.50% αντίστοιχα.

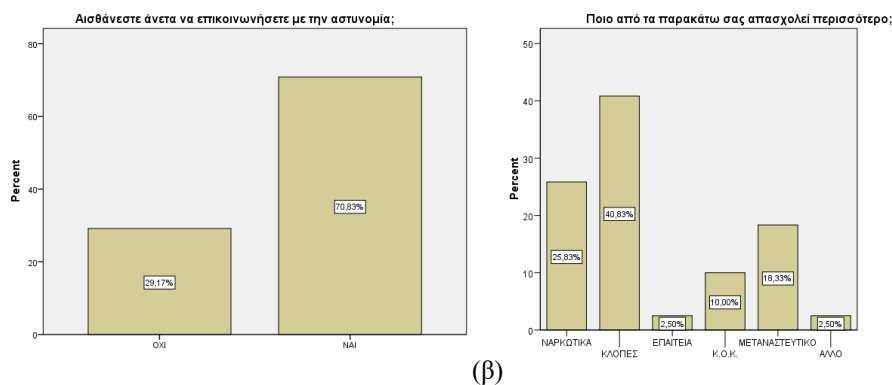
Ποιο από τα παρακάτω σας απασχολεί περισσότερο;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
NΑΡΚΩΤΙΚΑ	31	25,8	25,8	25,8
ΚΛΟΠΕΣ	49	40,8	40,8	66,7
ΕΠΑΙΤΕΙΑ	3	2,5	2,5	69,2
Κ.Ο.Κ.	12	10,0	10,0	79,2
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ	22	18,3	18,3	97,5
ΑΛΛΟ	3	2,5	2,5	100,0
Total	120	100,0	100,0	

Πίνακας.9 Πίνακας συχνότητων για το ποιο είναι το φαινόμενο που απασχολεί περισσότερο τους πολίτες.

Τα ραβδογράμματα των πινάκων Πίνακας.7 και Πίνακας.9 παρουσιάζονται στην ακόλουθη Εικόνα.4.

Εικόνα.4 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές αναφορικά με το (α) αν οι πολίτες αισθάνονται άνετα να επικοινωνήσουν με την αστυνομία καθώς και (β) ποιο είναι το φαινόμενο που τους επηρεάζει περισσότερο).

Στην συνέχεια οι πολίτες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ένα σύνολο από ερωτήσεις αναφορικά με την εμπειρία τους για το διάστημα των τελευταίων 12 μηνών σχετικά με την αστυνομία και τον νομό Ροδόπης γενικότερα. Σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα Πίνακας.10 παρατηρούμε ότι το 55.80% δήλωσε ότι έχει έρθει σε επαφή με κάποιον αστυνομικό είτε προσωπικά είτε κάποιον μέλος της οικογένειάς τους τελευταίους 12 μήνες ενώ το υπόλοιπο 44.20% δήλωσε όχι.

Έχετε εσείς ή μέλος της οικογένειάς σας έρθει σε επαφή με κάποιον αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid OXI	53	44,2	44,2	44,2
Valid NAI	67	55,8	55,8	100,0
Total	120	100,0	100,0	

Πίνακας.10 Πίνακας συχνότητας για το εάν έχει υπάρξει επαφή με κάποιον αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες από την πλευρά του συμμετέχοντα είτε προσωπικά είτε μέσω κάποιο μέλος της οικογένειάς του.

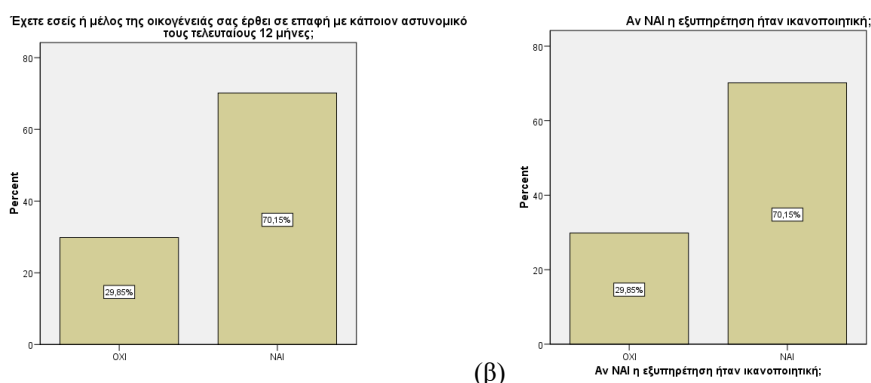
Για όσους απάντησαν θετικά στην προηγούμενη ερώτηση επαφής με αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες ζητήθηκε να δηλώσουν εάν έμειναν ικανοποιημένοι από την εξυπηρέτησή τους από τον αστυνομικό. Από τον ακόλουθο πίνακα Πίνακας.11 παρατηρούμε ότι το 70.10% δήλωσε ότι έμεινε ικανοποιημένο από την εξυπηρέτηση αυτή ενώ το υπόλοιπο 29.90% δήλωσε δυσαρέσκεια (όχι).

Αν ΝΑΙ η εξυπηρέτηση ήταν ικανοποιητική;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	OXI	20	16,7	29,9	29,9
	ΝΑΙ	47	39,2	70,1	100,0
	Total	67	55,8	100,0	
Missing	System	53	44,2		
Total		120	100,0		

Πίνακας.11 Πίνακας συχνοτήτων για το εάν ο πολίτης ή μέλος της οικογένειάς του έμεινε ικανοποιημένος από την εξυπηρέτηση του αστυνομικού.

Η ακόλουθη Εικόνα.5 παρουσιάζει και πάλι τα ραβδογράμματα των μεταβλητών-ερωτήσεων που αναλύονται περαιτέρω στους πίνακες Πίνακας.9 και Πίνακας.11.

Εικόνα.5 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές αναφορικά με το (α) αν οι πολίτες έχουν έρθει σε επαφή με αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες καθώς και (β) εάν έχουν μείνει ικανοποιημένοι από την εξυπηρέτησή τους.

Αναφορικά με την εγκληματικότητα στο νομό Ροδόπης γενικότερα τους τελευταίους 12 μήνες οι πολίτες κατά την προσωπική τους άποψη δήλωσαν ότι θεωρούν ότι έχει παραμείνει σταθερή με ποσοστό 56.70%, ότι έχει παρουσιάσει αύξηση με ποσοστό 37.50% ενώ μόλις το 5.80% δήλωσε ότι η εγκληματικότητα κατά τον τελευταίο χρόνο έχει μειωθεί, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πίνακα Πίνακας.12.

Τους τελευταίους 12 μήνες η εγκληματικότητα στον Νομό Ροδόπης:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΥΞΗΘΗΚΕ	45	37,5	37,5	37,5
	ΣΤΑΘΕΡΗ	68	56,7	56,7	94,2
	ΜΕΙΩΘΗΚΕ	7	5,8	5,8	100,0
Total		120	100,0	100,0	

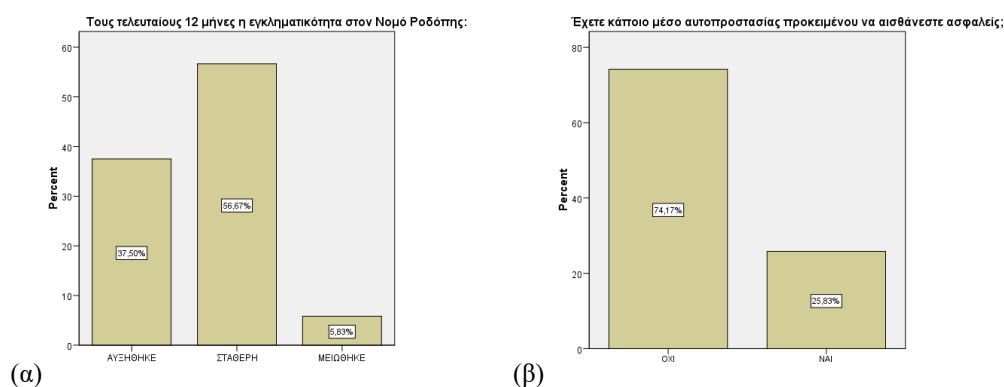
Πίνακας.12 Πίνακας συχνοτήτων για το πώς ο πολίτης ερμηνεύει την εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης τους τελευταίους 12 μήνες.

Επίσης οι συμμετέχοντες πολίτες στην έρευνα ζητήθηκαν να δηλώσουν εάν έχουν κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνονται ασφαλείς. Από τα αναγραφόμενα αποτελέσματα του πίνακα Πίνακας.13 παρατηρούμε ότι το 74.20% δήλωσε ότι δεν διαθέτει κάποιο μέσο αυτοπροστασίας ενώ το υπόλοιπο 25.80% απάντησε θετικά.

Έχετε κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεστε ασφαλείς;					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	OXI	89	74,2	74,2	74,2
	ΝΑΙ	31	25,8	25,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Πίνακας.13 Πίνακας συχνοτήτων για το εάν ο πολίτης διαθέτει κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεται ασφαλείς.

Τα ραβδογράμματα και πάλι των παραπάνω ερωτήσεων αναφορικά με την εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης τους τελευταίους 12 μήνες και την κατοχή μέσου αυτοπροστασίας προκειμένου ο πολίτης να αισθάνεται ασφαλής παρουσιάζονται στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.6.

Εικόνα.6 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές αναφορικά με (α) την εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης τους τελευταίους 12 μήνες καθώς και (β) εάν ο πολίτης διαθέτει κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεται ασφαλής.

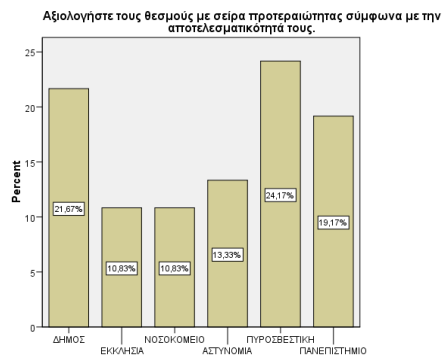
Τέλος ζητήθηκε από τους πολίτες να αξιολογήσουν ποιος θεσμός είναι πιο αποτελεσματικός από την διαθέσιμη λίστα σύμφωνα πάντα με την προσωπική τους άποψη. Σύμφωνα με τον πίνακα Πίνακας.14 βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό το συγκεντρώνουν οι θεσμοί της Πυροσβεστικής και του Δήμου με ποσοστά 24.20% και 21.70% αντίστοιχα ενώ η Εκκλησία και το Νοσοκομείο έχουν τα χαμηλότερα ποσοστά αποτελεσματικότητας με τιμές 10.80% αντίστοιχα. Ακόμη ο θεσμός του Πανεπιστημίου αγγίζει την προτίμηση των πολιτών για καλύτερη αποτελεσματικότητα με ποσοστό 19.20% ενώ η Αστυνομία διαθέτει ένα από τα μικρότερα ποσοστά με τιμή μόλις 13.30% για την αποτελεσματικότητά της.

Αξιολογήστε τους θεσμούς με σειρά προτεραιότητας σύμφωνα με την αποτελεσματικότητά τους.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΗΜΟΣ	26	21,7	21,7	21,7
ΕΚΚΛΗΣΙΑ	13	10,8	10,8	32,5
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	13	10,8	10,8	43,3
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	16	13,3	13,3	56,7
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ	29	24,2	24,2	80,8
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	23	19,2	19,2	100,0
Total	120	100,0	100,0	

Πίνακας.14 Πίνακας συχνοτήτων για το ποιον θεσμό θεωρεί ο πολίτης ποιο αποτελεσματικό.

Το ραβδόγραμμα των θεσμών για την αποτελεσματικότητά τους παρουσιάζεται στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.7.

Εικόνα.7 Ραβδόγραμμα αξιολόγησης των θεσμών με σειρά προτεραιότητας σύμφωνα με την αποτελεσματικότητά τους.

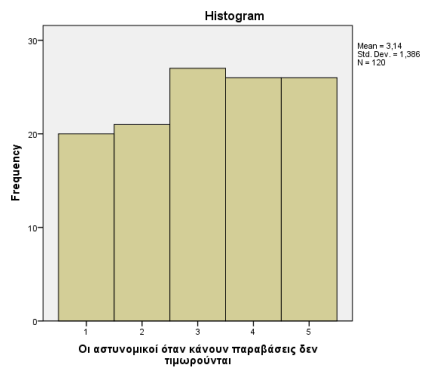
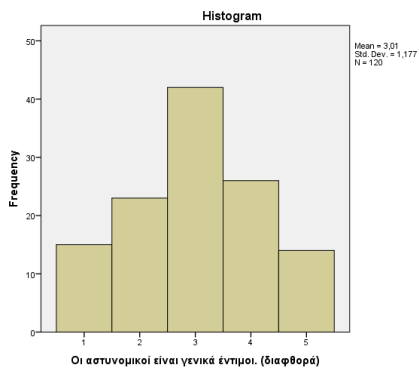
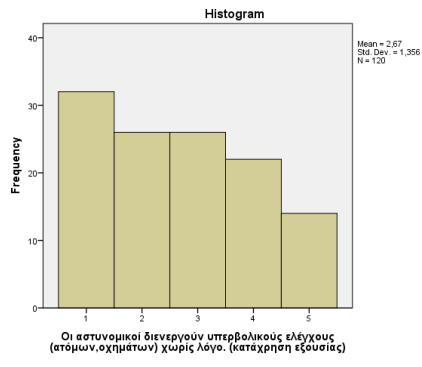
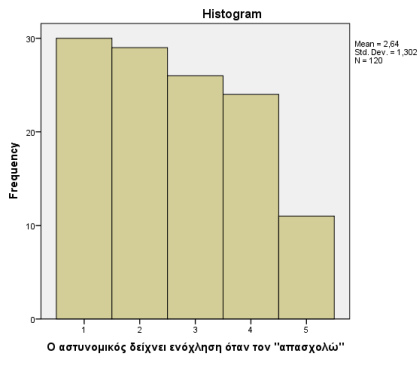
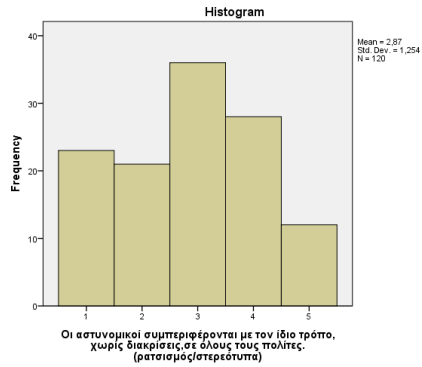
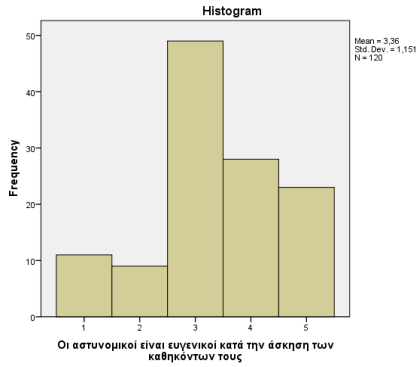
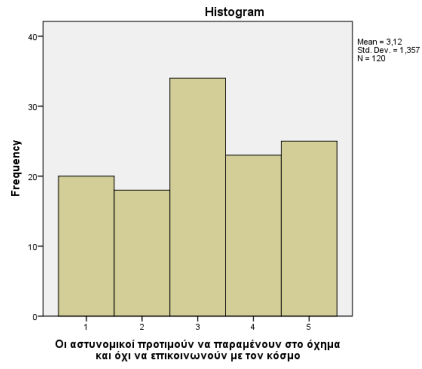
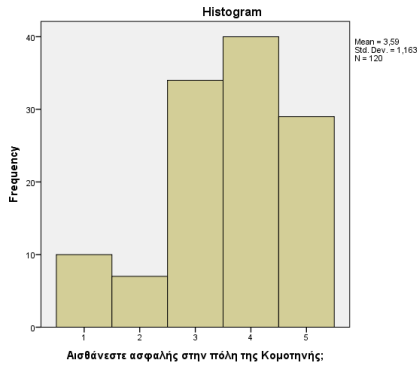
Η παραπάνω ανάλυση παρουσιάζει όλες τις ερωτήσεις αναφορικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και τις γενικής φύσεως ερευνητικές ερωτήσεις συχνοτήτων της έρευνάς μας για το δείγμα των πολιτών. Στην συνέχεια οι πολίτες που συμμετείχαν στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν ποσοτικά βάση μιας κλίμακας 5-Scaled Likert ένα σύνολο 15 παραγόντων αναφορικά με την έρευνά μας. Για την ανάλυσή τους χρησιμοποιήθηκαν όλοι οι κατάλληλοι στατιστικοί δείκτες με σκοπό την διερεύνηση της συμπεριφορά τους. Υπενθυμίζουμε ότι βάση της κλίμακας 5-Scaled Likert οι απαντήσεις κατατάσσονται από τον ελάχιστο βαθμό 1 (Καθόλου) έως και τον μέγιστο βαθμό 5 (Πάρα πολύ). Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των παραγόντων παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα Πίνακας.15. Αρχικά παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο κατά μέσο όρο σκορ απαντήσεων (M.T.=3.99) ανήκει στην περίπτωση όπου οι αστυνομικοί θα έπρεπε να έχουν πιο συχνή επαφή με τους πολίτες και να συζητούν μαζί τους όπου οι πολίτες φαίνεται να συμφωνούν πολύ. Επίσης παρατηρήθηκε ότι το 50% των πολιτών δήλωσε τουλάχιστον ότι συμφωνεί πολύ για αυτή την περίπτωση (Διάμεσος=4). Ακόμη με παρόμοια συμπεριφορά στην εξέλιξη των αναλύσεων δηλώθηκε από τους πολίτες ότι τείνουν να

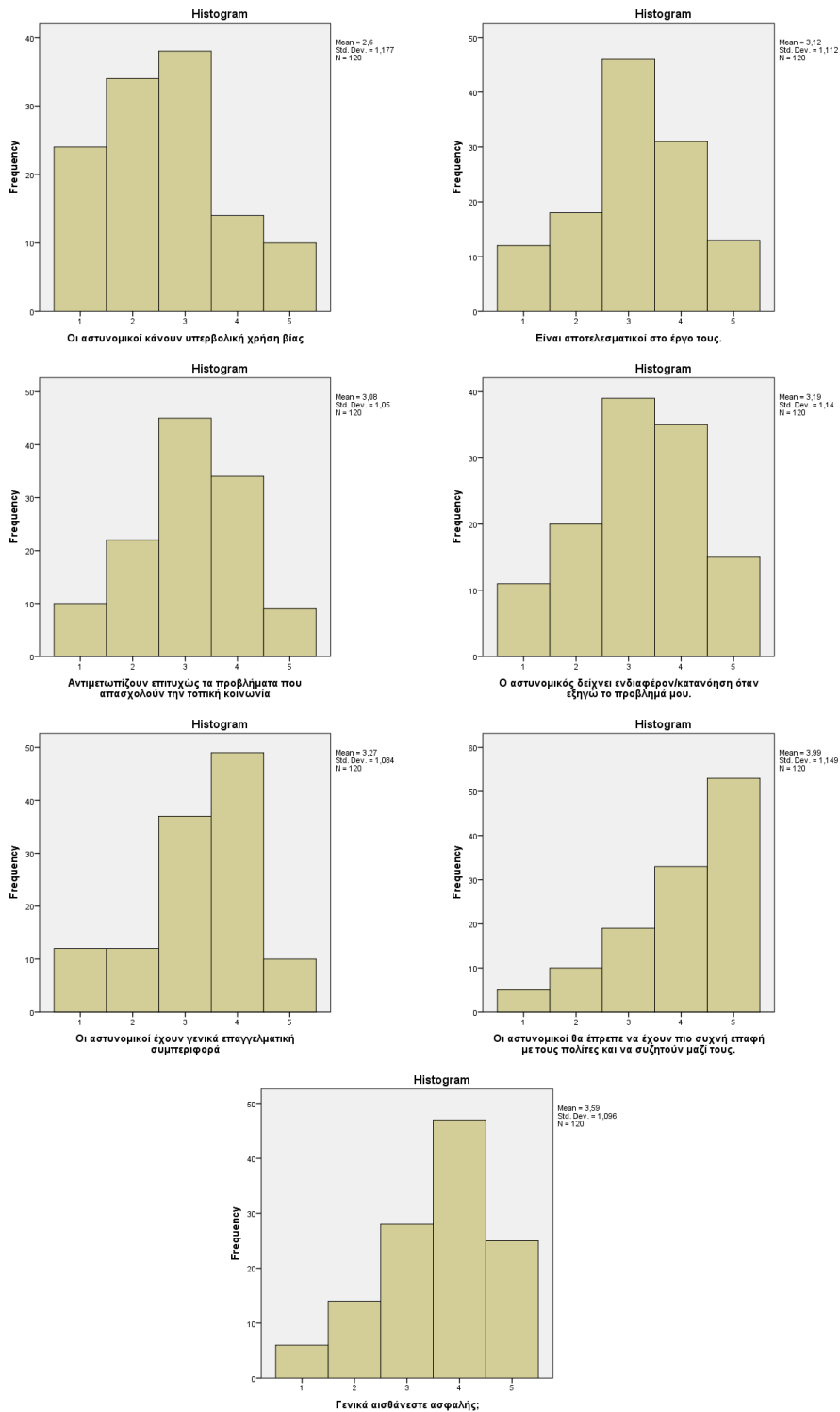
συμφωνούν πολύ (Μ.Τ.=3.59 αντίστοιχα) για τις περιπτώσεις που τους ζητήθηκε να δηλώσουν εάν αισθάνονται ασφαλείς τόσο στην πόλη της Κομοτηνής όσο και γενικότερα. Και σε αυτές τις δύο περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι το 50% των πολιτών δήλωσαν τουλάχιστον ότι συμφωνούν πολύ με τους παράγοντες αυτούς (Διάμεσος=4 αντίστοιχα). Από την άλλη πλευρά, το χαμηλότερο κατά μέσο όρο σκορ (Μ.Τ.=2.60) παρατηρήθηκε στην περίπτωση που οι πολίτες κλήθηκαν να αξιολογήσουν εάν οι αστυνομικοί κάνουν υπερβολική χρήση βίας όπου τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τείνουν να συμφωνούν μέτρια ενώ το 50% αυτών δήλωσε αυτήν την επιλογή της μέτριας συμφωνίας (Διάμεσος=3). Ακόμη με διαφορές στο 2^ο δεκαδικό ψηφίο και με ερμηνεία οι πολίτες να τείνουν να συμφωνούν μέτρια έχουμε τις περιπτώσεις των παραγόντων ότι ο αστυνομικός δείχνει ενόχληση όταν τον απασχολούν οι πολίτες (Μ.Τ.=2.64) καθώς και ότι οι αστυνομικοί διενεργούν υπερβολικούς ελέγχους (ατόμων, οχημάτων) χωρίς λόγο κάνοντας κατάχρηση εξουσίας (Μ.Τ.=2.67). Και σε αυτές τις δύο περιπτώσεις το 50% των πολιτών δήλωσε την απάντηση μέτρια (Διάμεσος=3 αντίστοιχα). Τέλος παρατηρήθηκε ότι οι πολίτες συμφωνούν μέτρια με τους παράγοντες ότι οι αστυνομικοί είναι γενικά έντιμοι (Μ.Τ.=3.01) καθώς και ότι αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα που απασχολούν την τοπική κοινωνία (Μ.Τ.=3.08).

Descriptives							
		Mean	95% Confidence Interval for Mean		Median	Variance	Std. Deviation
			Lower Bound	Upper Bound			
Αισθάνεστε ασφαλής στην πόλη της Κομοτηνής;	Statistic	3,59	3,38	3,80	4,00	1,353	1,163
	Std. Error	,106					
Οι αστυνομικοί προτιμούν να παραμένουν στο όχημα και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο	Statistic	3,13	2,88	3,37	3,00	1,841	1,357
	Std. Error	,124					
Οι αστυνομικοί είναι ευγενικοί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους	Statistic	3,36	3,15	3,57	3,00	1,324	1,151
	Std. Error	,105					
Οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο, χωρίς διακρίσεις, σε όλους τους πολίτες. (ρατσισμός/στερεότυπα)	Statistic	2,88	2,65	3,10	3,00	1,572	1,254
	Std. Error	,114					
Ο αστυνομικός δείχνει ενόχληση όταν τον "απασχολώ"	Statistic	2,64	2,41	2,88	3,00	1,694	1,302
	Std. Error	,119					
Οι αστυνομικοί διενεργούν υπερβολικούς ελέγχους (ατόμων, οχημάτων) χωρίς λόγο. (κατάχρηση εξουσίας)	Statistic	2,67	2,42	2,91	3,00	1,838	1,356
	Std. Error	,124					
Οι αστυνομικοί είναι γενικά έντιμοι. (διαφθορά)	Statistic	3,01	2,80	3,22	3,00	1,386	1,177
	Std. Error	,107					
Οι αστυνομικοί όταν κάνουν παραβάσεις δεν τιμωρούνται	Statistic	3,14	2,89	3,39	3,00	1,921	1,386
	Std. Error	,127					
Οι αστυνομικοί κάνουν υπερβολική χρήση βίας	Statistic	2,60	2,39	2,81	3,00	1,385	1,177
	Std. Error	,107					
Είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους.	Statistic	3,13	2,92	3,33	3,00	1,236	1,112
	Std. Error	,102					
Αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα που απασχολούν την τοπική κοινωνία	Statistic	3,08	2,89	3,27	3,00	1,102	1,050
	Std. Error	,096					
Ο αστυνομικός δείχνει ενδιαφέρον/κατανόηση όταν εξηγήσω το προβλήμα μου.	Statistic	3,19	2,99	3,40	3,00	1,299	1,140
	Std. Error	,104					
Οι αστυνομικοί έχουν γενικά επαγγελματική συμπεριφορά	Statistic	3,28	3,08	3,47	3,00	1,176	1,084
	Std. Error	,099					
Οι αστυνομικοί θα έπρεπε να έχουν πιο συχνή επαφή με τους πολίτες και να συζητούν μαζί τους.	Statistic	3,99	3,78	4,20	4,00	1,319	1,149
	Std. Error	,105					
Γενικά αισθάνεστε ασφαλείς;	Statistic	3,59	3,39	3,79	4,00	1,202	1,096
	Std. Error	,100					

Πίνακας.15 Πίνακας περιγραφικών στατιστικών μέτρων για τους ερευνητικούς παράγοντες της έρευνας στο δείγμα των πολιτών.

Τα ιστογράμματα των παραπάνω παραγόντων παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.8 με τις βασικότερες πληροφορίες των κατανομών τους.

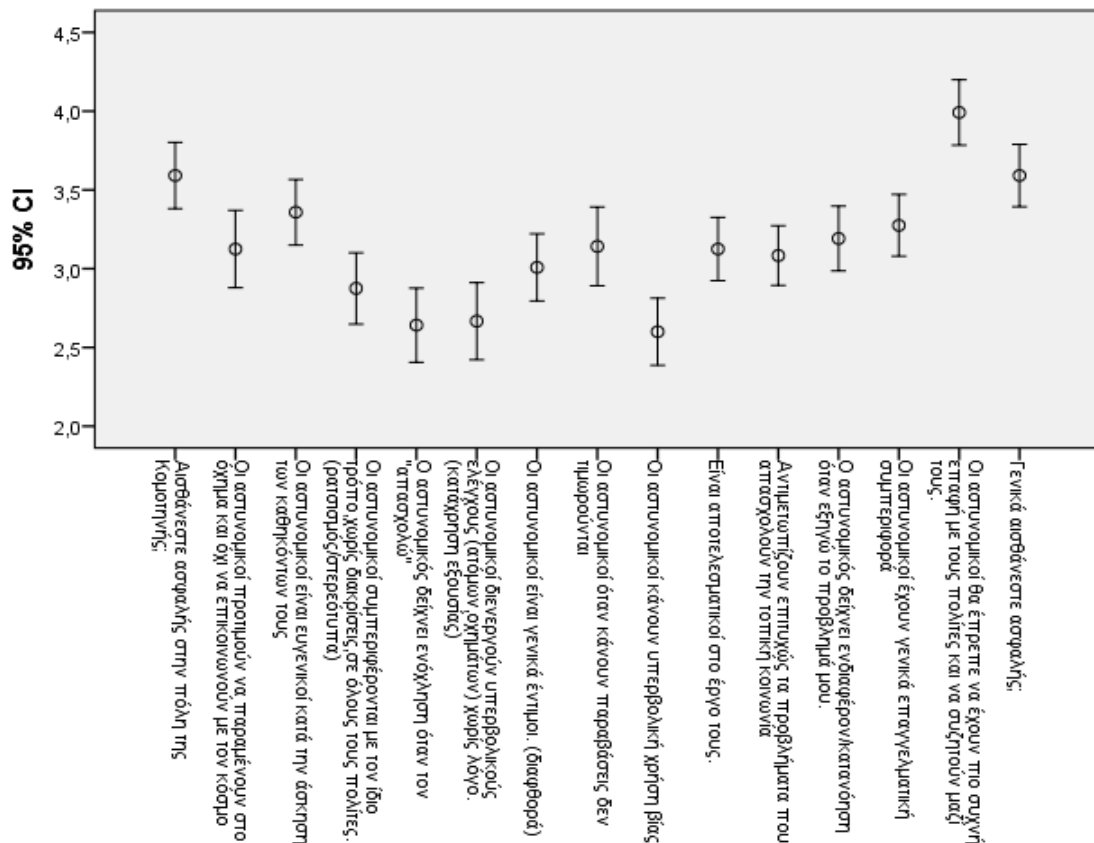

Εικόνα.8 Ιστογράμματα παραγόντων για την ανάλυση του δείγματος των πολιτών.

Τελειώνοντας την περιγραφική ανάλυση των ερευνητικών μας παραγόντων παρουσιάζουμε γραφικά τα 95% διαστήματα εμπιστοσύνης αυτών σε ένα κοινό διάγραμμα που περιέχει όλη την απαραίτητη πληροφορία των επιμέρους κατανομών στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.9.

Εικόνα.9 Γραφική παράσταση των 95% διαστημάτων εμπιστοσύνης για τους ερευνητικούς παράγοντες για το δείγμα των πολιτών.

4.3. Ανάλυση ερωτηματολογίου αστυνομίας

Έχοντας αναλύσει τα ερωτηματολόγια των πολιτών, συνεχίζουμε με την ίδια μεθοδολογία στην ανάλυση των ερωτηματολογίων συμμετεχόντων της αστυνομίας. Όπως αναφέραμε και για αυτή την περίπτωση στο κεφάλαιο της ανάλυσης αξιοπιστίας, το δείγμα των αστυνομικών αποτελείται από * άτομα εκ των οποίων το 71.80% είναι άνδρες ενώ το υπόλοιπο 28.20% είναι γυναίκες. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα Πίνακας.16.

		Φύλο			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΔΡΑΣ	56	71,8	71,8	71,8
	ΓΥΝΑΙΚΑ	22	28,2	28,2	100,0
Total		78	100,0	100,0	

Πίνακας.16 Πίνακας συχνοτήτων για το φύλο των αστυνομικών.

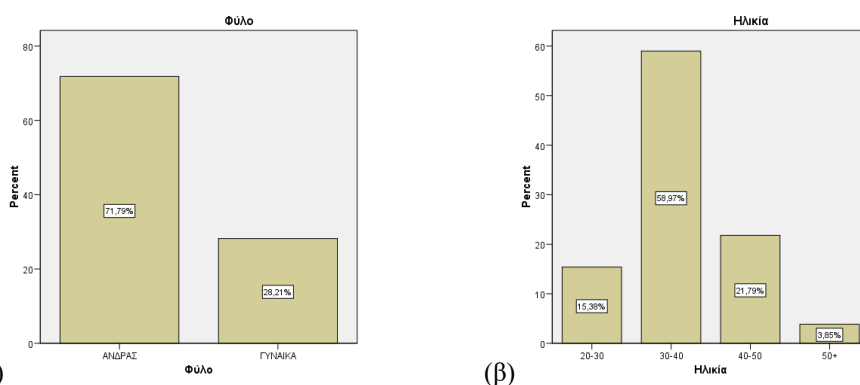
Ακόμη σχετικά με την ηλικία, παρατηρούμε ότι το 59.00% των συμμετεχόντων ανήκει στην ηλικιακή κλάση 30-40 έτη, το 21.80% στην ηλικιακή κλάση 40-50 ενώ το υπόλοιπο 19.20% διαιρείται στις ηλικιακές κλάσεις 20-30 και

50+ όπου στην πρώτη αντιστοιχεί το ποσοστό του 15.40% ενώ στην 2^η μόλις το 3.80% σύμφωνα με τον πίνακα Πίνακας.17.

Ηλικία					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	20-30	12	15,4	15,4	15,4
	30-40	46	59,0	59,0	74,4
	40-50	17	21,8	21,8	96,2
	50+	3	3,8	3,8	100,0
	Total	78	100,0	100,0	

Πίνακας.17 Πίνακας συχνοτήτων για την ηλικιακή κλάση των αστυνομικών.

Στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.10 παρουσιάζονται τα ραβδογράμματα των παραπάνω μεταβλητών του φύλου και της ηλικιακής κλάσης των αστυνομικών.

Εικόνα.10 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Φύλο και (β) Ηλικία για το δείγμα των αστυνομικών.

Επίσης, σχετικά με τον βαθμό των ερωτηθέντων παρατηρήθηκε ότι το 65.40% ήταν κατώτερο προσωπικό, το 23.10% ήταν υπαξιωματικοί ενώ μόλις το 11.50% ήταν αξιωματικοί σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πίνακα Πίνακας.18

Βαθμός					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ	9	11,5	11,5	11,5
	ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ	18	23,1	23,1	34,6
	ΚΑΤΩΤΕΡΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	51	65,4	65,4	100,0
	Total	78	100,0	100,0	

Πίνακας.18 Πίνακας συχνοτήτων για τον Βαθμό των αστυνομικών.

Η προϋπηρεσία των αστυνομικών χωρίστηκε σε 4 διαφορετικές κλάσεις κατά τις οποίες (Πίνακας.19), το 65.40% δήλωσε ότι έχει προϋπηρεσία 15+ έτη, το 16.70% 10-15 έτη προϋπηρεσίας, το 15.40% 5-10 έτη ενώ μόλις το 2.60% δήλωσε ότι η προϋπηρεσία του κυμαίνεται από 1-5 έτη.

Προϋπηρεσία					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-5	2	2,6	2,6	2,6
	5-10	12	15,4	15,4	17,9
	10-15	13	16,7	16,7	34,6
	15+	51	65,4	65,4	100,0
	Total	78	100,0	100,0	

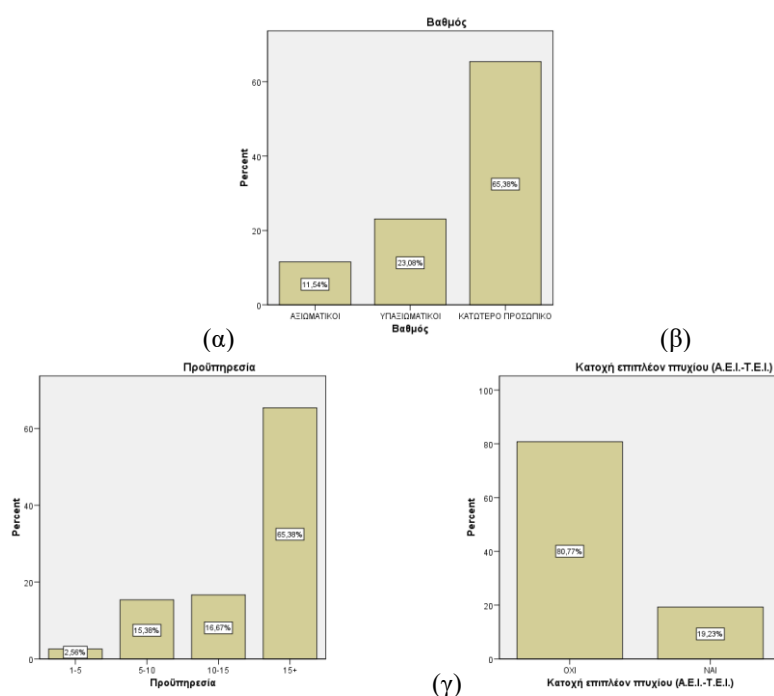
Πίνακας.19 Πίνακας συχνοτήτων για τα έτη προϋπηρεσίας των αστυνομικών.

Τέλος, για το σύνολο των ερωτήσεων δημογραφικού τύπου, οι αστυνομικοί κλήθηκαν να απαντήσουν εάν κατέχουν κάποιο επιπλέον πτυχίο από Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι., με τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα να παρουσιάζουν ότι το 80.80% δεν είναι κάτοχος κάποιου επιπλέον πτυχίου ενώ το υπόλοιπο 19.20% δήλωσε θετική απάντηση. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα Πίνακας.20.

Κατοχή επιπλέον πτυχίου (Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.)					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	OXI	63	80,8	80,8	80,8
	NAI	15	19,2	19,2	100,0
	Total	78	100,0	100,0	

Πίνακας.20 Πίνακας συχνοτήτων για την κατοχή επιπλέον πτυχίου (Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.) των αστυνομικών.

Οι παραπάνω μεταβλητές παρουσιάζονται γραφικά με την χρήση ραβδογραμμάτων στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.11.

Εικόνα.11 Ραβδογράμματα για τις μεταβλητές (α) Βαθμός, (β) Προϋπηρεσία και (γ) κατοχή επιπλέον πτυχίου (Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.) για το δείγμα των αστυνομικών.

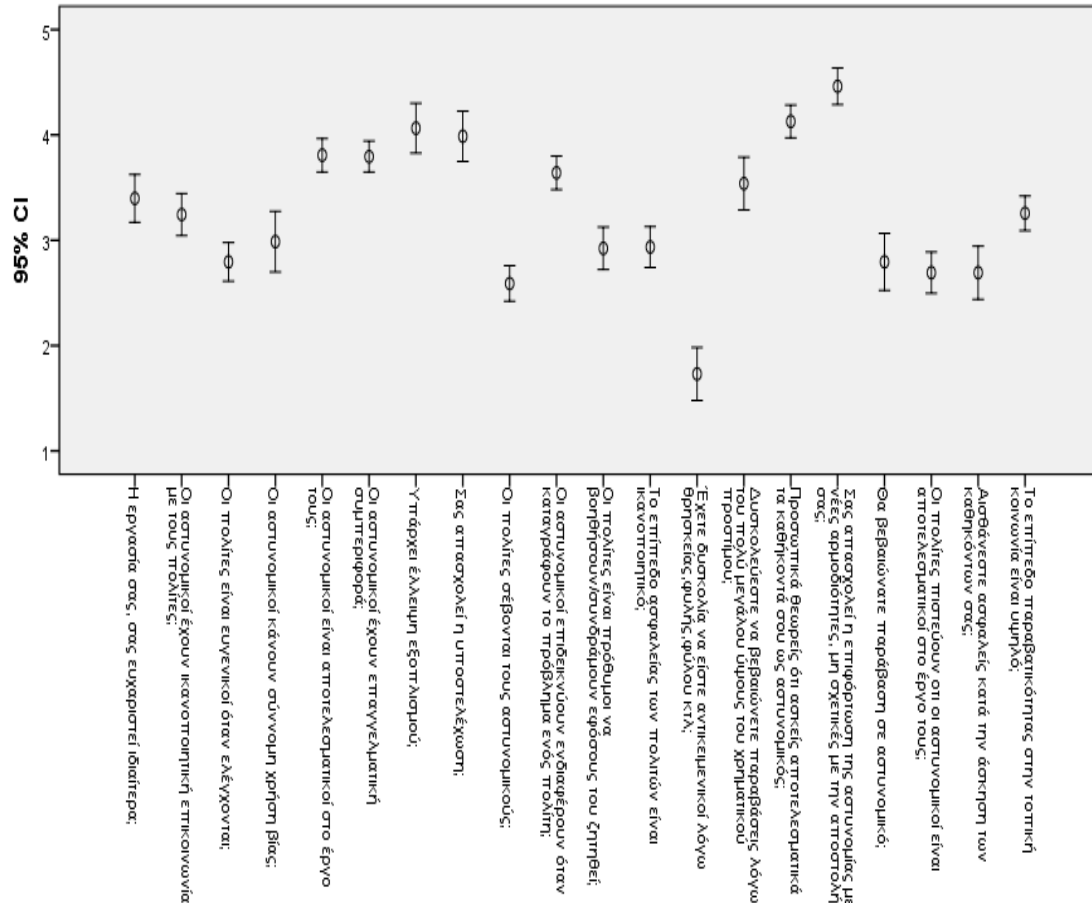
Στην συνέχεια θα ερμηνεύσουμε την στατιστική ανάλυση των παραγόντων που δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες της έρευνας για το δείγμα της αστυνομίας, με χρήση των κατάλληλων στατιστικών μέτρων και δεικτών όπως ακριβώς και με το δείγμα των πολιτών. Ο ακόλουθος πίνακας Πίνακας.21 παρουσιάζει τα απαραίτητα στατιστικά αποτελέσματα για ανάλυση των παραγόντων αυτών. Αρχικά, το μεγαλύτερο κατά μέσο όρο σκορ παραγόντων (M.T.=4.46) το παρατηρούμε στην περίπτωση που ο αστυνομικός απασχολείται από την επιφόρτιση με νέες αρμοδιότητες μη σχετικές με την αποστολή του όπου παράλληλα τουλάχιστον το 50% δήλωσε ότι συμφωνεί πάρα πολύ (Διάμεσος=5). Ακόμη, με εξίσου μεγάλο κατά μέσο όρο σκορ παρατηρούνται και οι περιπτώσεις των παραγόντων όπου οι αστυνομικοί συμφωνούν τουλάχιστον πολύ ότι προσωπικά θεωρούν ότι ασκούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους ως αστυνομικοί (M.T.=4.13) καθώς και ότι υπάρχει έλλειψη εξοπλισμού (M.T.=4.06). Και στις δυο αυτές περιπτώσεις το 50% των αστυνομικών δήλωσε τουλάχιστον ότι συμφωνούν πολύ (Διάμεσος=4). Επίσης με οριακή απόκλιση το 3^ο δεκαδικό ψηφίο οι αστυνομικοί δήλωσαν ότι τους απασχολεί πολύ η υπερστελέχωση (M.T.=3.99) ενώ και σε αυτή την περίπτωση το 50% του δείγματος δήλωσε τουλάχιστον πολύ (Διάμεσος=4). Τέλος κάνοντας χρήση της πληροφορίας που παρέχεται από τις τιμές της διαμέσου παρατηρούμε ότι το 50% του δείγματος δήλωσε τουλάχιστον ότι συμφωνεί πολύ (Διάμεσος=4) για τις ακόλουθες περιπτώσεις παραγόντων κατά τους οποίους η εργασία του αστυνομικού των ευχαριστεί ιδιαίτερα (M.T.=3.40), οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους (M.T.=3.81), έχουν επαγγελματική συμπεριφορά (M.T.=3.79), επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη (M.T.=3.64) καθώς και ότι δυσκολεύονται να βεβαιώσουν παραβάσεις λόγω του πολύ μεγάλου ύψους του χρηματικού προστίμου. Από την άλλη πλευρά των πραγμάτων παρατηρούμε ότι οι αστυνομικοί τείνουν οριακά να συμφωνούν ελάχιστα (M.T.=1.74) καθώς και με το 50% αυτών να έχουν δηλώσει καθόλου (M.T.=1.00) στην περίπτωση που συναντάνε δυσκολία στο να είναι αντικειμενικοί λόγω θρησκείας, φυλής, φύλου κτλ. Τέλος πρέπει να παρατηρήσουμε ότι με μέσες τιμές να τείνουν στο να δείχνουν μέτρια συμφωνία των αστυνομικών υπάρχουν οι παράγοντες όπου οι πολίτες σέβονται τους αστυνομικούς (M.T.=2.59), πιστεύουν ότι οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους (M.T.=2.69) καθώς και ότι οι αστυνομικοί αισθάνονται ασφαλείς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (M.T.=2.69). Και στις 3 αυτές περιπτώσεις το 50% του δείγματος δήλωσε ότι συμφωνεί το πολύ μέτρια (Διάμεσος=3).

Descriptives

		95% Confidence Interval for Mean			Median	Variance	Std. Deviation
		Mean	Lower Bound	Upper Bound			
Η εργασία σας, σας ευχαριστεί ιδιαίτερα;	Statistic Std. Error	3,40 ,114	3,17	3,63	4,00	1,022	1,011
Οι αστυνομικοί έχουν ικανοποιητική επικοινωνία με τους πολίτες;	Statistic Std. Error	3,24 ,100	3,04	3,44	3,00	,784	,885
Οι πολίτες είναι ευγενικοί όταν ελέγχονται;	Statistic Std. Error	2,79 ,092	2,61	2,98	3,00	,659	,812
Οι αστυνομικοί κάνουν σύννομη χρήση βίας;	Statistic Std. Error	2,99 ,144	2,70	3,27	3,00	1,623	1,274
Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;	Statistic Std. Error	3,81 ,080	3,65	3,97	4,00	,495	,704
Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά;	Statistic Std. Error	3,79 ,074	3,65	3,94	4,00	,425	,652
Υπάρχει έλλειψη εξοπλισμού;	Statistic Std. Error	4,06 ,119	3,83	4,30	4,00	1,100	1,049
Σας απασχολεί η υποστελέχωση;	Statistic Std. Error	3,99 ,120	3,75	4,23	4,00	1,130	1,063
Οι πολίτες σέβονται τους αστυνομικούς;	Statistic Std. Error	2,59 ,084	2,42	2,76	3,00	,557	,746
Οι αστυνομικοί επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη;	Statistic Std. Error	3,64 ,079	3,48	3,80	4,00	,493	,702
Οι πολίτες είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν/συνδράμουν εφόσους του ζητηθεί;	Statistic Std. Error	2,92 ,101	2,72	3,12	3,00	,799	,894
Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;	Statistic Std. Error	2,94 ,097	2,74	3,13	3,00	,736	,858
Έχετε δυσκολία να είστε αντικειμενικοί λόγω θρησκείας,φυλής,φύλου κτλ;	Statistic Std. Error	1,73 ,126	1,48	1,98	1,00	1,238	1,113
Δυσκολεύεστε να βεβαιώνετε παραβάσεις λόγω του πολύ μεγάλου ύψους του χρηματικού προστίμου;	Statistic Std. Error	3,54 ,126	3,29	3,79	4,00	1,239	1,113
Προσωπικά θεωρείς ότι ασκείς αποτελεσματικά τα καθήκοντά σου ως αστυνομικός;	Statistic Std. Error	4,13 ,078	3,97	4,28	4,00	,477	,691
Σας απασχολεί η επιφόρτωση της αστυνομίας με νέες αρμοδιότητες, μη σχετικές με την αποστολή σας;	Statistic Std. Error	4,46 ,087	4,29	4,63	5,00	,589	,768
Θα βεβαιώνατε παράβαση σε αστυνομικό;	Statistic Std. Error	2,79 ,136	2,52	3,07	3,00	1,438	1,199
Οι πολίτες πιστεύουν ότι οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;	Statistic Std. Error	2,69 ,099	2,50	2,89	3,00	,761	,872
Αισθάνεστε ασφαλείς κατά την άσκηση των καθηκόντων σας;	Statistic Std. Error	2,69 ,127	2,44	2,94	3,00	1,255	1,120
Το επίπεδο παραβατικότητας στην τοπική κοινωνία είναι υψηλό;	Statistic Std. Error	3,26 ,082	3,09	3,42	3,00	,531	,729

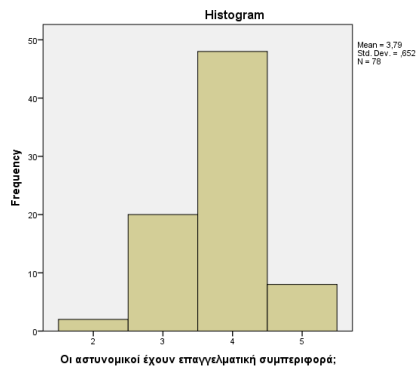
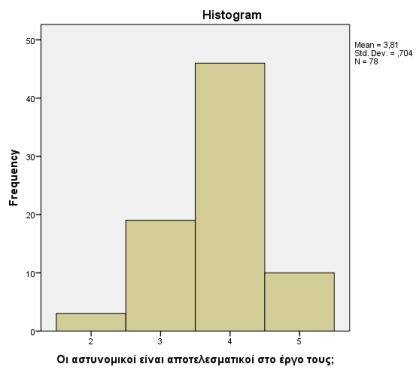
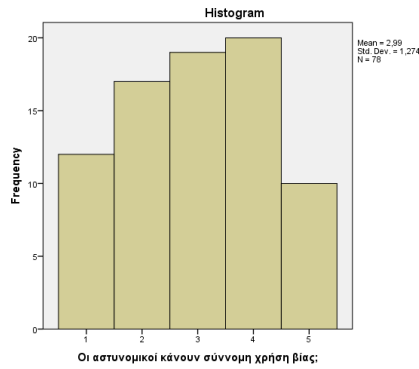
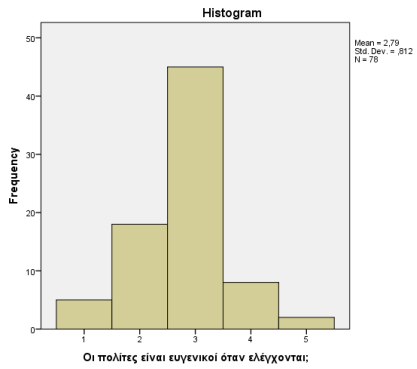
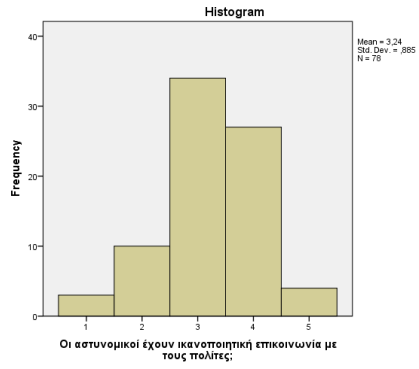
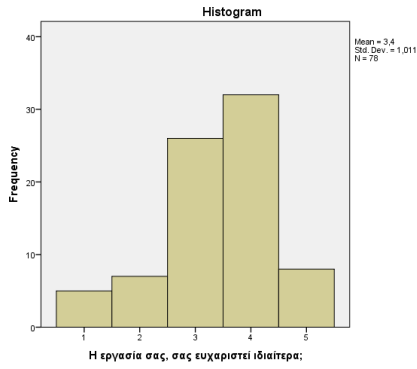
Πίνακας.21 Πίνακας περιγραφικών στατιστικών μέτρων για τους ερευνητικούς παράγοντες της έρευνας στο δείγμα των αστυνομικών.

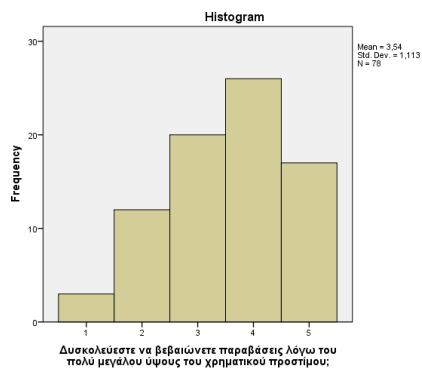
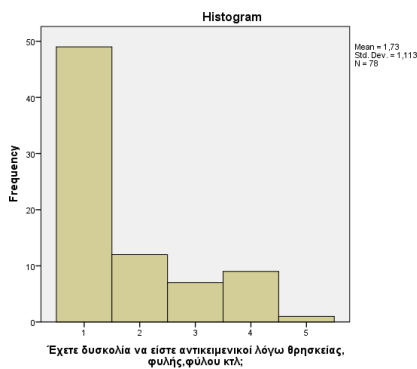
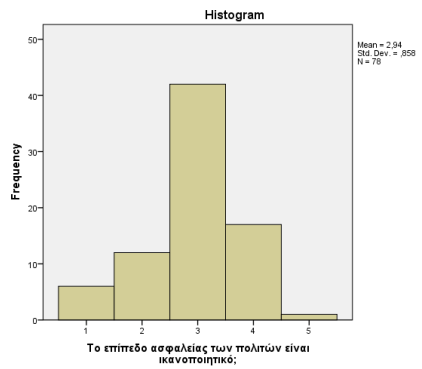
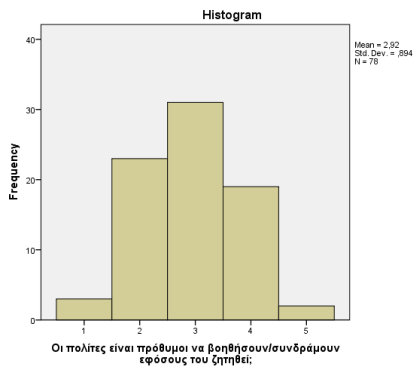
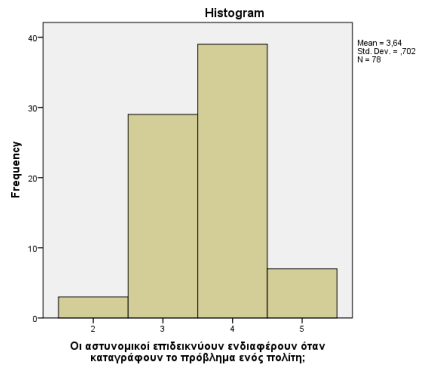
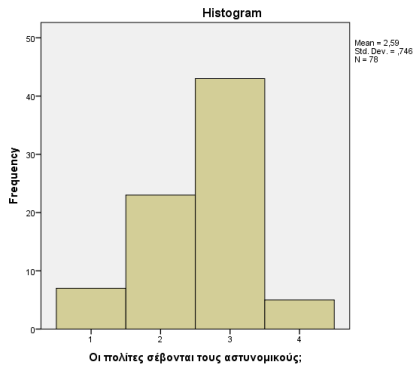
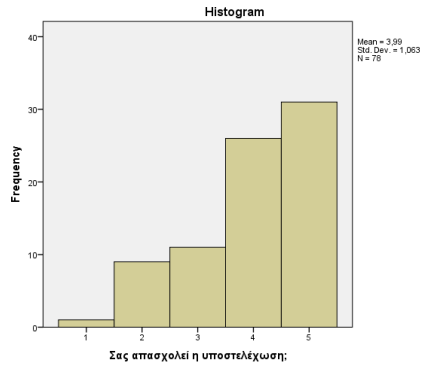
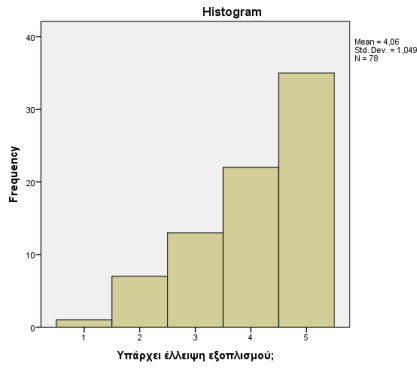
Το ακόλουθο διάγραμμα των 95% διαστημάτων εμπιστοσύνης των ερευνητικών παραγόντων για το δείγμα των αστυνομικών παρουσιάζεται στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.12 συγκεντρωτικά για όλες τους παράγοντες μαζί.

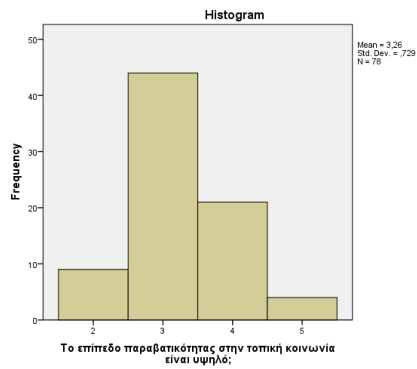
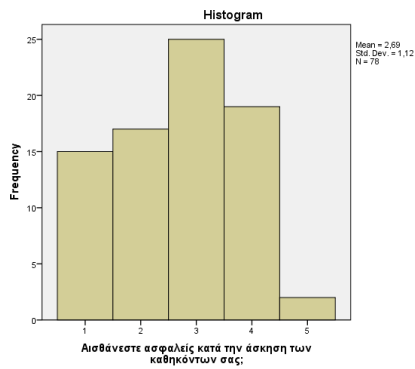
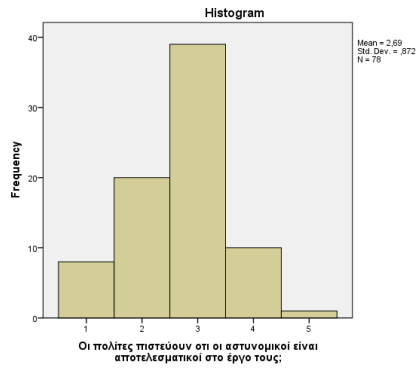
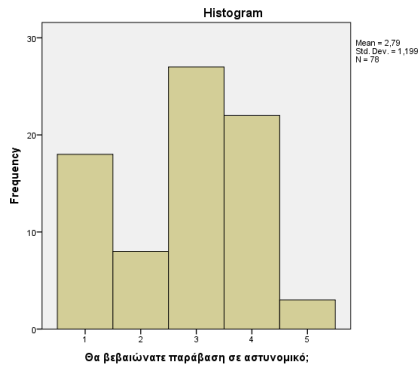
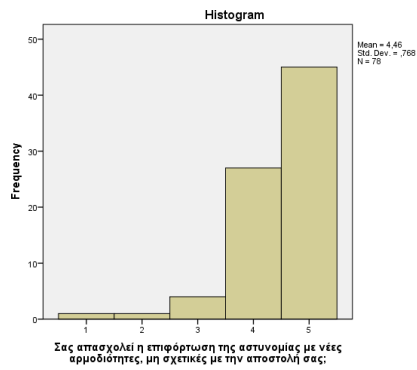
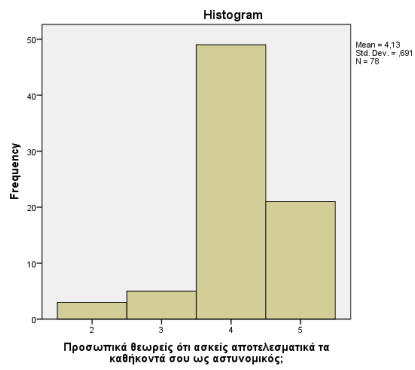
Εικόνα.12 Γραφική παράσταση των 95% διαστημάτων εμπιστοσύνης για τους ερευνητικούς παράγοντες για το δείγμα των αστυνομικών.

Ακόμη, στην ακόλουθη εικόνα Εικόνα.13 παρουσιάζουμε τα ιστογράμματα των παραγόντων που αναλύθηκαν σύμφωνα με τον πίνακα Πίνακας.21 μαζί με τα κυριότερα περιγραφικά στατιστικά για την κατανομή τους.

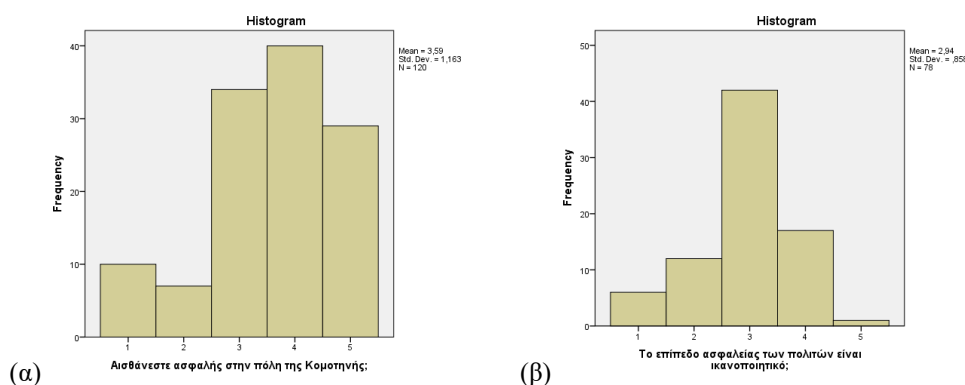

Εικόνα.13 Ιστογράμματα παραγόντων για την ανάλυση του δείγματος των αστυνομικών.

4.4. Συγκριτική μελέτη

Έχοντας παρουσιάσει τις εκάστοτε αναλύσεις ξεχωριστά θα παρουσιάσουμε στην παρούσα υποενότητα μια συγκριτική μελέτη μεταξύ των ερωτηματολογίων. Σύμφωνα με τους ερευνητικούς στόχους και την κατάρτιση ερωτήσεων των 2 ερωτηματολογίων των αστυνομικών και των πολιτών της Κομοτηνής έχει γίνει μια αντιστοίχιση των ερωτήσεων μεταξύ των ερωτηματολογίων. Σε αυτή λοιπόν την υποενότητα, θα αναφερθούμε σε αυτή την σύγκριση παρουσιάζοντας τις αντιστοιχίες των ερωτήσεων με τα αντίστοιχα ιστογράμματα των ερωτήσεων των επιμέρους ερωτηματολογίων.

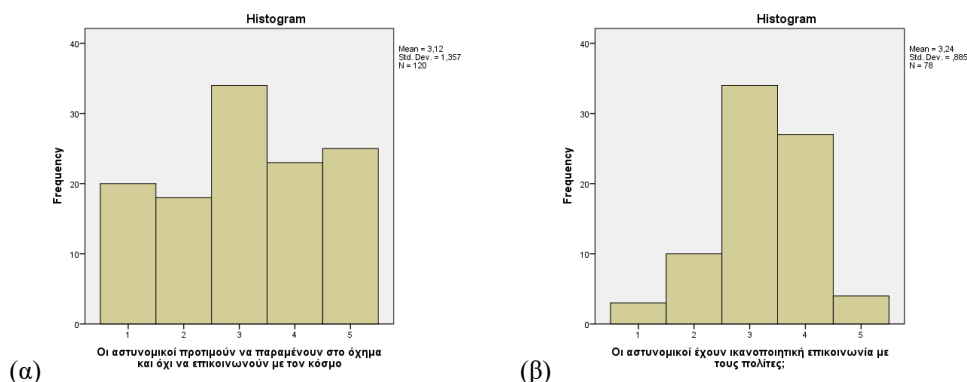
Αρχικά παρατηρούμε ότι σύμφωνα με τους πολίτες της Κομοτηνής η Μ.Τ του αισθήματος ασφαλείας ορίζεται ίση με 3.59 γεγονός που υποδεικνύει ότι χαρακτηρίζεται από μέτρια έως πολύ ενώ η αντίστοιχη ερώτηση για το δείγμα των αστυνομικών για το ικανοποιητικό επίπεδο ασφαλείας των πολιτών υπολογίστηκε Μ.Τ. ίση με 2.94 γεγονός που το συγκαταλέγει το πολύ μέτριο, σύμφωνα με την Εικόνα.14. Από το γεγονός αυτό διαπιστώνουμε ότι οι πολίτες θεωρούν ότι έχουν καλύτερο επίπεδο ασφάλειας από ότι θεωρούν οι ίδιοι οι αστυνομικοί ότι τους προσφέρουν!

Εικόνα.14 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Αισθάνεστε ασφαλής στην πόλη της Κομοτηνής;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;».

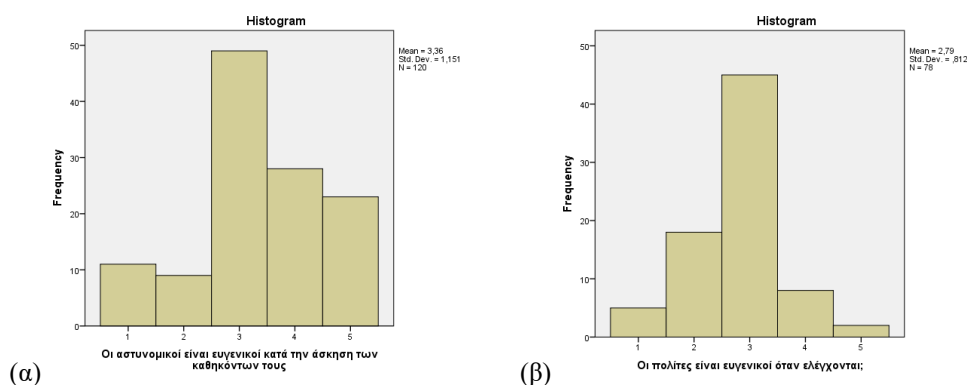
Ακόμη, σύμφωνα με την Εικόνα.15, παρατηρούμε ότι οι πολίτες θεωρούν ότι συμφωνούν κατά μέσο όρο μέτρια (Μ.Τ.=3.12) με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί προτιμούν να παραμένουν στο όχημα τους και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο κάτι το οποίο έρχεται σε συμφωνία με την αντίστοιχη ερώτηση του δείγματος των αστυνομικών όπου οι ίδιοι δηλώνουν να συμφωνούν κατά μέσο όρο σχεδόν μέτρια (Μ.Τ.=3.24) με το γεγονός ότι έχουν ικανοποιητική επικοινωνία με τους πολίτες. Αμφότεροι λοιπόν αναγνωρίζουν το γεγονός ότι το

υπάρχει έλλειψη επαρκούς επικοινωνίας μεταξύ των δύο ομάδων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή, αποδοχή και επιτυχία διορθωτικών μέτρων.

Εικόνα.15 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί προτιμούν να παραμείνουν στο όχημα και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί έχουν ικανοποιητική επικοινωνία με τους πολίτες;».

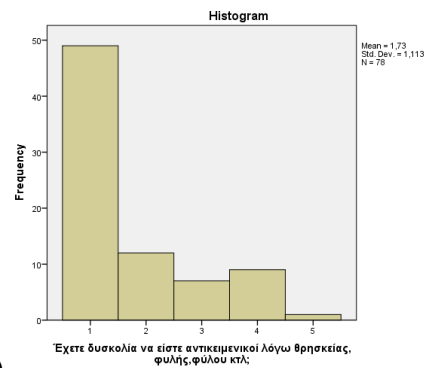
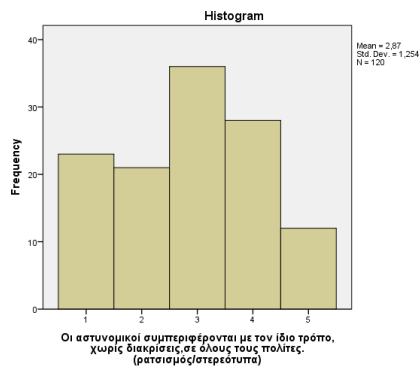
Αναφορικά με το θέμα ευγένειας, υπάρχει μια διαφορά στην εξέλιξη των δεδομένων. Σύμφωνα με την Εικόνα.16 παρατηρούμε ότι αφενός οι πολίτες έχουν δηλώσει ότι συμφωνούν τουλάχιστον μέτρια (Μ.Τ.=3.36) με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί είναι ευγενικοί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και αφετέρου οι αστυνομικοί έχουν δηλώσει ότι οι συμφωνούν ελάχιστα έως λίγο (Μ.Τ.=2.79) με το γεγονός ότι οι πολίτες είναι ευγενικοί όταν ελέγχονται.

Εικόνα.16 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί είναι ευγενικοί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι πολίτες είναι ευγενικοί όταν ελέγχονται;».

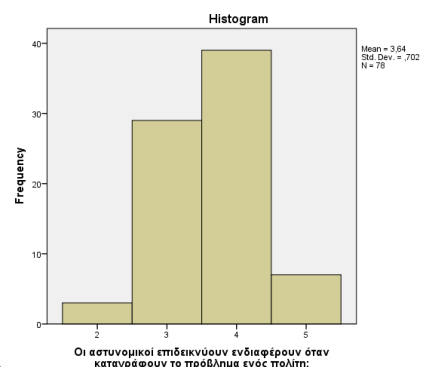
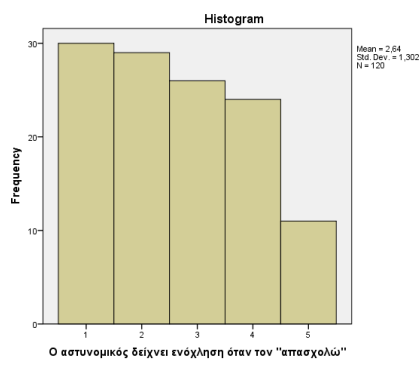
Για το ζήτημα της συμπεριφοράς και αντικειμενικότητας, παρατηρούμε ότι (Εικόνα.17) οι πολίτες δήλωσαν ότι συμφωνούν το πολύ μέτρια (Μ.Τ.=2.87) με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο χωρίς διακρίσεις σε όλους τους πολίτες ενώ από την άλλη πλευρά οι αστυνομικοί δήλωσαν συμφωνούν από καθόλου έως ελάχιστα (Μ.Τ.=1.73) με το γεγονός ότι έχουν δυσκολία να είναι αντικειμενικοί κατά τους ελέγχους λόγω θρησκείας, φυλής, φύλου κτλ. Αυτό που παρατηρούμε συνεπώς σε αυτές τις περιπτώσεις

είναι μια ασυμφωνία μεταξύ της αντίληψης των πολιτών για την αντικειμενικότητα των αστυνομικών και της γνώμης που έχουν οι ίδιοι οι αστυνομικοί για αυτή την κατάσταση.

(α) (β)
Εικόνα.17 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο, χωρίς διακρίσεις σε όλους τους πολίτες (ρατσισμός/στερεότυπα)» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Έχετε δυσκολία να είστε αντικειμενικοί λόγω θρησκείας, φυλής, φύλου κτλ;».

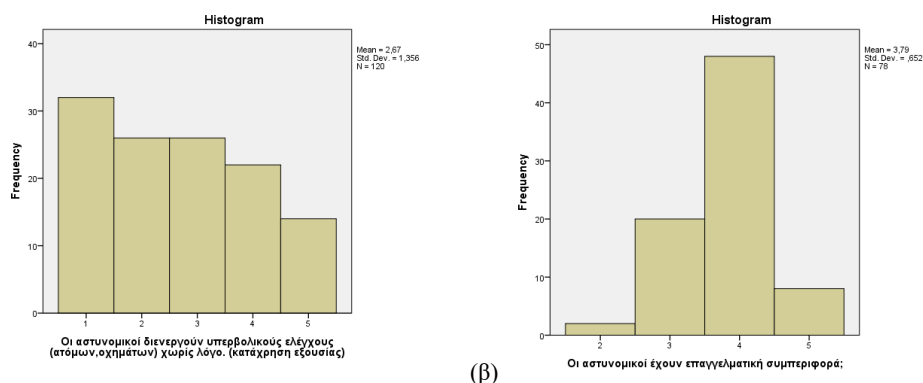
Αναφορικά με το ενδιαφέρον των αστυνομικών παρατηρούμε και πάλι μια ασυμφωνία μεταξύ των απαντήσεων των πολιτών και αστυνομικών (Εικόνα.18), αφού οι πολίτες δήλωσαν ότι συμφωνούν το πολύ μέτρια (M.T.=2.64) με το «αρνητικό» γεγονός ότι οι αστυνομικός δείχνει ενόχληση όταν οι πολίτες των απασχολούν και αντιθέτως οι αστυνομικοί δήλωσαν ότι τείνουν να συμφωνούν πολύ (M.T.=3.64) με το γεγονός ότι επιδεικνύουν ενδιαφέρον με όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη.

(α) (β)
Εικόνα.18 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Ο αστυνομικός δείχνει ενόχληση όταν τον απασχολώ» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη».

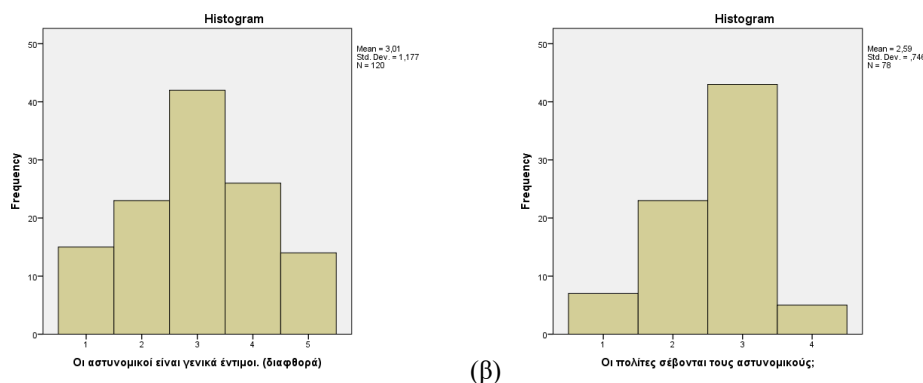
Με κατά μέσο όρο M.T.=2.67 οι πολίτες δήλωσαν ότι συμφωνούν από ελάχιστα έως το πολύ αρκετά με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί διενεργούν υπερβολικούς ελέγχους χωρίς λόγο κάνοντας κατάχρηση εξουσίας ενώ από την άλλη πλευρά οι αστυνομικοί χαρακτήρισαν την συμπεριφορά τους επαγγελματική

σε βαθμό συμφωνίας τουλάχιστον αρκετά έως πολύ (Μ.Τ.=3.79) σύμφωνα με την Εικόνα.19.

(α) **Εικόνα.19** Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί διενεργούν υπερβολικούς ελέγχους (ατόμων, οχημάτων) χωρίς λόγο (κατάχρηση εξουσίας)» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά».

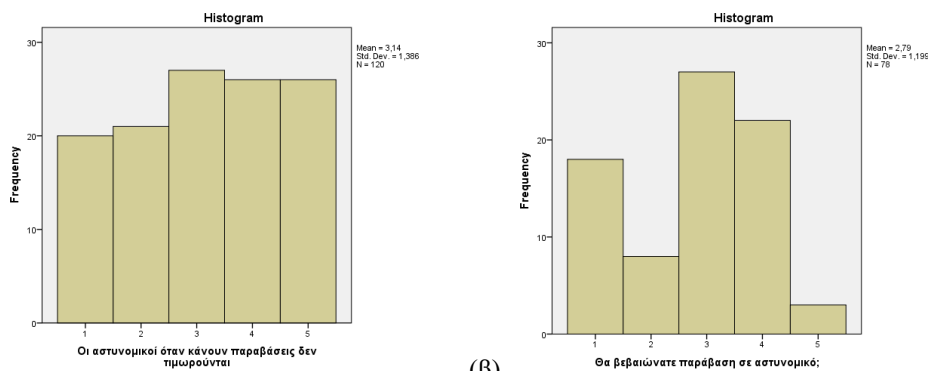
Αναφορικά με τον βαθμό διαφθοράς οι πολίτες δείχνουν να συμφωνούν αρκετά (Μ.Τ.=3.01) με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί είναι γενικά έντιμοι ενώ από την άλλη πλευρά οι αστυνομικοί δήλωσαν με χαμηλά σκορ το αν οι πολίτες σέβονται τους αστυνομικούς δηλώνοντας βαθμό συμφωνίας το πολύ αρκετά (Μ.Τ.=2.59), σύμφωνα με την ακόλουθη Εικόνα.20.

(α) **Εικόνα.20** Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί είναι γενικά έντιμοι (διαφθορά)» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι πολίτες σέβονται τους αστυνομικούς».

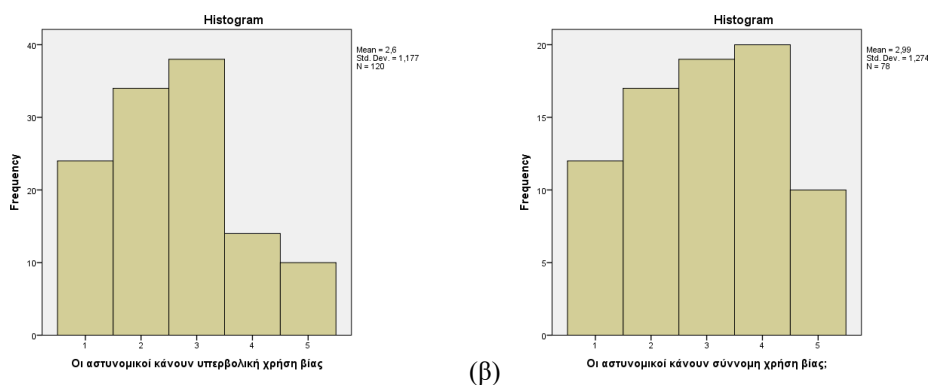
Σχετικά με το γεγονός της παραβατικότητας (Εικόνα.21), οι πολίτες δήλωσαν με μέσο όρο Μ.Τ.=3.14 και βαθμό συμφωνίας τουλάχιστον αρκετά ότι οι αστυνομικοί όταν κάνουν παραβάσεις δεν τιμωρούνται με πολύ μεγάλα ποσοστά σε τιμές του 3 και πάνω (βαθμοί συμφωνίας πολύ και πάρα πολύ). Από την άλλη πλευρά παρατηρούμε ότι οι απαντήσεις των πολιτών έρχονται σε συμφωνία με την ερώτηση στους αστυνομικούς για το αν θα βεβαίωναν παράβαση σε αστυνομικό όπου κατά μέσο όρο Μ.Τ.=2.79 δηλώνουν ότι συμφωνούν από ελάχιστα έως αρκετά με μεγάλο

ποσοστό να έχει δηλώσει Καθόλου (Σκορ=1). Διαπιστώνουμε εδώ άρα ότι πράγματι οι πολίτες έχουν εντοπίσει μια παθογένεια την οποία μάλιστα την παραδέχονται και οι ίδιοι οι αστυνομικοί.

Εικόνα.21 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί όταν κάνουν παραβάσεις δεν τιμωρούνται» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Θα βεβαιώνατε παράβαση σε αστυνομικό».

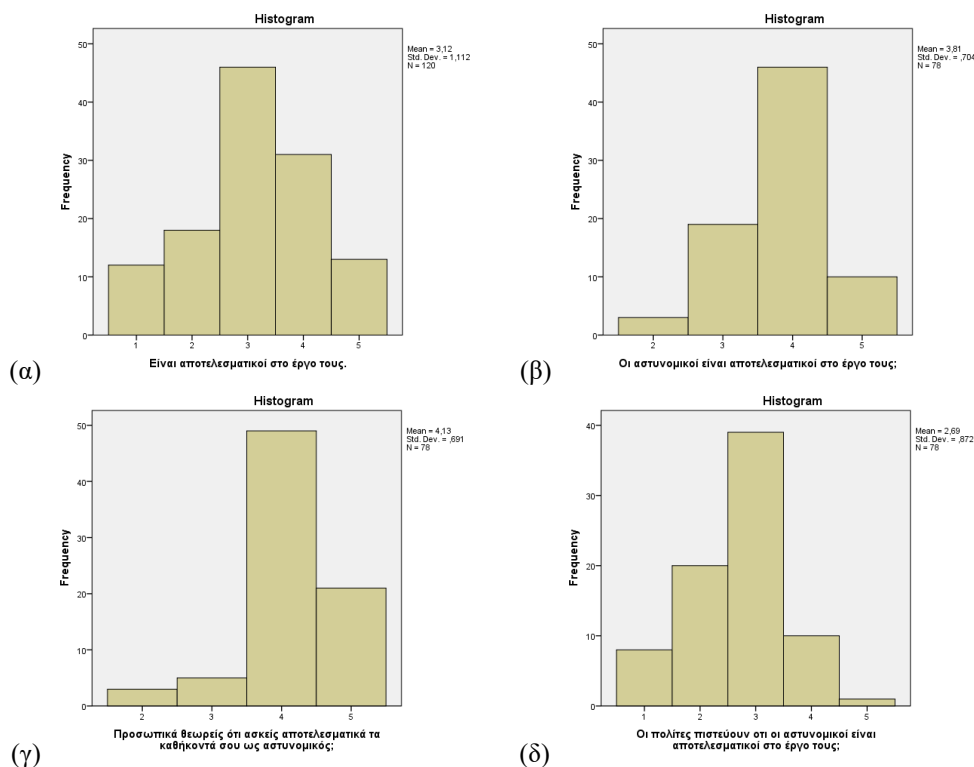
Αναφορικά με την χρήση βίας (Εικόνα.22) από τους αστυνομικούς παρατηρούμε μια ομοιομορφία στην εξέλιξη των δύο ερωτηματολογίων αφού για το δείγμα των πολιτών και την ερώτηση περί υπερβολικής χρήσης βίας από τους αστυνομικούς, αυτοί δήλωσαν βαθμό συμφωνίας τουλάχιστον Ελάχιστα και με τάση προς Αρκετά (Μ.Τ.=2.60) ενώ οι αστυνομικοί δείχνουν να συμφωνούν αρκετά (Μ.Τ.=2.99) με το γεγονός ότι κάνουν σύννομη χρήση βίας.

Εικόνα.22 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί κάνουν υπερβολική χρήση βίας» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί κάνουν σύννομη χρήση βίας».

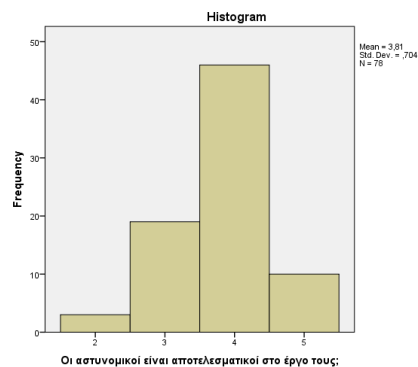
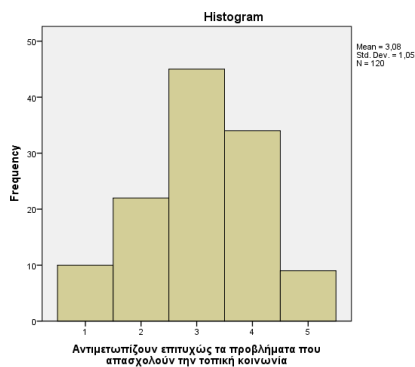
Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών για το έργο τους (Εικόνα.23), οι πολίτες δήλωσαν ότι συμφωνούν αρκετά με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί (Μ.Τ.=3.12) ενώ στην αντίστοιχη ερώτηση που οι αστυνομικοί κλήθηκαν να απαντήσουν το πόσο συμφωνούν με το γεγονός ότι οι πολίτες τους θεωρούν αποτελεσματικούς δηλώθηκαν χαμηλότερα σκορ με Μ.Τ.=2.69 δηλώνοντας συμφωνία από ελάχιστα έως το πολύ αρκετά. Από την άλλη πλευρά οι

αστυνομικοί κλήθηκαν να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα της αστυνομίας τόσο στο σύνολο όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Στην ανάλυση του συνόλου δηλώθηκε ότι οι αστυνομικοί θεωρούν αποτελεσματικούς τους αστυνομικούς με $M.T.=3.81$, σκορ που υποδεικνύει συμφωνία σχεδόν πολύ ενώ για την αντίστοιχη προσωπική αξιολόγηση το σκορ αυτό διαμορφώθηκε σε $M.T.=4.13$ υποδηλώνοντας βαθμό συμφωνίας τουλάχιστον πολύ.

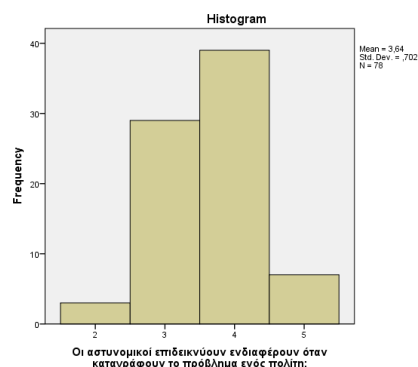
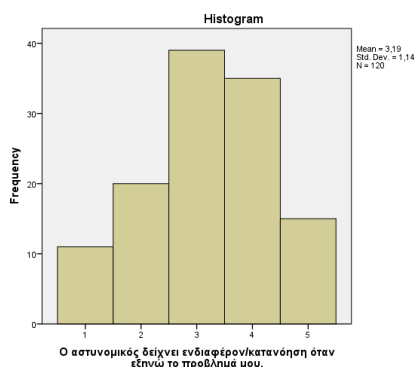
Εικόνα.23 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους», (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;», (γ) (Δείγμα αστυνομικών) «Προσωπικά θεωρείς ότι ασκείς αποτελεσματικά τα καθήκοντά σου ως αστυνομικός;» και (δ) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι πολίτες πιστεύουν ότι οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;».

Εν συνεχεία, οι πολίτες δήλωσαν ότι συμφωνούν αρκετά ($M.T.=3.08$) με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα που απασχολούν την τοπική κοινωνία ενώ οι ίδιοι οι αστυνομικοί χαρακτήρισαν με υψηλότερο σκορ την αντίστοιχη ερώτηση όπου δήλωσαν συμφωνία σχεδόν πολύ ($M.T.=3.81$) με το γεγονός της αποτελεσματικότητας στο έργο τους. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στην ακόλουθη Εικόνα.24.

(α) *Εικόνα.24 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα που απασχολούν την τοπική κοινωνία» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;».*

Σχετικά με το ενδιαφέρον κατά την άσκηση των καθηκόντων (Εικόνα.25), παρατηρήθηκε ότι οι πολίτες δείχνουν να συμφωνούν αρκετά (Μ.Τ.=3.19) με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί δείχνουν ενδιαφέρον/κατανόηση όταν τους εξηγούν το πρόβλημα τους. Το σκορ αυτό παρατηρείται σε χαμηλότερο επίπεδο από το αντίστοιχο σκορ των αστυνομικών (Μ.Τ.=3.64), που δηλώνει συμφωνία σχεδόν πολύ, όπου οι ίδιοι κλήθηκαν να δηλώσουν τον βαθμό συμφωνίας για το αν επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη.

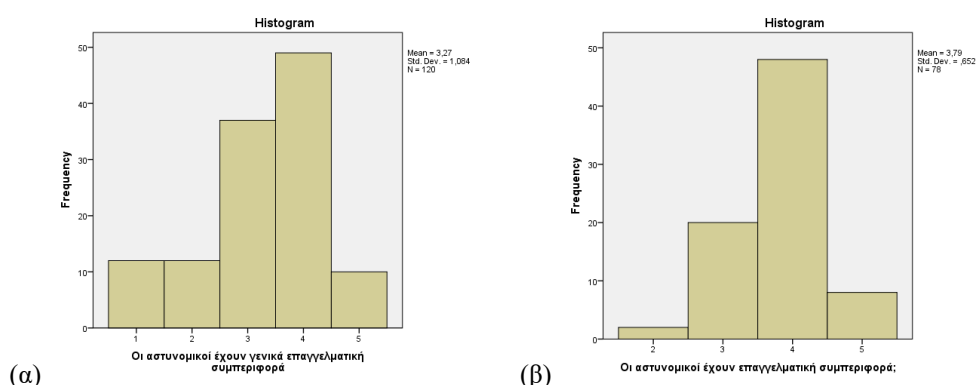

(α) *Εικόνα.25 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Ο αστυνομικός δείχνει ενδιαφέρον/κατανόηση όταν εξηγώ το πρόβλημά μου» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη;».*

Σχετικά με την επαγγελματικότητα της συμπεριφοράς των αστυνομικών (Εικόνα.26) παρατηρήθηκε μια διαφορά στα σκορ των συμμετεχόντων πολιτών και αστυνομικών. Παρατηρούμε ότι στην ερώτηση για το αν οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά οι πολίτες έδειξαν βαθμό συμφωνίας τουλάχιστον αρκετά (Μ.Τ.=3.27) ενώ αντίστοιχα οι αστυνομικοί σχεδόν πολύ (Μ.Τ.=3.79). Παρά το γεγονός αυτής της διαφοράς θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι δύο απαντήσεις έρχονται σε συμφωνία μεταξύ τους όχι μόνο διότι η διαφορά είναι σχετικά μικρή

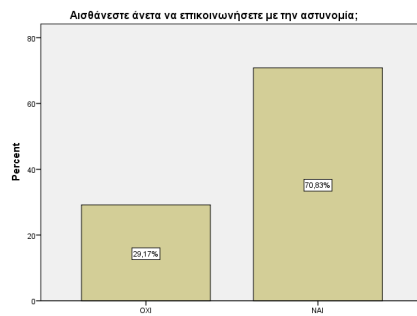

αλλά και στο ότι η επικρατούσα τιμή και στα δύο δείγματα ορίστηκε να είναι ίδια και ίση με 4 (Βαθμός συμφωνίας= Πολύ).

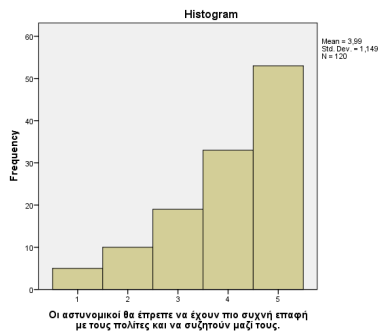

Εικόνα.26 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Οι αστυνομικοί έχουν γενικά επαγγελματική συμπεριφορά» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά?».

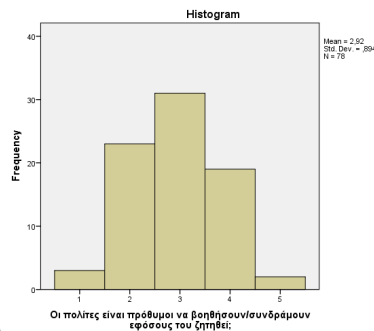
Αναφορικά το αίσθημα άνεσης κατά την επικοινωνία οι πολίτες αρχικά δήλωσαν ότι κατά το 71.00% ότι αισθάνονται άνετα να επικοινωνήσουν με την αστυνομία καθώς και ότι δείχνουν να συμφωνούν πολύ με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί θα πρέπει να έχουν πιο συχνή επαφή με τους πολίτες και να συζητούν μαζί τους (M.T.=3.99). Από την άλλη πλευρά οι αστυνομικοί φαίνεται να έχουν μια πιο ασθενή γνώμη για αυτό το γεγονός αφού οι ίδιοι δήλωσαν ότι οι συμφωνούν το πολύ αρκετά (M.T.=3.99) με το γεγονός ότι οι πολίτες είναι πρόθυμοι να συνδράμουν/βοηθήσουν εφόσον τους ζητηθεί. Πρέπει να αναφερθεί επίσης ότι για την περίπτωση των πολιτών και την γνώμη τους για συχνότερη επαφή των αστυνομικών μαζί τους, η πλειονότητα αυτών δήλωσε Πάρα Πολύ (Σκορ=5) ενώ για την αντίστοιχη περίπτωση των αστυνομικών και την γνώμη τους για την προθυμία των πολιτών, η επικρατούσα τιμή ορίστηκε η τιμή Αρκετά (Σκορ=3) καθώς και η χαμηλότερη εξ αυτής Ελάχιστα (Σκορ=2), γεγονός που δημιουργεί μια αντίθεση μεταξύ των πολιτών και αστυνομικών γύρω από το θέμα ενδιαφέροντος. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στην Εικόνα.27.

(α)

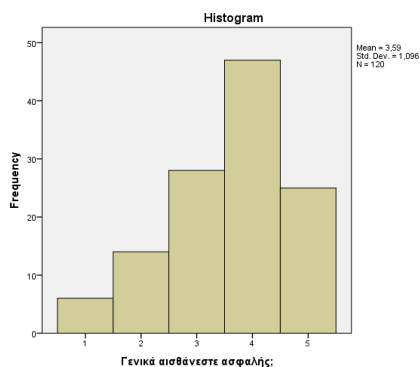
(β)

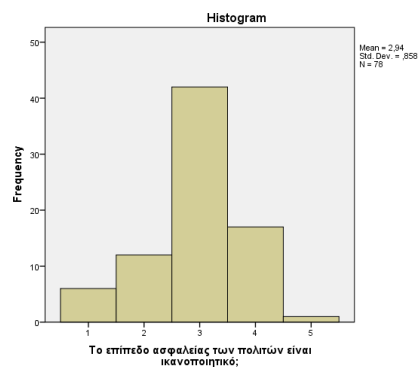
(γ)

Εικόνα.27 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Αισθάνεστε άνετα να επικοινωνήσετε με την αστυνομία;», (β) (Δείγμα πολιτών) Ιστούγραμμα, «Οι αστυνομικοί θα έπρεπε να έχουν πιο συχνή επαφή με τους πολίτες και να συζητούν μαζί τους;» και (γ) (Δείγμα αστυνομικών), Ιστούγραμμα, «Οι πολίτες είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν/συνδράμουν εφόσον τους ζητηθεί;».

Αναφορικά με το θέμα ασφάλειας, παρατηρούμε ότι οι πολίτες έχουν δηλώσει υψηλότερα σκορ αίσθησης ασφαλείας, δηλώνοντας σχεδόν πολύ (Μ.Τ.=3.59) ότι κατά την γενικότητα αισθάνονται ασφαλείς ενώ οι αστυνομικοί έχουν αξιολογήσει με χαμηλότερα σκορ ότι το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό δείχνοντας να συμφωνούν οριακά αρκετά (Μ.Τ.=2.94). Χαρακτηριστική διαφορά μεταξύ των δύο δειγμάτων είναι ότι οι πολίτες έχουν αξιολογήσει κατά το πλείστον ότι αισθάνονται Πολύ ασφαλείς (Επικρατούσα τιμή=4) ενώ οι αστυνομικοί έχουν αντίστοιχα δηλώσει κατά το πλείστον ότι συμφωνούν αρκετά (Επικρατούσα τιμή=3) ότι το επίπεδο ασφαλείας είναι ικανοποιητικό σύμφωνα με την Εικόνα.28.

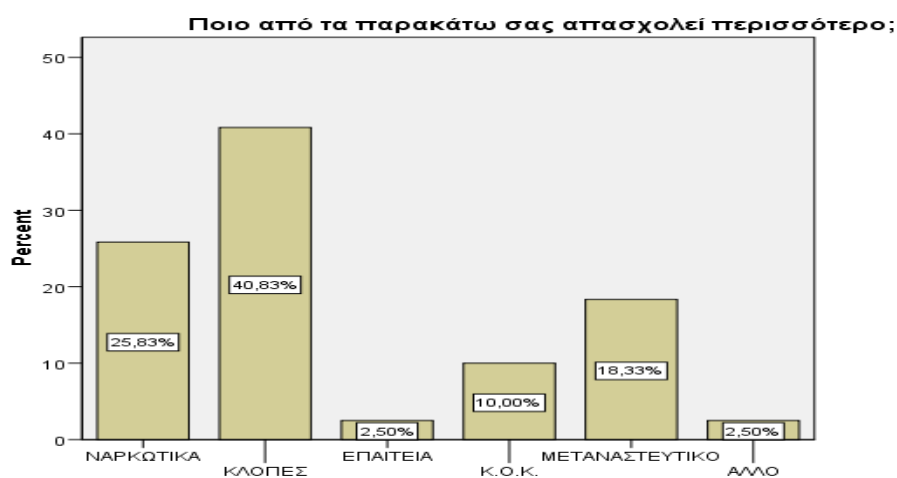
(α)

(β)

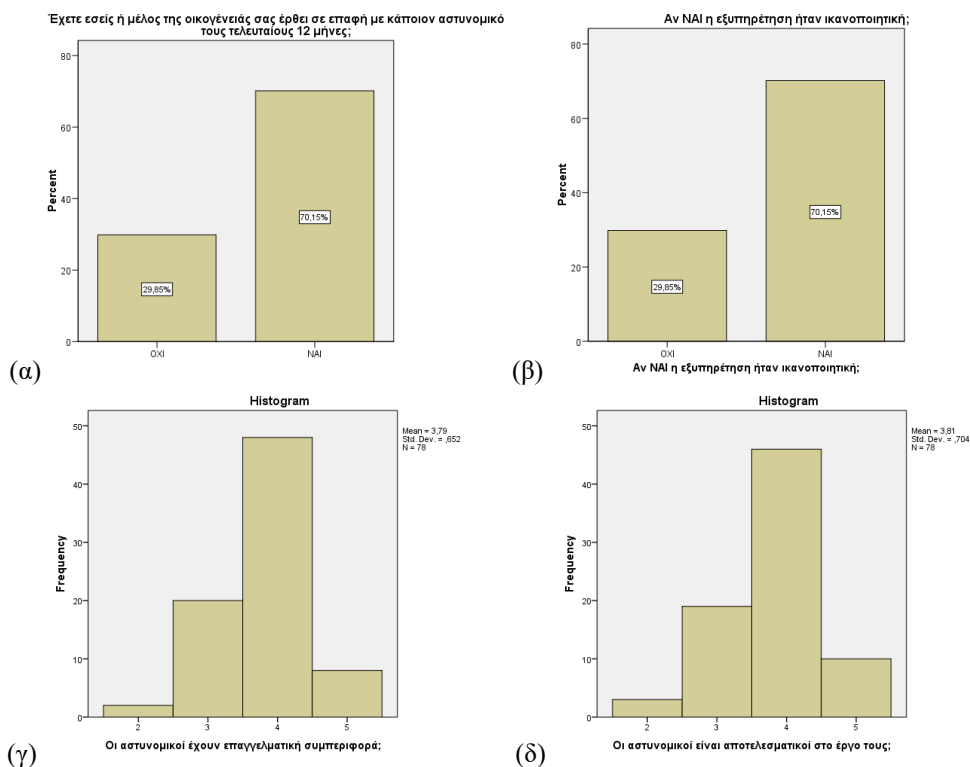
Εικόνα.28 Ιστούγραμμα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) «Γενικά αισθάνεστε ασφαλή;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;».

Αναφορικά με τους παράγοντες που απασχολούν περισσότερο τους πολίτες, όπως αναφέραμε και στην αντίστοιχη υποενότητα ανάλυσης των ερωτηματολογίων των πολιτών, παρατηρήθηκε ότι οι κλοπές και τα ναρκωτικά είναι οι κυριότεροι παράγοντες με ποσοστά 40.80% και 25.80% αντίστοιχα. Στην συνέχεια, το μεταναστευτικό απασχολεί το 18.33% του δείγματος ενώ ο κώδικας οδικής κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), η Επαιτεία και άλλοι παράγοντες ακολουθούν με ποσοστά 10.00%, 2.50% και 2.50% αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται μέσω του διαγράμματος στην Εικόνα.29.

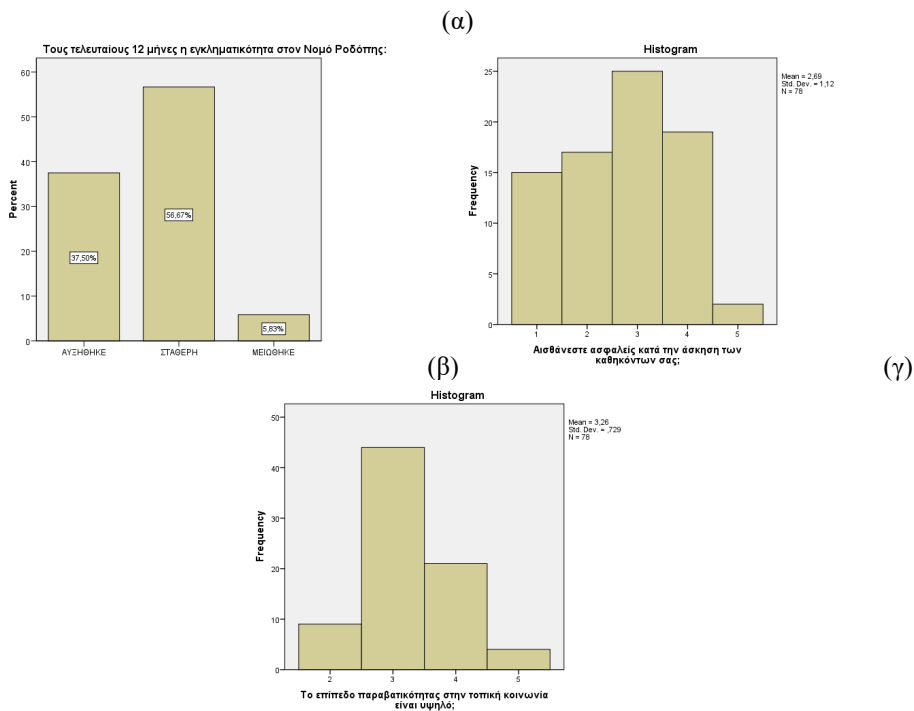
Εικόνα.29 Ραβδόγραμμα ερώτησης (Δείγμα πολιτών) αναφορικά με τους παράγοντες που τους απασχολούν περισσότερο.

Για τα ερωτήματα αναφορικά με την επαφή των πολιτών με τους αστυνομικούς όπως παρατηρήθηκε και στην υποενότητα ανάλυσης του ερωτηματολογίου των πολιτών, παρατηρήθηκε ότι το 55.83% δήλωσε θετική απάντηση στην επαφή με αστυνομικό, εκ των οποίων το 70.15% δήλωσε πως οι αστυνομικοί ήταν εξυπηρετικοί. Αυτό το γεγονός έρχεται σε συμφωνία με τα αντίστοιχα ερωτήματα των αστυνομικών όπου οι ίδιοι κλήθηκαν να απαντήσουν βαθμό συμφωνίας για το αν έχουν επαγγελματική συμπεριφορά και αν είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους όπου οι μέσοι όροι δηλώνουν οριακά συμφωνία κατά πολύ με τιμές Μ.Τ.=3.79 και Μ.Τ.=3.81 αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα φαίνονται στην Εικόνα.30.

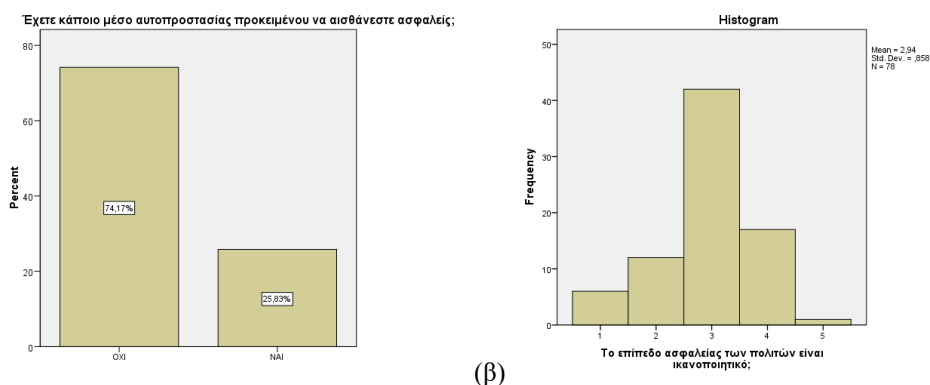
Εικόνα.30 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Έχετε εσείς ή μέλος της οικογενείας σας έρθει σε επαφή με κάποιον αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες;», (β) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Αν ΝΑΙ η εξυπηρέτηση ήταν ικανοποιητική;», (γ) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά;» και (δ) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;».

Σχετικά με την εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης, παρατηρήθηκε ότι η πλειονότητα των πολιτών δήλωσε ότι θεωρεί ότι έχει παραμείνει σταθερή τους τελευταίους 12 μήνες (54.67%) ενώ το 37.50% δήλωσε πως αυξήθηκε. Το υπόλοιπο 5.83% δήλωσε ότι έχει μειωθεί. Σε υψηλά σκορ οι αστυνομικοί έχουν θεωρήσει ότι συμφωνούν τουλάχιστον αρκετά (M.T.=3.26) ότι το επίπεδο παραβατικότητας στην κοινωνία είναι υψηλό ενώ δείχνουν την αρνητικότητα τους στο αίσθημα ασφάλειας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους όπου ο βαθμός συμφωνίας κυμαίνεται από ελάχιστα έως το πολύ αρκετά (M.T.=2.69) σύμφωνα με αποτελέσματα της ακόλουθης Εικόνα.31.

Εικόνα.31 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Τους τελευταίους 12 μήνες η εγκληματικότητα στον Νομό Ροδόπης», (β) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Αισθάνεστε ασφαλείς κατά την άσκηση των καθηκόντων σας;» και (γ) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Το επίπεδο παραβατικότητας στην τοπική κοινωνία είναι υψηλό;» .

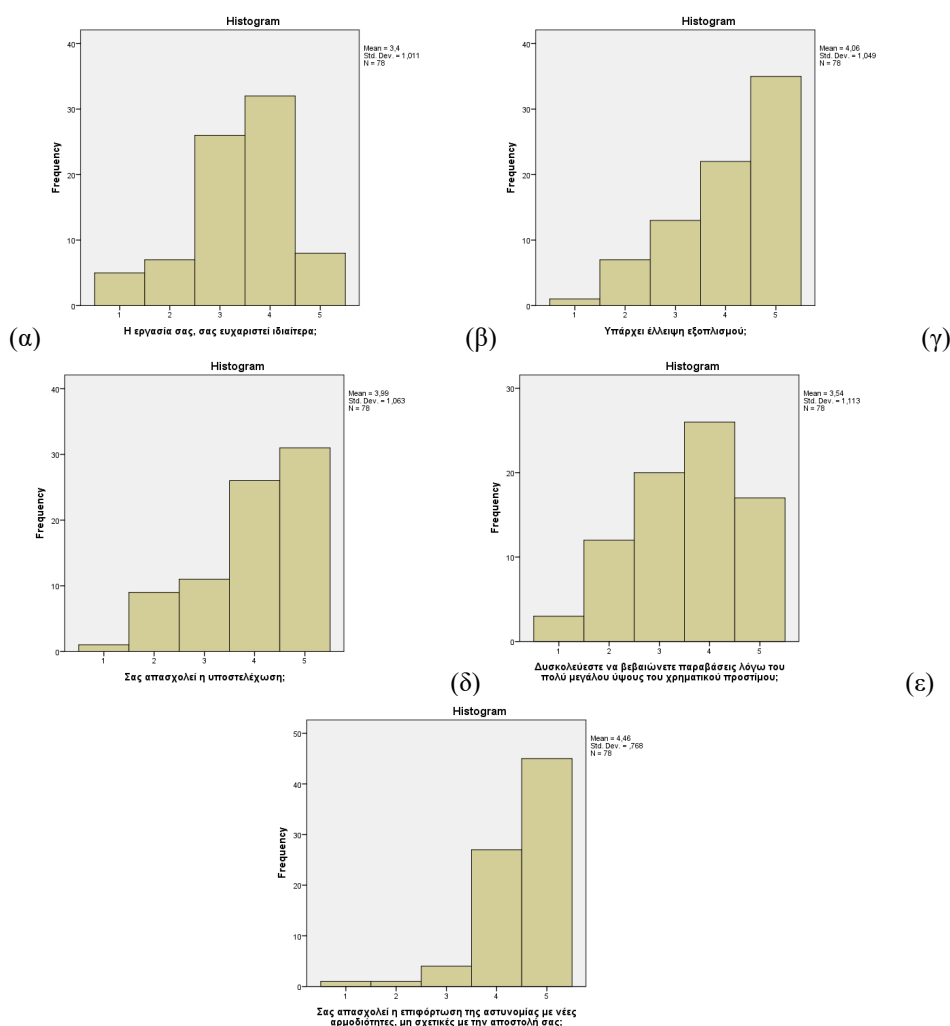
Αναφορικά με το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών οι ίδιοι οι πολίτες δήλωσαν κατά το πλείστον με ποσοστό 74.17% ότι δεν διαθέτουν κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνονται ασφαλείς ενώ το υπόλοιπο 25.83% δήλωσε πως δεν έχουν. Όσον αφορά το δείγμα των αστυνομικών, αυτοί δήλωσαν ότι συμφωνούν αρκετά (M.T.=2.94) ότι το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό σύμφωνα με τα διαγράμματα στην ακόλουθη Εικόνα.32.

Εικόνα.32 Διαγράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα πολιτών) Ραβδόγραμμα, «Έχετε κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεστε ασφαλείς;» και (β) (Δείγμα αστυνομικών) Ιστόγραμμα, «Το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;».

Τέλος, αναφορικά με το δείγμα των αστυνομικών όπως αναφέρθηκε και στη αντίστοιχη υποενότητα ανάλυσης των ερωτηματολογίων του συγκεκριμένου αυτού

δείγματος παρατηρούμε ότι υπάρχει μια όμοια συμπεριφορά στις κατανομές συχνοτήτων των ερωτήσεων αναφορικά με την ευχαρίστηση της εργασίας τους καθώς και με την δυσκολία να βεβαιώσουν παραβάσεις λόγω του πολύ μεγάλου χρηματικού προστίμου όπου παρατηρείται βαθμός συμφωνίας τουλάχιστον αρκετά με τάση προς το πολύ (M.T.=3.4 και M.T.=3.54, αντίστοιχα) καθώς και στις 2 περιπτώσεις η πλειονότητα δήλωσε την επιλογή 4 (Βαθμός συμφωνίας= Πολύ). Ακόμη, ίδια συμπεριφορά παρουσιάζουν και οι εναπομείναντες ερωτήσεις σχετικά με την έλλειψη εξοπλισμού, το πρόβλημα της υποστελέχωσης καθώς και της επιφόρτωσης στην αστυνομία νέες αρμοδιότητες μη σχετικές με την αποστολή τους, όπου η πλειονότητα των αστυνομικών δήλωσε βαθμό συμφωνίας Πάρα πολύ (Σκορ=5) και στις 3 περιπτώσεις καθώς και στην συνολική ανάλυση ο βαθμός συμφωνίας υπολογίστηκε τουλάχιστον πολύ με τιμές M.T.=4.06, M.T.=3.99 και M.T.=4.46 αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στην ακόλουθη Εικόνα.33.

Εικόνα.33 Ιστογράμματα ερωτήσεων (α) (Δείγμα αστυνομικών) «Η εργασία σας, σας ευχαριστεί ιδιαίτερα», (β) (Δείγμα αστυνομικών) «Υπάρχει έλλειψη εξοπλισμού», (γ) (Δείγμα αστυνομικών) «Σας απασχολεί η υποστελέχωση;», (δ) (Δείγμα αστυνομικών) «Δυσκολεύεστε να βεβαιώνετε παραβάσεις λόγω του πολύ μεγάλου

ύψους του χρηματικού προστίμου;» και (ε) «Σας απασχολεί η επιφόρτιση της αστυνομίας με νέες αρμοδιότητες, μη σχετικές με την αποστολή σας;» .

4.5. Σύνοψη αποτελεσμάτων

Στην παρούσα ανάλυση με χρήση επιστημονικά καταρτισμένων ερωτηματολογίων εξετάστηκε η υφιστάμενη αλληλεπίδραση της κοινωνίας και της αστυνομίας στην ευρύτερη περιοχή της Κομοτηνής. Χρησιμοποιήθηκε δείγμα 120 πολιτών και 78 αστυνομικών της Κομοτηνής, εκ των οποίων κάθε κατηγορία κλήθηκε να απαντήσει σε ένα σύνολο ερωτήσεων ειδικά καταρτισμένο για τους σκοπούς της έρευνας. Η αξιοπιστία των ερωτηματολογίων εξετάστηκε με τη χρήση του συντελεστή εσωτερικής ομοιογένειας Cronbach's Alpha Coefficient και ως αποτέλεσμα είχε να οριστεί ικανοποιητική αξιοπιστία για το δείγμα των πολιτών (Coef.=0.725) και οριακά ικανοποιητική, υπό περιορισμούς προς γενίκευση, για το δείγμα των αστυνομικών (Coef.=0.648).

Αναφορικά με το δείγμα των πολιτών παρατηρήθηκε ότι το 70.80% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι αισθάνεται άνετα να επικοινωνήσει με την αστυνομία (Πίνακας.7) καθώς και κατά το πλείστον τα φαινόμενα των κλοπών και των ναρκωτικών δείχνουν να τους απασχολούν περισσότερο με ποσοστά 40.80% και 25.80% αντίστοιχα (Πίνακας.8). Παρατηρήθηκε ότι μόλις το 55.80% (Πίνακας.10) δήλωσε να έχει έρθει (προσωπικά ή μέλος της οικογένειας) σε επαφή με αστυνομικό τους τελευταίους 12 μήνες εκ των οποίων το 70.10% δήλωσε ικανοποιητική εξυπηρέτηση (Πίνακας.11). Η πλειονότητα των συμμετεχόντων θεωρεί ότι η εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης έχει παραμείνει σταθερή τους τελευταίους 12 μήνες με ποσοστό 56.70% ενώ ένα μεγάλο μέρος αυτών της τάξης του 37.50% θεωρεί ότι έχει αυξηθεί (Πίνακας.12). Παρατηρήθηκε ότι το 74.20% δεν διαθέτει κάποιο μέσο αυτοπροστασίας προκειμένου να αισθάνεται ασφαλείς (Πίνακας.13) ενώ σε παράλληλη ανάλυση η πλειονότητα των πολιτών θεωρεί ποιο σημαντικό θεσμό αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του την Πυροσβεστική με ποσοστό 24.20% (Πίνακας.14). Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ο θεσμός της Αστυνομίας θεωρείται ποιο σημαντικός κατά την αποτελεσματικότητα μόνο από το 13.30% των πολιτών ενώ ο Δήμος και το Πανεπιστήμιο λαμβάνουν ποσοστά 21.70% και 19.20% αντίστοιχα.

Σχετικά με τους παράγοντες που ορίστηκαν για την αξιολόγηση των αστυνομικών, οι πολίτες φαίνεται να συμφωνούν μέτρια με το μεγαλύτερο πλήθος

αυτών των παραγόντων. Πιο συγκεκριμένα (Πίνακας.14), αναφορικά με την συμπεριφορά των αστυνομικών, οι πολίτες συμφωνούν μέτρια με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί είναι γενικά έντιμοι (M.T.=3.01), είναι ευγενικοί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (M.T.=3.36), έχουν επαγγελματική συμπεριφορά (M.T.=3.28), δείχνουν κατανόηση και ενδιαφέρον όταν τους εξηγούν τα προβλήματά τους (M.T.=3.19). Από την άλλη πλευρά με χαμηλότερα σκορ φαίνεται να χαρακτηρίσαν ότι ο αστυνομικός αισθάνεται ενόχληση όταν τον απασχολούν (M.T.=2.64) με ερμηνεία συμφωνίας από ελάχιστα μέχρι αρκετά ενώ με αντίστοιχη ερμηνεία αξιολογήθηκε και ο παράγοντας ότι οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο χωρίς διακρίσεις (M.T.=2.88) καθώς και αυτός της κατάχρησης εξουσίας (M.T.=2.67).

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα τους, οι πολίτες δήλωσαν ότι συμφωνούν μέτρια με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους (M.T.=3.13) καθώς και με τον ισχυρισμό ότι αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα που απασχολούν την τοπική κοινωνία (M.T.=3.08). Επίσης, με τιμές που τείνουν σε βαθμό συμφωνίας της τάξης του πολύ οι πολίτες αισθάνονται ασφαλείς στην πόλη της Κομοτηνής όσο και γενικά με τιμές M.T.=3.59 αντίστοιχα με τουλάχιστον το 50.00% να έχει δηλώσει τουλάχιστον πολύ (Διάμεσος=4). Προς επιβεβαίωση της έλλειψης ουσιαστικής επικοινωνίας, οι πολίτες συμφωνούν πολύ με το γεγονός (M.T.=3.99) ότι οι αστυνομικοί θα έπρεπε να έχουν πιο συχνή επικοινωνία με τους πολίτες και να συζητούν μαζί τους, ενώ παράλληλα συμφωνούν μέτρια με το γεγονός ότι προτιμούν να παραμένουν στο όχημά τους και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο (M.T.=3.13). Και στους δύο παραπάνω παράγοντες επικοινωνίας τουλάχιστον το 50.00% των πολιτών δήλωσε τουλάχιστον βαθμό συμφωνίας πολύ (Διάμεσος=4).

Αναφορικά με το δείγμα των αστυνομικών, παρατηρήθηκε ότι η ηλικιακή κλάση (Πίνακας.17) με το μεγαλύτερο ποσοστό (59.00%) ανήκει στο εύρος 30-40 καθώς και κατά το πλείστον οι συμμετέχοντες αποτελούν κατώτερο προσωπικό με ποσοστό 65.40% (Πίνακας.18). Η πλειονότητα αυτών έχει προϋπηρεσία 15+ έτη με ποσοστό 65.40% (Πίνακας.19) ενώ το 80.80% δεν διαθέτει κάποιο επιπλέον πτυχίο (Πίνακας.20). Αναφορικά με την αξιολόγηση (Πίνακας.21) του εαυτού τους, οι αστυνομικοί συμφωνούν τουλάχιστον πολύ (M.T.=4.13) με το γεγονός ότι προσωπικά ασκούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους ως αστυνομικοί καθώς συμφωνούν

οριακά πολύ κατά γενικότητα ότι είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους (Μ.Τ.=3.81). Επίσης με τιμές οριακά συμφωνίας προς πολύ οι αστυνομικοί θεωρούν ότι έχουν επαγγελματική συμπεριφορά (Μ.Τ.=3.71), επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα ενός πολίτη (Μ.Τ.=3.64) ενώ ως προς το άλλο άκρο συμφωνούν από καθόλου έως ελάχιστα (Μ.Τ.=1.73) με το γεγονός να έχουν δυσκολία ως προς την αντικειμενικότητα καθώς και συμφωνούν μέτρια ότι κάνουν σύννομη χρήση βίας (Μ.Τ.=2.99). Ακόμη δείχνουν να συμφωνούν μέτρια με το γεγονός ότι το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό (Μ.Τ.=2.94) καθώς και με το γεγονός ότι το επίπεδο παραβατικότητας στην τοπική κοινωνία είναι υψηλό (Μ.Τ.=3.26).

Όσον αφορά την προσωπική εκτίμηση για την αξιολόγησή τους από τους πολίτες και της συμπεριφορά τους, παρατηρήθηκε ότι συμφωνούν το πολύ μέτρια με το γεγονός ότι οι πολίτες είναι πρόθυμοι να συνδράμουν εφόσον τους ζητηθεί (Μ.Τ.=2.92) ενώ με χαμηλότερα ποσοστά συμφωνούν από ελάχιστα έως μέτρια με τα γεγονότα ότι οι πολίτες είναι ευγενικοί όταν ελέγχονται (Μ.Τ.=2.79) καθώς και ότι σέβονται τους αστυνομικούς (Μ.Τ.=2.59). Επίσης με εξίσου χαμηλό σκορ (Μ.Τ.=2.69) και ερμηνεία συμφωνίας από ελάχιστα έως αρκετά, οι αστυνομικοί δήλωσαν ότι οι πολίτες πιστεύουν πως οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους. Τέλος αναφορικά με το θέμα επικοινωνίας παρατηρείται ότι οι αστυνομικοί δείχνουν να συμφωνούν τουλάχιστον αρκετά ότι υπάρχει μια ικανοποιητική επικοινωνία με τους πολίτες (Μ.Τ.=3.24). Θα πρέπει να αναφερθεί σε αυτό το σημείο ότι κατά το πλείστον των εξεταζόμενων παραγόντων, οι αστυνομικοί τείνουν να αξιολογούν με αρκετά υψηλά σκορ συγκριτικά με αυτά των πολιτών έχοντας σε πολλές περιπτώσεις το 50.00% το δείγμα των πολιτών αξιολογήσει με τουλάχιστον πολύ συγκεκριμένους παράγοντες (Διάμεσος=4).

Έχοντας παρουσιάσει τις επιμέρους αναλύσεις των δύο ερωτηματολογίων ξεχωριστά, για τους σκοπούς της ανάλυσης πραγματοποιήθηκε μια συγκριτική ανάλυση μεταξύ των ερωτηματολογίων με σκοπό την διερεύνηση διαφορετικής ή ίδιας πεποίθησης επί τους ίδιου θέματος μεταξύ αστυνομικών και πολιτών. Αρχικά παρατηρήθηκε ότι υπάρχει υποτίμηση από την πλευρά των αστυνομικών για την ασφάλεια των πολιτών, ενώ οι ίδιοι οι πολίτες έχουν χαρακτηρίσει με υψηλότερα σκορ το θέμα ασφάλειας (Εικόνα.14).

Υπάρχει επίσης μια διαφοροποίηση ως προς το θέμα επικοινωνίας αφού αφενός οι πολίτες συμφωνούν μέτρια με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί προτιμούν να παραμένουν στα οχήματά τους και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο ενώ αντίστοιχα οι αστυνομικοί κρίνουν ικανοποιητική την επικοινωνία με τους πολίτες (Εικόνα.15). Επίσης, οι πολίτες έχουν χαρακτηρίσει με υψηλότερα σκορ της ευγένεια των αστυνομικών, ενώ εν αντιθέσει οι αστυνομικοί έχουν χρησιμοποιήσει χαμηλότερα για την αντίστοιχη ευγένεια των πολιτών όταν ελέγχονται (Εικόνα.16). Ακόμη, αντίθεση παρατηρείται και στο θέμα της αντικειμενικότητας, όπου οι ίδιοι οι αστυνομικοί θεωρούν κατά το πλείστον ότι δεν έχουν δυσκολία να είναι αντικειμενικοί ενώ αντίθετα οι πολίτες συμφωνούν ελάχιστα έως μέτρια με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο χωρίς διακρίσεις (Εικόνα.17).

Σε αντίθετο ρεύμα παρατηρούμε το γεγονός του ενδιαφέροντος, αφού υπάρχει μια συμφωνία μεταξύ αστυνομικών και πολιτών, όπου οι πολίτες έχουν ορίσει χαμηλά σκορ συμφωνίας στον ισχυρισμό ότι ο αστυνομικός δείχνει ενόχληση όταν τον απασχολούν καθώς και από την πλευρά των αστυνομικών οι ίδιοι τείνουν να συμφωνούν πολύ με τον ισχυρισμό ότι επιδεικνύουν ενδιαφέρον κατά την καταγραφή προβλημάτων (Εικόνα.18).

Αναφορικά με τη κατάχρηση εξουσίας, παρατηρείται συμφωνία στο αφενός ότι οι πολίτες έχουν ορίσει χαμηλά σκορ συμφωνίας με το γεγονός υψηλής αξιολόγησης των ίδιων των αστυνομικών ότι έχουν επαγγελματική συμπεριφορά (Εικόνα.19). Οι πολίτες δείχνουν να συμφωνούν αρκετά ότι οι αστυνομικοί είναι έντιμοι παραγράφοντας το γεγονός διαφθοράς ενώ από την άλλη πλευρά οι ίδιοι οι αστυνομικοί συμφωνούν ελάχιστα με το ότι οι πολίτες τους σέβονται γεγονός που υποδεικνύει ένα χάσμα μεταξύ των δύο ομάδων (Εικόνα.20).

Επιπροσθέτως, παρατηρείται μια συμφωνία σχετικά με τις παραβάσεις των αστυνομικών όπου αφενός οι πολίτες έχουν ένα βαθμό συμφωνίας ότι όταν οι αστυνομικοί κάνουν παραβάσεις δεν τιμωρούνται, το οποίο έρχεται σε επιβεβαίωση από τα χαμηλά σκορ συμφωνίας των αστυνομικών ότι οι ίδιοι θα βεβαιώνανε παράβαση σε συνάδελφο (Εικόνα.21). Σε συμφωνία έρχεται και το θέμα περί χρήσης βίας των αστυνομικών, όπου οι πολίτες δεν τείνουν να δηλώνουν υψηλά σκορ συμφωνίας περί χρήσης υπερβολικής βίας από τους αστυνομικούς, ενώ οι ίδιοι οι αστυνομικοί αξιολογούν τον εαυτό τους ότι κάνουν χρήση σύννομης βίας (Εικόνα.22).

Σχετικά με την αποτελεσματικότητα, παρά το γεγονός ότι οι πολίτες συμφωνούν αρκετά με την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών, οι ίδιοι δεν θεωρούν ότι οι πολίτες αναγνωρίζουν το έργο τους έχοντας συνεπώς δημιουργήσει έλλειψη αλληλοκατανόησης (Εικόνα.23).

Παρατηρείται ακόμη μια αναγνώριση από τους πολίτες της Κομοτηνής ότι οι αστυνομικοί αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα που απασχολούν την τοπική κοινωνία γεγονός που έρχεται σε συμφωνία την προσωπική εκτίμηση των αστυνομικών ότι είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους (Εικόνα.24). Επίσης σε συμφωνία αξιολόγησης μεταξύ πολιτών και αστυνομικών είναι εύλογο να αξιολογήσουμε τα γεγονότα ότι οι αστυνομικοί δείχνουν ενδιαφέρον για τα προβλήματα των πολιτών καθώς και ότι οι αστυνομικοί έχουν γενικά επαγγελματική συμπεριφορά (Εικόνα.25 και Εικόνα.26, αντίστοιχα).

Αναφορικά με το θέμα της επικοινωνίας μεταξύ αστυνομικών και πολιτών, παρατηρείται η έλλειψη του γεγονότος αυτού, αφού οι πολίτες κρίνουν αναγκαίο να υπάρχει πιο συχνή επαφή μεταξύ πολιτών και αστυνομικών ενώ υπάρχει συμφωνία μεταξύ των δειγμάτων, αφού αφενός η πλειονότητα των πολιτών δήλωσε ότι αισθάνεται άνετα να επικοινωνήσει με τους αστυνομικούς και αφετέρου οι ίδιοι οι αστυνομικοί δήλωσαν ότι συμφωνούν αρκετά με το γεγονός ότι οι πολίτες είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν εφόσον τους ζητηθεί (Εικόνα.27). Συμφωνία επίσης παρατηρούμε και στα επίπεδα ασφαλείας όπου τόσο οι πολίτες δήλωσαν ότι αισθάνονται ασφαλείς καθώς και οι αστυνομικοί συμφωνούν αρκετά ότι το επίπεδο ασφαλείας των πολιτών είναι ικανοποιητικό (Εικόνα.28).

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών, η πλειονότητα των πολιτών (70.15%) δήλωσε ότι η εξυπηρέτηση τους από αστυνομικών ήταν ικανοποιητική, ισχυρισμός που έρχεται σε συμφωνία με την προσωπική αξιολόγηση των αστυνομικών ότι είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους (Εικόνα.30). Αναφορικά με την εγκληματικότητα, παρατηρείται ότι κατά τους αστυνομικούς υπάρχει αρκετή συμφωνία ότι το επίπεδο παραβατικότητας είναι υψηλό καθώς και δείχνουν να συμφωνούν σε επίπεδα από ελάχιστα έως αρκετά ότι αισθάνονται ασφαλείς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ενώ αντίστοιχα οι πολίτες έρχονται σε συμφωνία με αυτό το γεγονός αφού αθροιστικά το 94.17% δήλωσε ότι η εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης έχει μείνει τουλάχιστον σταθερή τους τελευταίους 12 μήνες (Εικόνα.31).

Τέλος, αναφορικά πάλι με το επίπεδο ασφαλείας παρατηρούμε ότι οι αστυνομικοί φαίνεται να συμφωνούν αρκετά με το γεγονός ότι το επίπεδο ασφαλείας είναι ικανοποιητικό, ισχυρισμός που έρχεται σε συμφωνία πάλι με το αίσθημα ασφαλείας των πολιτών αφού το 74.17% δήλωσε ότι δεν διαθέτει μέσο αυτοπροστασίας για να αισθάνεται ασφαλείς.

5. Συζήτηση - Συμπεράσματα

5.1. Σχέση θεωρίας & Ευρημάτων

Η παρούσα εργασία διερεύνησε τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αστυνομικών – πολιτών στην περιοχή της Κομοτηνής, εξετάζοντας από την οπτική γωνία και των δύο μερών. Οι προηγούμενες εθνικές μελέτες δεν έχουν παράγει σχετικές πληροφορίες στο παρελθόν και οι περισσότερες από τις έρευνες του εξωτερικού έχουν πραγματοποιηθεί σε μεγάλες πόλεις και όχι σε μικρότερες κοινότητες. Η κατανόηση του δημόσιου κλίματος προς την αστυνομία στις κοινότητες καθίσταται απαραίτητη ως σημαντική πηγή πληροφοριών για την αξιολόγηση της αστυνομικής συμπεριφοράς.

Η εξυπηρέτηση των πολιτών από την αστυνομία κατά τις επαφές τους δηλώθηκε ως ικανοποιητική από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων πολιτών στην έρευνα, ενώ παρόμοια οι αστυνομικοί έκριναν ότι προσφέρουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο ασφάλειας. Προηγούμενη έρευνα, η οποία έγινε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα πολιτών από ολόκληρη την Ελλάδα, διαπίστωσε επίσης ότι το επίπεδο ικανοποίησης των πολιτών από την εξυπηρέτηση τους από την αστυνομία κυμάνθηκε σε μέτρια προς υψηλά επίπεδα, ως προς την διάσταση της ανταποκρισιμότητας της αστυνομίας στα αιτήματά τους (Bouranta et al., 2015).

Τα αποτελέσματα της έρευνας των πολιτών επιβεβαιώνουν επίσης τα ευρήματα προηγούμενων μελετών σχετικά τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι πολίτες από τους αστυνομικούς. Οι πολίτες στην παρούσα έρευνα συμφώνησαν σε μέτριο βαθμό ότι οι αστυνομικοί είναι έντιμοι, είναι ευγενικοί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, έχουν επαγγελματική συμπεριφορά και δείχνουν κατανόηση και ενδιαφέρον όταν τους εξηγούν τα προβλήματά τους, ωστόσο τα φαινόμενα κατάχρησης εξουσίας και διακριτικής μεταχείρισης, αναφέρθηκαν σε μικρότερο βαθμό στην παρούσα έρευνα, σε σύγκριση με άλλες έρευνες που έχουν γίνει στο εξωτερικό (Gau, 2010) και αυτό πιθανώς οφείλεται στα διαφορετικά πρότυπα αστυνόμευσης που ακολουθούνται στις διάφορες χώρες.

Ωστόσο αυτό που είναι σημαντικό, είναι ότι καταγράφηκαν διαφορές στις απόψεις πολιτών και αστυνομικών ως προς το θέμα της αντικειμενικότητας, όπου οι ίδιοι οι αστυνομικοί θεώρησαν κατά το πλείστον ότι δεν έχουν δυσκολία να είναι αντικειμενικοί, ενώ αντίθετα οι πολίτες συμφώνησαν ελάχιστα έως μέτρια με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο χωρίς διακρίσεις. Δεδομένου ότι υπάρχουν διακρίσεις στην αντιμετώπιση των πολιτών από τους αστυνομικούς (με βάση πάντα αυτά που δήλωσαν οι πολίτες), είναι πιθανό ότι οι απαντήσεις των αστυνομικών στην παρούσα έρευνα επηρεάστηκαν από το γεγονός ότι ήθελαν να παρουσιαστούν με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο. Αν και το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και αυτό δηλώθηκε στους συμμετέχοντες αστυνομικούς, εντούτοις όταν υπάρχουν ερωτήσεις που μπορεί να εκθέτουν τους συμμετέχοντες ή ερωτήσεις οι οποίες αφορούν ευαίσθητα κοινωνικά θέματα, συχνά αυτές δεν απαντώνται με ειλικρίνεια. Όλα αυτά ισχύουν δεδομένου ότι όντως οι αστυνομικοί αντιμετωπίζουν τους πολίτες με διακρίσεις, όπως δήλωσαν οι πολίτες. Όντως, τουλάχιστον όσο αφορά τους συνεργάτες τους, οι αστυνομικοί συμφώνησαν ότι δεν θα βεβαίωναν παράβαση σε συνάδελφο και αυτό υποδεικνύει τουλάχιστον ένα είδος διάκρισης, σε σχέση με τους απλούς πολίτες. Επιβεβαιώνει επίσης το γεγονός της νοοτροπίας «*αυτοί και εμείς*» που χαρακτηρίζει την υποκουλτούρα της επαγγελματικής αστυνομίας, όπως καταγράφεται στην θεωρία (Reiner, 2010) και το γεγονός της ευνοϊκότερης αντιμετώπισης των μελών εντός της ομάδας (αστυνομικοί), έναντι των μελών μιας εξωτερικής ομάδας (πολίτες) (Cutler, 2008).

Από την άλλη το δείγμα της έρευνας αποτελούνταν κυρίως από νέους μέχρι 30 ετών. Η έρευνα έχει δείξει ότι οι νέοι είναι πιο πιθανό να έχουν αρνητικές αλληλεπιδράσεις με την αστυνομία και συνεπώς να σχηματίζουν περισσότερο αρνητικές απόψεις για αυτή (Lai & Zhao, 2010; Bridenball & Jesilow, 2008; Wu et al., 2009). Αυτό θα μπορούσε να δικαιολογήσει επίσης την διαφορά που βρέθηκε στις απόψεις μεταξύ των δύο μερών, ως προς το αν οι αστυνομικοί αντιμετωπίζουν τους πολίτες με διακρίσεις. Θα μπορούσε επίσης να δικαιολογήσει τις διαφορές στις απόψεις μεταξύ των δύο μερών ως προς την εντιμότητα και τον σεβασμό με τον οποίο λειτουργούν τα δύο μέρη, αφού οι πολίτες συμφώνησαν στην πλειοψηφία τους ότι οι αστυνομικοί είναι έντιμοι, ενώ από την άλλη πλευρά οι ίδιοι οι αστυνομικοί συμφωνούν ελάχιστα με το ότι οι πολίτες τους σέβονται γεγονός που υποδεικνύει ένα χάσμα μεταξύ των δύο ομάδων. Αν και η εντιμότητα και ο σεβασμός είναι

διαφορετικές έννοιες, σε κάθε περίπτωση οι διαφορές στις παραπάνω απόψεις υποδεικνύουν ένα χάσμα μεταξύ των πολιτών και των αστυνομικών.

Σε ότι αφορά την αποτελεσματικότητα των αστυνομικών, οι πολίτες της Κομοτηνής εξέφρασαν ένα μέτριο επίπεδο συμφωνίας ως προς την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου και την ικανότητα των αστυνομικών να αντιμετωπίζουν επιτυχώς τα προβλήματα της κοινότητας τους. Από την άλλη, οι αστυνομικοί δεν θεωρούν ότι οι πολίτες αναγνωρίζουν το έργο τους. Φαίνεται λοιπόν ότι και σε αυτή την περίπτωση υπάρχει έλλειψη αλληλοκατανόησης μεταξύ των δύο ομάδων, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη μετα-στερεότυπων από την πλευρά των αστυνομικών, έτσι όπως αυτή έχει καταγραφεί στην βιβλιογραφία σε προηγούμενες έρευνες (Yim & Schafer, 2009; Gordijn et al., 2017). Αυτά τα αρνητικά μετα-στερεότυπα φαίνεται ότι έχουν συνέπειες για τον τρόπο με τον οποίο οι αστυνομικοί αισθάνονται κατά την επαφή με τους πολίτες. Όπως είχαν βρει και οι Yim & Schafer, (2009) ο τρόπος με τον οποίο η αστυνομία αισθάνεται ότι αποτιμάται το έργο της από τους πολίτες, θα επηρεάσει το επίπεδο αποτελεσματικότητας της.

Οι απόψεις των πολιτών για την αποτελεσματικότητα της αστυνομίας έχουν μελετηθεί επίσης σε πολλές έρευνες ανά τον κόσμο, οι οποίες έχουν δείξει μια άμεση σύνδεση μεταξύ των αντιλήψεων της διαδικαστικής δικαιοσύνης της αστυνομίας και της αποτελεσματικότητας των αστυνομικών (Bouffard και Piquero, 2010; Rosenbaum et al., 2015). Ως εκ τούτου τα αντιλαμβανόμενα, από τους πολίτες της Κομοτηνής, μέτρια επίπεδα αποτελεσματικότητας των αστυνομικών θα μπορούσαν να συνδέονται με τα προηγουμένως αναφερόμενα μέτρια επίπεδα συμφωνίας των πολιτών για την επαγγελματική συμπεριφορά που καταδεικνύουν και για το αν τους θεωρούν έντιμους. Οι προηγούμενες έρευνες έχουν δείξει επίσης ότι οι πολίτες σε άλλες χώρες, έχουν θετικότερες αντιλήψεις και απόψεις για άλλες ένοπλες δυνάμεις, όπως ο στρατός, σε σύγκριση με την αστυνομία (Lim et al., 2000). Στην παρούσα έρευνα οι πολίτες της Κομοτηνής πίστευαν επίσης ότι άλλες υπηρεσίες, όπως η Πυροσβεστική είναι περισσότερο αποτελεσματικές στο έργο τους, σε σύγκριση με την αστυνομία.

Παρ' όλα αυτά οι πολίτες της Κομοτηνής συμφώνησαν πολύ με το αισθάνονται ασφαλείς στην πόλη της Κομοτηνής. Συχνά στην βιβλιογραφία η αντιληπτή αποτελεσματικότητα της αστυνομίας και η αντιληπτή διαδικαστική δικαιοσύνη έχουν συνδεθεί με το αίσθημα ασφάλειας στις κοινότητες (Gau, 2010).

Ωστόσο φαίνεται να υπάρχει μια σημαντική διαφορά στις απόψεις αστυνομίας-πολιτών σχετικά με την ασφάλεια στην κοινότητα τους. Διαπιστώνεται ότι οι πολίτες θεωρούν ότι έχουν καλύτερο επίπεδο ασφάλειας από ότι θεωρούν οι ίδιοι οι αστυνομικοί, ότι τους προσφέρουν. Αυτό μπορεί να αποδίδεται στο γεγονός ότι οι αστυνομικοί, λόγω της φύσης της εργασίας τους, γνωρίζουν καλύτερα τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η κοινότητα της Κομοτηνής, πολλοί από τους οποίους μπορεί να είναι ορατοί στους πολίτες. Για παράδειγμα τα στατιστικά στοιχεία της Αστυνομίας στην Ελλάδα, δείχνουν ότι κατά την διάρκεια των τελευταίων ετών, τόσο στην Κομοτηνή, όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Βορείου Ελλάδας, εξαρθρώθηκαν κυκλώματα που διενεργούσαν κλοπές και ληστείες και έκαναν διακίνηση ναρκωτικών. Δεδομένου ότι αυτές οι αποστολές παραμένουν μη ορατές στους πολίτες, μέχρι την ολοκλήρωσή τους, υπάρχει ένα κίνδυνος για την κοινότητα, ο οποίος είναι ορατός σε μεγαλύτερο βαθμό στους αστυνομικούς, σε σύγκριση με τους πολίτες. Αυτό μπορεί να δικαιολογεί επίσης το γεγονός ότι στην παρούσα έρευνα οι αστυνομικοί ανέφεραν την ύπαρξη ενός υψηλού επιπέδου παραβατικότητας, σε αντίθεση με τους πολίτες, οι οποίοι αντιλαμβάνονται ότι η εγκληματικότητα στον νομό Ροδόπης έχει μείνει τουλάχιστον σταθερή τους τελευταίους 12 μήνες.

Προς επιβεβαίωση της έλλειψης ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ πολιτών και αστυνομικών, έτσι όπως αυτή έχει καταγραφεί και σε άλλες έρευνες από την πλευρά των πολιτών (Lai & Zhao, 2010; Reiner, 2010), οι πολίτες της Κομοτηνής συμφωνούν πολύ με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί θα έπρεπε να έχουν πιο συχνή επικοινωνία με τους πολίτες και να συζητούν μαζί τους και συμφωνούν μέτρια με το γεγονός ότι οι αστυνομικοί προτιμούν να παραμένουν στο όχημά τους και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο. Επίσης 1 στους 3 δήλωσε ότι δεν αισθάνεται άνετα να επικοινωνεί με την αστυνομία. Από την άλλη, οι αστυνομικοί έκριναν ότι το επίπεδο επικοινωνίας με τους πολίτες είναι ικανοποιητικό, ωστόσο από τις απαντήσεις των πολιτών, φαίνεται ότι οι τελευταίοι θα προτιμούσαν να υπάρχει ένα υψηλότερο επίπεδο επικοινωνίας. Οι αστυνομικοί είναι πιθανό ότι δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στο καθήκον και την αποστολή τους, σε σύγκριση με την επικοινωνία με το κοινό και την ακρόαση των προβλημάτων τους. Παρατηρείται και εδώ ένας προσανατολισμός των αστυνομικών της Κομοτηνής στις διαδικασίες της άσκησης του επαγγέλματος τους και λιγότερο στην εξυπηρέτηση του πολίτη, η οποία δίνει έμφαση στην

επικοινωνία και την θετική αλληλεπίδραση μεταξύ πολίτη-αστυνομικού (Reiner, 2010). Ωστόσο η έλλειψη επικοινωνίας όπως καταγράφηκε στην παρούσα έρευνα, μπορεί να συνδέεται από την πλευρά των αστυνομικών και με τα προβλήματα έλλειψης εξοπλισμού, υποστελέχωσης και επιφόρτωσης τους με νέες αρμοδιότητες. Όταν το αστυνομικό έργο εκτελείται υπό αυτές τις συνθήκες, είναι πιθανό ότι οι αστυνομικοί δεν θα έχουν τον χρόνο να επικοινωνήσουν περισσότερο με τους πολίτες, λόγω του φόρτου εργασίας και επικεντρώνονται απλώς στην επιτέλεση του καθήκοντος τους.

5.2. Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία εξάγει σημαντικά συμπεράσματα ως προς την αλληλεπίδραση μεταξύ αστυνομικών και πολιτών στην περιοχή της Κομοτηνής. Οι πολίτες της Κομοτηνής κλήθηκαν να αξιολογήσουν την συμπεριφορά των αστυνομικών, το επίπεδο της αποτελεσματικότητας τους και το επίπεδο ασφάλειας που νιώθουν, ενώ αντίστοιχα οι αστυνομικοί κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον εαυτό τους, την συμπεριφορά τους, το επίπεδο ασφάλειας που παρέχουν στους πολίτες και την συμπεριφορά των πολιτών προς αυτούς. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν την ύπαρξη άλλοτε σύγκλισης και άλλοτε απόκλισης μεταξύ των απόψεων και αντιλήψεων των δύο μερών.

Σύγκλιση καταγράφηκε ως προς την επίδειξη ενδιαφέροντος από την πλευρά των αστυνομικών προς τους πολίτες για την καταγραφή των προβλημάτων τους και την επίδειξη επαγγελματικής συμπεριφοράς και ως προς το επίπεδο της ικανοποίησης των πολιτών από το αστυνομικό έργο. Από την άλλη καταγράφηκαν αποκλίσεις ως προς τις απόψεις και αντιλήψεις αστυνομικών και πολιτών για κάποια θέματα. Ειδικότερα: 1) η πλειοψηφία των πολιτών αισθάνονται ασφαλείς, σε σύγκριση με αυτό που πιστεύουν ότι οι αστυνομικοί ότι προσφέρουν, 2) οι πολίτες επιζητούν μεγαλύτερη επικοινωνία ως προς την ακρόαση των προβλημάτων τους από τους αστυνομικούς, ενώ από την άλλη οι αστυνομικοί κρίνουν ικανοποιητική την επικοινωνία με τους πολίτες, 3) οι πολίτες πιστεύουν λιγότερο από τους αστυνομικούς ότι οι τελευταίοι ενεργούν δίκαια και με αντικειμενικότητα, 4) οι αστυνομικοί αντιλαμβάνονται ότι αντιμετωπίζονται με λιγότερη ευγένεια και σεβασμό από τους πολίτες, σε σύγκριση με την ευγένεια με την οποία

αντιλαμβάνονται οι ίδιοι οι πολίτες ότι αντιμετωπίζονται από τους αστυνομικούς, 5) οι πολίτες δεν πιστεύουν σε μεγάλο βαθμό ότι γίνεται χρήση υπερβολικής βίας, ενώ οι ίδιοι οι αστυνομικοί αξιολογούν ότι κάνουν χρήση σύννομης βίας και τέλος 6) οι πολίτες πιστεύουν στην πλειοψηφία τους ότι το έργο της αστυνομίας είναι αποτελεσματικό, ενώ οι αστυνομικοί δεν θεωρούν ότι οι πολίτες αναγνωρίζουν το έργο τους, αλλά πιστεύουν ότι οι ίδιοι το ασκούν αποτελεσματικά.

Αν και η απόκλιση των απόψεων μεταξύ των δύο ομάδων μπορεί να δικαιολογηθεί και από άλλους παράγοντες, εντούτοις γίνεται εμφανές ότι υπάρχει ένα χάσμα στην επικοινωνία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο μερών. Προκύπτει λοιπόν ότι υπάρχει ανάγκη βελτίωσης των αλληλεπιδράσεων και σχέσεων μεταξύ αστυνομίας – πολιτών. Είναι σημαντικό να γίνουν κάποιες ενέργειες προς το σκοπό αυτό, επειδή οι δημόσιες αντιλήψεις για αυτό που κάνει η αστυνομία και το πόσο αποτελεσματική είναι στο έργο της, καθορίζει την συμμετοχή του κοινού στην συμπαράγωγή, δηλαδή σε ενέργειες και προγράμματα περιορισμού του εγκλήματος και αυξάνει την πολιτική υποστήριξη για την αστυνομία. Περαιτέρω, η δημόσια υποστήριξη αποτελεί βασικό παράγοντα για τη λήψη δημοσιονομικών και άλλων διοικητικών και επιχειρησιακών αποφάσεων που επηρεάζουν την αστυνομική υπηρεσία.

Τα παραπάνω ευρήματα έχουν σημαντικές πρακτικές συνέπειες για τα αστυνομικά τμήματα. Ο θεσμός της κοινοτικής αστυνόμευσης παρότι εφαρμόστηκε στην Ελλάδα το 2017, εντούτοις δεν φαίνεται να έχει αποτέλεσμα επί του παρόντος στην βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ της αστυνομίας και του πολίτη, αν και όπως ανέφεραν οι αστυνομικοί οι πολίτες επιδεικνύουν προθυμία να βοηθήσουν την αστυνομία στο έργο της. Η προθυμία των πολιτών όπως καταγράφεται στην έρευνα αποτελεί σίγουρα μια βάση πάνω στην οποία μπορεί να οικοδομηθεί και να λειτουργήσει αποτελεσματικά ο θεσμός της κοινοτικής αστυνόμευσης στην χώρα. Ωστόσο, κάθε μεταρρύθμιση που εισάγεται σε μια δημόσια υπηρεσία, απαιτεί πρώτα την δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος στο εσωτερικό των οργανισμών, προκειμένου οι όποιες αλλαγές συντελεστούν να γίνουν αποδεκτές από τους εργαζόμενους και να εφαρμοστούν αποτελεσματικά τα νέα καθήκοντα. Έτσι και στην περίπτωση της αστυνομίας η αποτελεσματική εφαρμογή του θεσμού της κοινοτικής αστυνόμευσης απαιτεί την δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος στο εσωτερικό των αστυνομικών οργανισμών. Αυτό σημαίνει ότι οι αστυνομικοί θα πρέπει να

εκπαιδευτούν ώστε οι ενέργειες και τα καθήκοντα τους να επικεντρώνονται περισσότερο στην αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία με τους πολίτες, και λιγότερο στην ρητή εφαρμογή των καθηκόντων καταπολέμησης του εγκλήματος. Αυτό δεν σημαίνει ότι τα παλαιά καθήκοντα θα καταστούν λιγότερο σημαντικά, ωστόσο θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην εξυπηρέτηση των πολιτών και γενικά στην κοινωνική διάσταση του ρόλου της αστυνομίας. Η εκπαίδευση θα πρέπει να παρασχεθεί τόσο στους νέους υποψήφιους αστυνομικούς στις ακαδημαϊκές σχολές, όσο και στους ήδη υπηρετούντες, μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης. Τα θέματα στα οποία θα πρέπει να δοθεί βαρύτητα είναι η κοινωνική αλληλεπίδραση με τους πολίτες και η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των δύο μερών.

Συνοψίζοντας, η επίτευξη καλύτερων αλληλεπιδράσεων αναμένεται να ενισχύσει την συνεργασία και την αρμονία μεταξύ των δύο μερών και συνεπώς και της κοινότητας, να μειώσει τα ποσοστά εγκληματικότητας και παραβατικότητας και να οδηγήσει στην αποτελεσματικότερη επίλυση των προβλημάτων των πολιτών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η παρούσα έρευνα αντιμετωπίζει και κάποιους περιορισμούς, υπό τους οποίους θα πρέπει να αξιολογηθούν τα ευρήματα της. Αρχικά η έρευνα περιορίστηκε στην περιοχή της Κομοτηνής, η οποία αποτελεί μια μικρή κοινότητα, σε σύγκριση με άλλες πόλεις της Ελλάδας. Ως εκ τούτου τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας δεν μπορούν να γενικευθούν στο σύνολο της Ελλάδας, μιας και άλλες πόλεις της χώρας έχουν μεγαλύτερους πληθυσμούς και διαφορετικά χαρακτηριστικά, όπως π.χ. διαφορετικό επίπεδο εγκληματικότητας. Παράλληλα υπάρχει μια σχετική ανομοιομορφία όσο αφορά το δείγμα, το οποίο πλειοψηφικά αποτελούνταν από άνδρες και άτομα νεότερης ηλικίας. Στο πλαίσιο αυτό είναι σημαντικό μελλοντικές έρευνες να διεξάγουν την ίδια έρευνα σε αντιπροσωπευτικότερα δείγματα από ολόκληρη την Ελλάδα.

Εκτός των παραπάνω, οι απαντήσεις των αστυνομικών είναι πιθανό να έχουν επηρεαστεί από την εύνοια που επιθυμούν να έχει το πρόσωπο της αστυνομίας στους πολίτες. Συνεπώς απαντήσεις σε ερωτήματα που θα μπορούσαν να στρεβλώσουν την εικόνα της αστυνομίας στο κοινό (όπως π.χ χρήση σύννομης βίας, δίκαιη μεταχείριση, αντικειμενικότητα, κ.α.), μπορεί να περιορίστηκαν εσκεμμένα από τους αστυνομικούς, αν και το ερωτηματολόγιο ήταν ανώνυμο. Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι γενικά υπήρχε περιορισμός προηγούμενων μελετών πάνω στο ίδιο θέμα στην

Ελλάδα, το οποίο περιόρισε την σύγκριση των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας με παρελθούσες εθνικές μελέτες. Παρ' όλα αυτά η εργασία αυτή είναι πρωτότυπη για το ελληνικό πλαίσιο, σε ότι αφορά την σύγκριση και αντιπαράθεση των απόψεων των πολιτών και των αστυνομικών ως προς την συμπεριφορά των δύο μερών, την αποτελεσματικότητα του αστυνομικού έργου και την ασφάλεια στην κοινότητα της Κομοτηνής. Μελλοντικές έρευνες απαιτείται να επιβεβαιώσουν τα ευρήματα της.

Βιβλιογραφία

- Arrigo, B. A. (Ed.). (2014). *Encyclopedia of criminal justice ethics*. SAGE Publications.
- Bocaniala, T. (2010). The European Code of Police Ethics and Community Police. *Acta Universitatis Danubius. Administratio*, 2(1).
- Bouranta, N., Siskos, Y., & Tsotsolas, N. (2015). Measuring police officer and citizen satisfaction: comparative analysis. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*.
- Brewer, N., & Wilson, C. (Eds.). (2013). *Psychology and policing*. Psychology Press.
- Bridenball, B., & Jesilow, P. (2008). What matters: The formation of attitudes toward the police. *Police Quarterly*, 11(2), 151-181.
- Cao, L., Stack, S., & Sun, Y. (1998). Public attitudes toward the police: A comparative study between Japan and America. *Journal of criminal justice*, 26(4), 279-289.
- Cawthray, T., Prenzler, T., & Porter, L. E. (2013). *Updating International Law Enforcement Ethics: International Codes of Conduct*. *Criminal Justice Ethics*, 32(3), 187–209.
- Γιαννάκη Δ. (2015). Αστυνομικός της Γειτονιάς: Το μετέωρο βήμα της κοινοτικής αστυνόμευσης στη χώρα μας;. *Αξιωματική Αστυνομία*, τεύχος 44
- Clark, N., Werling, R., Chintakrindi, S., & Randol, B. (2019). Differences in citizen perceptions of interactions with police officers. *The Police Journal*, 1-39
- Cockcroft, T. (2012). *Police culture: Themes and concepts*. Routledge.
- Creswell J.D., Creswell J.W. (2019). *Προσεγγίσεις Ποιοτικών, Ποσοτικών και Μικτών Μεθόδων*. Αθήνα: Προπομπός
- Cutler, B. L. (2008). *Encyclopedia of psychology and law* (Vol. 1). Sage.

Czopp, A. M., Monteith, M. J., & Mark, A. Y. (2006). Standing up for a change: Reducing bias through interpersonal confrontation. *Journal of personality and social psychology*, 90(5), 784.

Δήμος Κομοτηνής (2015). Στρατηγικός σχεδιασμός Δήμου Κομοτηνής 2015-2019. Διαθέσιμο από <https://www.komotini.gr/sites/default/files/diafora/p/nea-anakoinwseis/2016/03/stratigikosshediasmosdimoykomotinis2015-2019.pdf>

Δήμου Βασιλική (2012). Σχέσεις κοινού-αστυνομίας και αίσθημα ανασφάλειας. *Εγκληματολογία*, 2, 87-92

Dukes, R. L., Portillos, E., & Miles, M. (2009). Models of satisfaction with police service. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 32 (2), 297-318

Ελληνική Αστυνομία (2020). Διαθέσιμο από http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang=%27..%27&perform=view&id=51677&Itemid=1473&lang=

ΕΛΣΤΑΤ (2011). Απογραφή Πληθυσμού - Κατοικιών 2011. ΜΟΝΙΜΟΣ Πληθυσμός. Διαθέσιμο από <https://www.statistics.gr/2011-census-pop-hous>

Eurostat (2020). 1.6 million police officers in the EU. Διαθέσιμο από <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190104-1>

Eurostat (2020). Police, court and prison personnel statistics. Διαθέσιμο από <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/73212.pdf>

Gaillet, L. L., & Eble, M. F. (2015). *Primary research and writing: people, places, and spaces*. UK: Routledge.

Gau, J. M. (2010). A longitudinal analysis of citizens' attitudes about police. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 33 (2), 236-252

Gau, J. M., & Brunson, R. K. (2010). Procedural justice and order maintenance policing: A study of inner-city young men's perceptions of police legitimacy. *Justice quarterly*, 27(2), 255-279.

Hewstone, M., Hopkins, N., & Routh, D. A. (1992). Cognitive models of stereotype change:(1). Generalization and subtyping in young people's views of the police. *European Journal of Social Psychology*, 22(3), 219-234.

Jackson, J., Bradford, B., Stanko, E. A., & Hohl, K. (2012). *Just authority? trust in the police in England and Wales*. Oxon: Routledge

Kappeler, V. E., & Gaines, L. K. (2012). *Community policing: A contemporary perspective*. Routledge.

Κώδικας Δεοντολογίας του Αστυνομικού. (Π.Δ. 254/2004, Φ.Ε.Κ. 238/Α'). Διαθέσιμο από

http://www.astynomia.gr/images/stories/Attachment14238_KOD_FEK_238A_031204.pdf

Lai, Y. L., & Zhao, J. S. (2010). The impact of race/ethnicity, neighborhood context, and police/citizen interaction on residents' attitudes toward the police. *Journal of criminal justice*, 38(4), 685-692.

Lim, V. K., Teo, T. S., & See, S. K. (2000). Perceived job image among police officers in Singapore: Factorial dimensions and differential effects. *The Journal of social psychology*, 140(6), 740-750.

Maanen, J. (2006). "The Asshole." In V.E. Kappeler (ed.) *The Police & Society: Touch Stone Readings*, Third Edition. Prospect Heights, IL: Waveland Press.

Mazerolle, L., Bennett, S., Davis, J., Sargeant, E., & Manning, M. (2012). Legitimacy in policing: A systematic review. *Campbell systematic reviews*, 9(1), i-147.

Mechmet, C. (2012). Urban development of Komotini: mapping of multiculturalism and social segregation of the urban area. *Megaron*, 7, 15.

Miller, L.O Hess, K. Orthmann, C. (2014) *Community Policing: Partnerships for Problem Solving*, N.Y.: Cengage Learning

Minhas, R., & Walsh, D. (2018). Influence of racial stereotypes on investigative decision-making in criminal investigations: A qualitative comparative analysis. *Cogent Social Sciences*, 4(1), 1538588.

Moon, B., & Zager, L. J. (2007). Police officers' attitudes toward citizen support. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*.

Mummolo, J. (2018). Modern police tactics, police-citizen interactions, and the prospects for reform. *The Journal of Politics*, 80(1), 1-15.

Myhill, A., & Bradford, B. (2013). Overcoming cop culture? Organizational justice and police officers' attitudes toward the public. *Policing: an international journal of police strategies & management*. 36 (2), 338-356

Nhan, J. (2014). Police culture. *The encyclopedia of criminology and criminal justice*, 1-6.

Oulmokhtar, D., Krauth-Gruber, S., Alexopoulos, T., & Drozda-Senkowska, E. (2011). Police officers' stereotype content and its evolution over two decades: From “neither nice nor able” to “still not nice but able”. *Revue internationale de psychologie sociale*, 24(3), 87-100.

Reiner, R. (2010). *The Politics of the Police*, Oxford University Press, Oxford

Reiner, R. (2017). Is police culture cultural?. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 11(3), 236-241.

Rosenbaum, D. P., Lawrence, D. S., Hartnett, S. M., McDevitt, J., & Posick, C. (2015). Measuring procedural justice and legitimacy at the local level: the police–community interaction survey. *Journal of Experimental Criminology*, 11(3), 335-366.

Shjarback, J. A., Nix, J., & Wolfe, S. E. (2018). The ecological structuring of police officers' perceptions of citizen cooperation. *Crime & Delinquency*, 64(9), 1143-1170.

Skogan, W.G. (2005). Citizen satisfaction with police encounters. *Police Quarterly*, 8 (3), 298-32

Somerville, P. (2009). Understanding community policing. *Policing: an international journal of police strategies & management*, 32 (2): pp. 261-277.

Στεργιούλης, Ε. (2008) Κοινωνιολογία της Αστυνομίας, Αθήνα:Παπαζήσης

Stergioulis, E. (2019). Perspectives of Community Policing in Greece. *European Law Enforcement Research Bulletin*, (18), 25-37.

Theobald, N. A., & Haider-Markel, D. P. (2009). Race, bureaucracy, and symbolic representation: Interactions between citizens and police. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 19(2), 409-426.

Twersky-Glasner, A. (2005). Police personality: What is it and why are they like that?. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 20(1), 56-67.

Tyler, T. R., & Wakslak, C. J. (2004). Profiling and police legitimacy: Procedural justice, attributions of motive, and acceptance of police authority. *Criminology*, 42(2), 253-282.

Tyler, T.R. (2006), *Why People Obey the Law*, Yale University Press, New Haven, CT

Van der Giessen, M., Brein, E., & Jacobs, G. (2017). Community Policing: The Relevance of Social Contexts. In *Community Policing-A European Perspective* (pp. 35-50). Springer, Cham.

Wilson, J. Q. (1978). *Varieties of police behavior: The Management of law and Order in eight communities, with a new preface by the author*. Harvard University Press.

Wu, Y., Sun, I. Y., & Triplett, R. A. (2009). Race, class or neighborhood context: which matters more in measuring satisfaction with police?. *Justice quarterly*, 26(1), 125-156.

Yim, Y., & Schafer, B. D. (2009). Police and their perceived image: How community influence officers' job satisfaction. *Police Practice and Research: An International Journal*, 10(1), 17-29.

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, (2013). *Οδηγός συμπεριφοράς της Ελληνικής Αστυνομίας σε θρησκευτικές και εθνοτικές κοινωνικές ομάδες*. Διαθέσιμο από <https://www.tovima.gr/files/1/2013/kodikas.pdf>

Φαρσεδάκης, Ι. (2016) “Η πρόληψη του εγκλήματος ως μέσον αντεγκληματικής πολιτικής” στον τιμητικό τόμο για τον ομότιμο καθηγητή Ν. Κουράκη,

Γασπαρινάτου, Μ. (επιμ), (2016) Έγκλημα και Ποινική Καταστολή σε εποχή Κρίσης,
Αθήνα:Σάκκουλα.

Παράρτημα Ι: Ερωτηματολόγιο πολιτών

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

ΠΜΣ – Δημόσια Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Παρακαλούμε απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν βάζοντας **X** στο της επιλογής σας.

Το παρόν ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και ο χρόνος συμπλήρωσης αυτού είναι 5 λεπτά, όλα τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο Διπλωματικής Μεταπτυχιακής Εργασίας.

(1=Καθόλου, 2=Ελάχιστα, 3=Μέτρια, 4=Πολύ, 5=Πάρα πολύ)

1. Ηλικία: κάτω από 18 ..... 18-30..... 30-50..... άνω των 50.....
2. Φύλο: Άνδρας..... Γυναίκα.....
3. Εισόδημα: Άνεργος..... Εργαζόμενος.....
4. Μόρφωση: Υποχρεωτική..... Λυκείου..... Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι. ....
5. Αισθάνεστε ασφαλής στην πόλη της Κομοτηνής;
1. 2. 3. 4. 5.
6. Οι αστυνομικοί προτιμούν να παραμένουν στο όχημα και όχι να επικοινωνούν με τον κόσμο;
1. 2. 3. 4. 5.
7. Οι αστυνομικοί είναι ευγενικοί στην άσκηση των καθηκόντων τους;
1. 2. 3. 4. 5.
8. Οι αστυνομικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο, χωρίς διακρίσεις, σε όλους τους πολίτες. (ρατσισμός/ στερεότυπα)
1. 2. 3. 4. 5.
9. Ο αστυνομικός δείχνει ενόχληση όταν τον «απασχολώ»;
1. 2. 3. 4. 5.
10. Οι αστυνομικοί διενεργούν υπερβολικούς ελέγχους (ατόμων, οχημάτων) χωρίς λόγο; (κατάχρηση εξουσίας)
1. 2. 3. 4. 5.
11. Οι αστυνομικοί είναι γενικά έντιμοι; (διαφθορά)
1. 2. 3. 4. 5.
12. Οι αστυνομικοί όταν κάνουν παραβάσεις δεν τιμωρούνται;
1. 2. 3. 4. 5.
13. Οι αστυνομικοί κάνουν υπερβολική χρήση βίας;
1. 2. 3. 4. 5.

Παράρτημα II: Ερωτηματολόγιο αστυνομικών

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

ΠΜΣ – Δημόσια Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Παρακαλούμε απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν βάζοντας **X** στο της επιλογής σας.

Το παρόν ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και ο χρόνος συμπλήρωσης αυτού είναι 5 λεπτά, όλα τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο Διπλωματικής Μεταπτυχιακής Εργασίας.

(**1**=Καθόλου, **2**=Ελάχιστα, **3**=Μέτρια, **4**=Πολύ, **5**=Πάρα πολύ)

1. Ηλικία: 20-30 ..... 30-40..... 40-50..... Άνω των 50.....
2. Φύλο: Άνδρας..... Γυναίκα.....
3. Βαθμός: Κατώτερο προσωπικό..... Υπαξιωματικοί.....
Αξιωματικοί.....
4. Προϋπηρεσία: 1-5..... 6-10..... 11-15..... 15+..... (έτη)
5. Κατοχή ..... επιπλέον ..... πτυχίου ..... (Α.Ε.Ι.-
Τ.Ε.Ι.).....
6. Η εργασία σας, σας ευχαριστεί ιδιαίτερα;
1. 2. 3. 4. 5.
7. Οι αστυνομικοί έχουν ικανοποιητική επικοινωνία με τους πολίτες;
1. 2. 3. 4. 5.
8. Οι πολίτες είναι ευγενικοί όταν ελέγχονται;
1. 2. 3. 4. 5.
9. Οι αστυνομικοί κάνουν σύννομη χρήση βίας;
1. 2. 3. 4. 5.
10. Οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;
1. 2. 3. 4. 5.
11. Οι αστυνομικοί έχουν επαγγελματική συμπεριφορά;
1. 2. 3. 4. 5.
12. Υπάρχει έλλειψη εξοπλισμού;
1. 2. 3. 4. 5.
13. Σας απασχολεί η πιθανή υποστελέχωση;
1. 2. 3. 4. 5.

14. Οι πολίτες σέβονται τους αστυνομικούς;
1. 2. 3. 4. 5.
15. Οι αστυνομικοί επιδεικνύουν ενδιαφέρον όταν καταγράφουν το πρόβλημα του πολίτη;
1. 2. 3. 4. 5.
16. Οι πολίτες είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν/συνδράμουν εφόσον τους ζητηθεί;
1. 2. 3. 4. 5.
17. Το επίπεδο ασφάλειας των πολιτών είναι ικανοποιητικό;
1. 2. 3. 4. 5.
18. Έχετε δυσκολία στο να είστε αντικειμενικοί λόγω θρησκείας, φυλής, φύλου, κλπ;
1. 2. 3. 4. 5.
19. Δυσκολεύεστε να βεβαιώνετε παραβάσεις λόγω του πολύ μεγάλου ύψους χρηματικού προστίμου;
1. 2. 3. 4. 5.
20. Προσωπικά θεωρείς ότι ασκείς αποτελεσματικά τα καθήκοντά σου ως αστυνομικός;
1. 2. 3. 4. 5.
21. Σας απασχολεί η επιφόρτιση της αστυνομίας με νέες αρμοδιότητες, μη σχετικές με την αποστολή της;
1. 2. 3. 4. 5.
22. Θα βεβαιώνατε παράβαση σε αστυνομικό;
1. 2. 3. 4. 5.
23. Οι πολίτες πιστεύουν ότι οι αστυνομικοί είναι αποτελεσματικοί στο έργο τους;
1. 2. 3. 4. 5.
24. Αισθάνεστε ασφαλείς κατά την άσκηση των καθηκόντων σας;
1. 2. 3. 4. 5.
25. Το επίπεδο παραβατικότητας στην τοπική κοινωνία είναι υψηλό;
1. 2. 3. 4. 5.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ!